

Gorenjski Glas

PETEK, 15. MARCA 2024

LETO LXXVII, ŠT. 22, CENA 2,80 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Danes začetek obnove podvoza

Danes popoldne se začne obnova podvoza v Savski loki v Kranju, ki bo zato do ponedeljka zaprt za ves promet. Podvoz bodo predelali tako, da bo omogočal dvosmerni promet tudi za večja tovorna vozila.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Po daljšem iskanju (cenovno) ustreznega izvajalca se bodo danes vendarle začela dela na podvozu v Savski loki v Kranju. Obnova podvoza, s katero bodo omogočili dvosmerni promet tudi za večja tovorna vozila, bo potekala do konca maja. Iz Mestne občine Kranj (MOK) so sporočili, da bo zaradi rušitvenih del cesta v podvozu za ves promet zaprta od danes od 15.30 do ponedeljka do 5. ure. Obvoz bo mogoč skozi Drulovko (Pot za krajem–Zasavska cesta–Drulovka–Savska loka).

Pogodbo obnovi podvoza v vrednosti dobrih 456 tisoč evrov (z DDV) je MOK sklenila s Komunalo Kranj. Ta konec tedna bodo izvedli rušenje in odstranitev ločnega nosilca nad podvozom, zato bo cesta na tem delu do ponedeljka zaprta, med nadaljnjo gradnjo pa bo vzpostavljena delna zapora prometa. Obnova sicer vključuje še statično sanacijo in betoniranje obstoječih podpornikov ter izdelavo nove plošče z ravnimi nosilci.

Kot je znano, so se na MOK za obnovo podvoza v Savski loki odločili po tem, ko je bilo treba zaradi posledic lanske

vodne ujme rok za izvedbo del na bližnjem mostu čez Savo, ki je za promet zaprt od začetka lanskega leta, podaljšati do konca maja letos. Za podaljšanje roka je izvajalec Saning iz Kranja novembra lani zaprosil, ker je močno narasla Sava v poplavih poškodovala gradbeni oder in ogrozila stabilnost konstrukcije. »Podvoz sicer tehnično ni del mostu in gre za dva ločena projekta, ki pa ju je MOK smiselno združila. Oba projekta bosta predvidoma zaključena do konca maja,« so sporočili z MOK.

▶ 7. stran



Z obnovo podvoza v Savski loki bodo omogočili dvosmerni promet tudi za večja tovorna vozila. / Foto: Gorazd Kavčič

Barčice bodo opozarjale na dolino

Med Radovljico in Lescami, na krožišču, ki so ga na novo uredili na regionalni cesti v Lipniško dolino, bo občina postavila skulpturo iz kovanih jader, oblikovanih v slogu kroparskih in kamnogoriških barčic.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Kot je pojasnil radovljiški župan Ciril Globočnik, bodo kovana jadra pozornost usmerjala na kulturno dediščino Lipniške doline oziroma na priljubljeni običaj spuščanja »luči v vodo« ali barčic, kot jim rečejo v Kropi in Kamni Gorici.

Danes so to pogosto prave male plavajoče umetnine, ki jih večinoma otroci spustijo po kanalih in bajerju, nekoč pa so v krajih pod Jelovico s tem običajem na predvečer gregorjevega znanamovali konec zime in začetek pomladi.

▶ 5. stran



Betonski podest je že postavljen, krožišče pa bo dokončno urejeno do Kovaškega šmarna, ki ga v Kropi pripravljajo v začetku julija. / Foto: Gorazd Kavčič

V Planico vabijo tudi uspehi naših tekmovalcev

VILMA STANOVNIK

Planica – Smučarska skakalka Nika Prevc, ki danes praznuje 19. rojstni dan in že nekaj časa tekmuje v rumeni majici vodilne v svetovnem pokalu, je v sredo sedmič v tej sezoni v Trondheimu premagala vso konkurenco in s tem poskrbela za 20. zmago slovenskih skakalk na tekmah svetovnega pokala. Odlična je bila tudi Nika Križnar, ki je osvojila četrto mesto. V moški konkurenci je na torkovi tekmi na drugi stopnici zmagovalnega odra stal Peter Prevc.

Tako dekleta kot fantje bodo ta konec tedna nastopali na letalnici v Vikersundu, nato pa se bodo preselili v Zgornjesavsko dolino, kjer

jih v Planici čaka finale svetovnega pokala. Kot so na večerajšnji novinarski konferenci povedali organizatorji, je v Planici zadosti snega, tako da bo tekmovalni spored potekal po programu. V sredo bo preizkus letalnice, četrtek program se bo začel z dopoldanskimi moškimi kvalifikacijami na letalnici, ob 17. uri pa bo tekma deklet na Bloudkovi skakalnici. Posamična moška tekma bo v petek popoldne, ekipna moška tekma pa v soboto dopoldne.

Zadnja tekma te sezone in razglasitev zmagovalcev bosta v nedeljo, ko se bo od tekmovalne kariere poslovil Peter Prevc. Več o planiškem skakalnem prazniku bomo zapisali v torkovi številki.



AKTUALNO

Je vaše spanje kakovostno

Danes je svetovni dan spanja. O tem, kako se pripraviti na spanje, kako vemo, da slabo spimo, in kdaj je potrebna zdravniška pomoč, je spregovoril prof. dr. Matjaž Fležar s Klinike Golnik.

3

GORENJSKA

V knjižnico po semena

V enoti Globus Mestne knjižnice Kranj je zaživela knjižnica semen, ki temelji na brezplačni izmenjavi domačih semen in tudi znanja ter izkušenj z njihovo pridelavo in vzgojo.

6

KULTURA

Sedem delavcev v izmeni

V torek so v Kranju doživeli preboj bohinjskega predora. Simbolni, saj so v Galeriji Mestne hiše ob 120. obletnici resničnega preboja odprli razstavo o gradnji predora in glavnem inženirju Maksu Klodiču.

9

GG+

Mož različnih talentov

Simon Robič je bil po poklicu duhovnik, obenem pa vsestranski naravoslovec. S svojo radovednostjo, zavzetim raziskovanjem in rodoljubnim srcem je prispeval k razvoju znanosti in izobraževanja.

20

VREME

Danes bo pretežno oblačno. Jutri bo spremenljivo oblačno. V nedeljo bo sprva precej jasno, čez dan se bo pooblačilo.



3/13 °C

jutri: spremenljivo oblačno

VSAK PRVI IN TRETJI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Mali oglas brez kupona zaračunavamo po ceniku, z 20 % popustom za naročnike. Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglašnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, po telefonu 04/201 42 47 ali po e-pošti malioglas@g-glas.si; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 16. ure.

MALI OGLAS

marec 2/24

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

- prodam kupim oddam najamem
 podarim iščem nudim zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ___ / ___ - ___ - ___

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Mobitel: ___ / ___ - ___ - ___

Ime, priimek in naslov naročnika časopisa:

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Erotični sejem Eroticdays



V petek, 29., in v soboto, 30. marca, si v Cvetličarni in Media centru v Ljubljani lahko ogledate edinstveno, ekskluzivno in atraktivno predstavo s področja industrije za odrasle. Organizatorji pripravljajo dogodek, ki bo potekal v štirih dvoranah na šestih odrih in bo še večji in boljši kot včasih. Ogledali si boste lahko plesne predstave, umetniške performanse in nastop italijanskega erotičnega žrebca Rocca Siffredija, ki nastopa tudi v filmu Supersex, ki bo ta mesec premierno prikazan na Netflixu.

Videli boste nastope več kot šestdeset zvezdnikov zabavno-erotične industrije, na sejmu pa bodo potekala tudi izobraževanja o trendih na področju erotike. Če ste stari več kot 18 let in ste naročeni na Gorenjski glas, se lahko potegujete za dve vstopnici za sejem. Brez strahu, da bodo vaši podatki pristali kjer koli drugje kot v poštnem predalu koticek@g-glas.si, do srede, 20. marca, odgovorite na vprašanje: Kdo je napisal pesniško zbirko Erotika? Nagrajenca zaradi občutljive teme ne bomo objavili v časopisu, ampak bo obveščen samo po e-pošti.

Nagrajenka

Da gregorjevo povezujemo s prihodom pomladi, ženitvijo ptičkov in dnevom, daljšim od noči, je vedela **Angelca Bizovičar** iz Gorenje vasi, ki prejme dve vstopnici za ogled gradu Dvor v Preddvoru. Čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **SILVA ČEBULJ** iz Cerkelj.

Že zdaj učenje materinščine

V mnogih šolah otrokom priseljencev že ponujajo učenje kulture in maternega jezika, kar naj bi zdaj formalizirali z zakonom o uresničevanju kulturnih pravic pripadnikov narodnih skupnosti nekdanje SFRJ.

MATEJA RANT

Kranj, Jesenice – Minister za vzgojo in izobraževanje Darjo Felda je na seji v državnem zboru v zvezi z omenjenim zakonom pojasnil, da bo glede na sprejeta dopolnila k zakonu naloga ministrstva, da spodbuja učenje maternega jezika in kulture za otroke pripadnikov narodov nekdanje SFRJ ter ozavešča o možnostih tega učenja. Tako so po njegovih besedah v zakonu le povzeli, kar so v šolah izvajali že doslej po obstoječi zakonodaji.

To področje že zdaj dobro urejeno

Ravnateljica Osnovne šole (OŠ) Jakoba Aljaža Kranj Lucija Rakovec je pojasnila, da ministrstvo za vzgojo in izobraževanje že vrsto let podpira izvajanje dopolnilnega pouka maternih jezikov in kultur za otroke drugih narodnosti v osnovnih in srednjih šolah. »Sredstva za izvajanje dopolnilnega pouka zagotavlja ministrstvo ter država ali države, katerih jezik se poučuje – torej je ta pouk za učence brezplačen.« Na OŠ Jakoba Aljaža v letošnjem šolskem letu izvajajo dopolnilni pouk srbskega jezika in kulture, ki ga obiskuje 13 učencev, v preteklem šolskem letu je bilo vključenih 18 učencev. »V preteklosti, ko je bilo dovolj interesa, smo izvajali tudi učenje makedonskega jezika, v katerega je bilo vključenih manj otrok, žal pa kljub ponudbi lani ni zaživel ponujen pouk



Učenje bosanskega jezika na OŠ Koroška Bela z učiteljico Mirelo Rahić Galijašević / Foto: arhiv GG

bosanskega jezika, za katerega smo dobili prijavo le od dveh učencev,« je razložila Lucija Rakovec in dodala, da mora učenec, ki obiskuje dopolnilni pouk, izpolnjevati pogoje, da vsaj eden od staršev kot materni jezik govori jezik, ki ni slovenščina, da ima že osnovno znanje tega jezika, da seveda izraža interes za učenje in da je v Sloveniji že nekaj let. »Torej gre za otroke, ki imajo večinoma že zelo dobro usvojeno znanje slovenskega jezika,« je poudarila. Dopolnilni pouk poteka v popoldanskem času, učitelj pa mora biti po besedah Lucije Rakovec rojeni govorec jezika, ki ga poučuje, in je dolžan poučevati po učnem načrtu, ki ga v ta namen predpiše država, katere jezik se poučuje. »Če takšen učni načrt ne obstaja, učitelj dopolnilnega pouka uporablja načrt oziroma usmeritev za dopolnilni pouk maternih jezikov

in kultur za pripadnike drugih jezikovnih in kulturnih skupnosti v Sloveniji.« Običajno v šolskem letu izpeljejo šestdeset ur tega pouka. Osebo je tako prepričana, da je to področje že zdaj ustrezno urejeno in »da se lahko brez težav pride naproti s poukom materinščine posameznega otroka druge narodnosti, če je le pripravljeno in interes na obeh straneh.«

Spoznajajo tudi kulturo staršev

Podobnega mnenja je v. d. ravnateljice OŠ Koroška Bela Jesenice Sanda Zupan, ki je pojasnila, da so v povezavi z Bosanskim akademskim društvom Slovenije v preteklem šolskem letu svojim učencem omogočili pouk bosanskega jezika. »S sredstvi ministrstva smo nakupili potrebne pripomočke in zagotovili prostor, za izvajanje pouka pa je

poskrbelo omenjeno društvo.« Pouk je obiskovalo okrog deset učencev enkrat na teden v popoldanskem času. »V letošnjem šolskem letu pobude s strani društva nismo dobili, očitno ni bilo velikega zanimanja in se za to niso več odločili.« Se ji pa tovrsten pouk zdi dobrodošel, ker otroci ne spoznavajo zgolj jezika, ki se ga večinoma dobro naučijo govoriti že znotraj družine, ampak tudi kulturo svojih staršev. »Generacije, ki so se rodile v Sloveniji, imajo tako možnost bolj natančno spoznati svoje korenine.«

Tako Lucija Rakovec kot Sanda Zupan sta ob tem opozorili še na drug pereč problem, s katerim se srečujejo v šolah, ki jih obiskuje veliko otrok priseljencev. Poleg tega, da se imajo ti otroci možnost učiti materinščine, bi bilo treba razmisliti tudi o dodatnih urah učenja slovenščine, poudarjata.

Evropske volitve so razpisane

SIMON ŠUBIC

Kranj – Začela so teči volilna opravila pred junijskimi volitvami poslancev iz Slovenije v evropski parlament. Politične stranke in volivci tako že lahko vlagajo kandidatne liste, in sicer do 10. maja. Tudi

Volivci glasujejo za eno listo kandidatov, uporabijo pa lahko t. i. preferenčni glas.

na evropskih volitvah sicer veljajo t. i. ženske kvote.

Volilna kampanja bo uradno stekla mesec pred volitvami, ki bodo 9. junija.

Volilna kampanja bo potekala do 7. junija do polnoči, ko nastopi volilni molk.

Poslance v Evropski parlament lahko volijo vsi

državljeni, ki imajo volilno pravico na državnozbornskih volitvah, in tudi državljani drugih držav Evropske unije, ki imajo v Sloveniji prijavljeno stalno aličasno prebivališče. Poslanci so v evropski parlament izvoljeni po proporcionalnem načelu. Volivci glasujejo za eno listo kandidatov, uporabijo pa lahko t. i. preferenčni glas.

Tudi letos priznanja naša Slovenija

JOŽE KOŠNJEK

Kropa – Letos bo gibanje Kultura – Natura Slovenija že 20. podelila priznanja naša Slovenija. Gibanje jih podeljuje posameznikom in organizacijam, ki dosegajo zgledne

in trajne dosežke pri ohranjanju in uveljavljanju slovenske kulturne in naravne dediščine ter tudi pri ozaveščanju ljudi o pomenu te skrbi. Čeprav je bilo doslej podeljenih že 135 priznanj, so med nami v Sloveniji ali v zamejstvu še vedno

posamezniki in organizacije, ki zaslužijo prejem tega priznanja.

Gibanje Kultura – Natura bo prijave za priznanja sprejemala do 30. aprila, veljavne pa bodo tudi prijave, ki bodo zaradi praznikov prišle na ta naslov do 3.

maja. Prijave je treba poslati na naslov Kultura – Natura Slovenija, Kropa 38, 4245 Kropa ali na elektronska naslova pkdslovenija@gmail.com ali info@kultura-natura.si. Podelitev priznanj bo 8. junija v Svečah na Koroškem.

Je vaše spanje kakovostno

Danes je svetovni dan spanja. O tem, kako se pripraviti na spanje, kako vemo, da slabo spimo, in kdaj je potrebna zdravniška pomoč, se je s prof. dr. Matjažem Fležarjem s Klinike Golnik pogovarjala Ivka Sodnik.

NIKA TOPORIŠ

Preddvor – »Prespimo tretjino življenja in spanje je tisto, kar polni našo dnevno energijo, možgane in razmišljanje. Če spanje ni kakovostno, nam to pokvari cel dan. Spanec je potreben in spijo praktično vsa bitja, tudi ribe, na primer,« je v uvodu pojasnil dr. Fležar. Splošno veljavno prepričanje je, da obstajata dve stanji: budnost in spanje. Vendar, kot je pojasnil dr. Fležar, vodja Oddelka za respiratorno funkcijsko diagnostiko, tudi v spanju obstajajo različne faze. »Spanje REM je globoko spanje, v katerem se možgani odklopijo od preostalega telesa, takrat veliko sanjamo. Dojenčki na primer takoj vstopijo v fazo REM, odrasli pa za to potrebujemo med šestdeset in devetdeset minut. Imamo pa tudi spanje neREM, to je spanje z normalnim tonusom mišic. Gre za spanje, ki spreminja svojo globino in vsebuje kratke sanje,« je razložil. Po zdravnikovih besedah se trajanje spanja s starostjo spreminja. Otroci namreč spijo večkrat na dan, medtem ko je za kakovostno življenje odraslih bistveno, da spimo med sedem in devet ur na dan. »Če spimo manj kot sedem ur, možgani ne pridobijo občutka spočitosti, srce ima previsok utrip, večje so možnosti za težave s hormoni. Podobno je tudi, če spimo več kot devet ur – pojavijo se namreč težave z metabolizmom, visoke maščobe, težave s ščitnico. Optimalno je torej od sedem do devet ur, spanje pa je najbolj kakovostno proti jutru, ko je period globokega spanja vedno več.«

Vsi ljudje ne sanjajo

V nadaljevanju je beseda tekla tudi o sanjah. Dr.



Prof. dr. Matjaž Fležar, vodja Oddelka za respiratorno funkcijsko diagnostiko na Kliniki Golnik / Foto: Tina Dokl

Fležar je zbranim pojasnil, da vsi ljudje ne sanjajo in da je zanj kot zdravnika pomemben podatek, da človek ne sanja. »Motnje dihanja v spanju vodijo v to, da ljudje ne sanjajo. Smrččač, ki nič ne sanja, najverjetneje ni le običajen smrččač, ampak ima težave z dihanjem v spanju.« Kot je še dejal, na sanje velikokrat vplivajo telesni simptomi, na primer če nas ponoči tišči na malo potrebo, bo zelo verjetno, da se nam bo sanjalo o vodi – sanje so s tem povezane, vendar izkrivljene. »Sanje so veliko bolj odraz tega, kar se nam je dogajalo, kot pa tistega, kar se nam bo.«

Higiena spanca

Na spanje vpliva veliko dejavnikov, kot so prehrana oziroma koliko pojedemo pred spanjem, utrujenost, temperatura spalnice, hrup, svetloba, stres, ki ga doživimo čez dan, alkohol ... »Vse

to je higiena spanja. Človek se mora za spanje popolnoma umiriti. Dnevne sobe so namenjene gledanju televizije, spalnice pa spanju. Če je vse to nekako pomešano, ni reda ne v glavi in ne v biološki uri.« Za nespečnost obstaja veliko razlogov, ki pa so po besedah dr. Fležarja največkrat povezani z dogajanjem čez dan. Pojasnil je, da bodo ljudje, ki v postelji premlevajo, kaj vse so počeli čez dan oziroma – bolje rečeno – česa niso naredili, težje zaspali. Kot je še poudaril, ljudem, ki zvečer ne morejo zaspali, močno odsvetuje popoldanske počitke, četudi so ti zelo kratki – v tistih 15 minutah namreč lahko doživimo tako osvežilen spanec, da se nam večerna zaspanost zamakne za dve uri.

Za smrččače

Smrčanje nastaja zaradi vibracij, ko zrak skozi prehode v ustih, nosu in grlu

vibrira ob tkivo. S časom se težava smrčanja zaradi povečanja telesne teže, težav s ščitnico in hormoni lahko poslabša. »To v praksi pomeni, da človek smrči v vseh položajih – na boku, hrbtu, trebuhu. Temu pravimo pozicijsko smrčanje. Ko pa se to enkrat stopnjuje, se človek zbujata nenaspan. Naslednja faza pa je apneja, resna motnja v dihanju, ki je škodljiva, kadar se dihanje ustavi za minimalno deset sekund vsaj 15-krat na uro spanja.« Tovrstne prekinitev dihanja v spanju vodijo do tega, da se možgani ne naspijo, zjutraj pa smo utrujeni bolj kot zvečer, ko gremo spat. Spalno apnejo lahko razrešimo z aparati za dihanje, ki jih letno dobi tisoč Slovencev. »V Sloveniji je trenutno dvajset tisoč ljudi, ki imajo ponoči masko in spijo z aparatom. To je zelo pogosta zadeva,« je še dejal dr. Fležar.

Invalidi ponovno do voznških dovoljenj

NIKA TOPORIŠ

Ljubljana – V sindikatu Fides in stavkovnem zboru zdravnikov na URI Soča so se odločili, da omilijo svoje stavkovne aktivnosti. Kot so sporočili, bodo zdravniški pregled za potrebe voznškega dovoljenja v URI Soča lahko opravili vsi invalidi – tudi tisti med starostjo 18 in 65 let. Poudarjajo, da so se tako odločili, kljub temu da zdravstveni

inšpektorat in inšpektorat za delo nista ugotovila nobenih nepravilnosti. »Vlada naj tega ne razume kot korak nazaj, ampak korak naprej. Kajti zdaj nas ne bodo imeli več česa obtoževati in bo postalo jasno, da ves čas nam in javnosti podajajo prazne fraze, brez iskrenega namena rešitve slovenskega javnega zdravstva,« so še zapisali in opozorili, da niso krivi za nastalo situacijo, saj je vlada tista,

ki zavestno ne želi rešiti administrativne težave dvajsetih invalidnih oseb, ki jim je v času stavke poteklo voznško dovoljenje.

Ministrstvo za zdravje je v zadnjih dneh, ko na URI Soča niso izvajali pregledov za obnovo voznških dovoljenj invalidov, pospešeno izvajalo pogovore z deležniki. Kot je sporočil predsednik vlade Robert Golob, so izvajalca, ki bi bil pripravljen izvajati tovrstne

preglede, tudi našli. »Sem pa tudi vesel, da je Fides končno spoznal, da lahko nekatere stvari naredimo brez njega, in da se je zato odločil, da bo raje skupaj z nami sodeloval pri tem, da ljudem pomagamo pri reševanju njihovih težav. Od prihodnjega ponedeljka bodo na inštitutu tako delovale tri ambulante za voznike s posebnimi potrebami, ob obstoječih dveh še ena dodatna.«

K

KOMENTAR
VILMA STANOVNIK



Ko zataji (še) vreme

V našem alpskem smučanju v tej zimi res ne gre po željah in načrtih. Jutri se začnejo finalni obračuni sezone svetovnega pokala v Saalbachu, Slovenci in še posebno Gorenjci, ki smo bili pred leti vajeni, da so naše alpske smučarke in smučarji posegali po visokih mestih, žalostno pogledujemo na startne liste.

V slalomu v moški konkurenci med 25 najboljšimi (kar zagotavlja nastop v finalu svetovnega pokala) nimamo niti enega predstavnika, v veleslalomu bo kot naš edini nastopil Žan Kranjec, v superveleslalomu ne bo na startu nikogar, v smuku bo nastopil le Miha Hrobat. Tudi pri smučarkah ni dosti bolje. V finalu bosta v slalomu nastopili Andreja Slokar in Neja Dvornik, v veleslalomu Ana Bucik, v smuku Ilka Štuhec, v superveleslalomu pa ne bo tekmovalo nobeno od naših deklet.

Najboljši rezultat od vseh naših ima v svetovnem pokalu Žan Kranjec, ki je pred finalom na petem mestu, da bi imel boljše izhodišče, pa si je želel tekme v domači Kranjski Gori. Ta je žal odpadla, Žan Kranjec pa se je moral, tako kot organizatorji, sprizniti s tem, da na vreme pač nihče nima vpliva.

Organizatorji v Kranjski Gori bodo svoje stroške pokrili iz naslova zavarovanja, odpoved tekme pa bo pomenila največji finančni udarec za

Smučarsko zvezo Slovenije, saj bo alpskemu delu za načrte manjkalo okrog dvesto tisoč evrov iz naslova marketinških in televizijskih pravic. Kot je še pred odpovedjo tekme v Kranjski Gori optimistično napovedal vodja panoge za alpsko smučanje Miha Verdnik, so domače tekme pomembne tudi zato, ker si jih ogledajo mladi, ki bodo morda nekoč sami tekmovali ali tekmujejo v nižjih kategorijah.

Trenutno je v Sloveniji v vseh klubih skupaj blizu tristo smučark in smučarjev, ki redno tekmujejo na domačih tekmah v kategorijah do 12, 14 in 16 let. V teh kategorijah dosegajo lepe rezultate, že te dni pa odgovorne na Smučarski zvezi Slovenije čaka sestanek o organiziranosti mladinskega smučanja, kjer se obetajo nekatere (pomembne) spremembe.

Kako bo vse skupaj, tudi odpadli tekmi za Pokal Vitranc, vplivalo na razvoj našega smučanja, je sicer težko uganiti, jasno pa je, da bo trend težko obrniti navzgor. Nekateri pravijo, da bo treba vse začeti na novo, drugi se tega bojijo. Dejstvo pa je, da bo treba marsikaj početi drugače.

Morda so za zgled lahko naši smučarski skakalci in skakalke, ki se te dni veselijo, da bodo sezono že naslednji teden lahko zaključili v domači Planici. In tistih, ki se bodo pred domačimi navijači borili za najvišja mesta, bo precej več kot le za vzorec.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Nika Toporiš, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Jana Triller, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je polteden, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Letošnji občinski nagrajenci Bleda

MAŠA LIKOSAR

Bled – Blejski svetniki so potrdili letošnje prejemnike priznanj Občine Bled. Do roka so prejeli sedem predlogov, pri čemer je njihova komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ugotovila, da je Kulturno-umetniško društvo Zasip zlato plaketo že prejelo v letu 2005. »Kot sami navajajo v obrazložitvi, bo društvo Zasip vsak čas praznovalo stoletnico delovanja. Zato so bili člani soglasni, da se ne glede na dejstvo, da je delovanje društva zelo obsežno in bogato, s podelitvijo

priznanja Kulturno-umetniškemu društvu Zasip počaka do obletnice, ki bo prihodnje leto,« je pojasnil predsednik komisije Iztok Pesrl. Letos bodo na podlagi prejetih predlogov podelili pet zlatih plaket Občine Bled, in sicer Branki Smole, Antonu Šmitu, Zori Završnik Črnologar, Dragici Vesković in Javnemu zavodu Triglavski narodni park. Poleg tega bodo podelili še en častni znak rajška ptica, ki si ga je prislužil Tom Varl. Nagrajenci bodo priznanja prejeli na osrednji slovesnosti ob občinskem prazniku, ki ga Občina Bled praznuje 10. aprila.

S Koroške Bele na Brezje

Koroška Bela – Farno kulturno društvo s Koroške Bele vabi v nedeljo, 17. marca, na postno romanje na Brezje. Zbirališče romarjev bo od 6. uri na Petrolovi črpalki na Bohinjski Beli. Hoje bo za okrog tri ure in pol. Romarji bodo prišli na Brezje do 10. ure, da se bodo lahko udeležili svete maše. Med hojo se bodo tudi dogovorili glede prevoza nazaj. Postno romanje na Brezje organizira tudi Društvo Sveta Neža z Brezij nad Tržičem, vendar po dobrih dvanajst kilometrov dolgi Rožnovenski poti, ki se začne in konča pri baziliki na Brezjah. Romanje bo v soboto, 23. marca.



Svet zavoda Razvojna agencija Zgornje Gorenjske skladno z Zakonom o zavodih (Ur. l. SRS, št. 12/91, Ur. l. RS, št. I-17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94, 8/96, 36/2000 in 127/206) in Statutom Razvojne agencije Zgornje Gorenjske (16., 17., 18., 19., in 20. člen) razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA RAZVOJNE AGENCIJE ZGORNJE GORENJSKE (M/Ž)

Za direktorja Razvojne agencije Zgornje Gorenjske je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjuje še naslednje:

- ima visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo družboslovne ali tehnične smeri,
- ima najmanj pet let izkušenj na vodilnih delovnih mestih,
- aktivno obvlada slovenski jezik in vsaj en svetovni jezik.

Merilo za izbor kandidatov je kvaliteta predloženega programa dela in vizije razvoja zavoda ter poznavanje problematike lokalnega in regionalnega razvoja.

Kandidat mora prijavi na razpis predložiti program dela in vizijo razvoja zavoda za mandatno obdobje štirih let ter kratak življenjepis. Statut zavoda Razvojna agencija Zgornje Gorenjske je dosegljiv na www.ragor.si.

Mandat direktorja zavoda traja 4 leta. Direktor je po izteku mandatne dobe lahko ponovno imenovan.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, naj najkasneje do 27. 3. 2024 pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in kratkim življenjepisom na naslov:

Razvojna agencija Zgornje Gorenjske
Spodnji Plavž 24e
4270 Jesenice

Zaprte ovojnice naj imajo oznako »Ne odpiraj – prijava na razpis direktorja RAGOR«.

Šteje se, da je prijava prispela pravočasno, če je prispela na zadnji dan roka za oddajo prijavi. Za pravočasno se šteje tudi prijava, ki je bila oddana na pošti kot priporočena pošiljka na zadnji dan roka za oddajo prijavi.

Obvestilo o odločitvi Sveta zavoda bodo kandidati prejeli v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

V besedilu razpisa uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženske in moške.

Predsednik Sveta zavoda
Razvojne agencije Zgornje Gorenjske
Igor Arh, I. r.

Gregorčki so srečno odpluli

V več krajih po Gorenjskem na predvečer gregorjevega spuščajo gregorčke ali barčice, kot jim tudi pravijo. Pridružili smo se jim v Kropi in na Zgornji Beli, v Kranju pa smo obiskali delavnico izdelave gregorčkov.

N. T., S. L., A. Š.

Kropa, Zgornja Bela, Kranj

– Da je tradicija gregorjevega kovaštva, priča veliko ljudi (prevladovala so predvsem družine z otroki), ki so se zbrali ob Bajerju nekdanje spodnje fužine. Med barčicami, kot jim pravijo v Kropi, je bilo mogoče opaziti najrazličnejše stavbe, od svetilnikov, kmetij, hiš strahov pa do koliščarskih naselij, kmetij in seveda tudi pravih barčic. Za organizacijo je poskrbelo Turistično društvo Kropa, predsednica Metka Kavčič pa je ob tem poudarila, da jih izredno veseli, da se predanju tradicije na mlajše rodove pridružujejo vrtci in šole. »Tradicija mora iti naprej, ker brez tega nas ni,« je dejala in pojasnila, da nekateri otroci ne vedo, zakaj se pravzaprav spuščajo barčice. »Kdor ima dedke in babice, ki so rasli s tem, ve in pozna, kako je bilo, mnogim pa je težko razložiti, da ni bilo svetlobe,« je še pojasnila. Praznovanje gregorjevega so v Kropi seveda zaznamovali tudi s tradicionalnimi kroparskimi jedmi, kovanjem žebeljev, nastopila pa je tudi Folklorna skupina Voše. Veselo je bilo tudi v Kamni Gorici, kjer prav tako živi močna tradicija spuščanja barčic.

Vuč u vodo na Beli

Tudi v občini Preddvor ohranjajo tradicionalno etnološko izročilo iz 19. stoletja. Direktorica Gorenjskega muzeja Marjana Žibert je na predstavitvi v Tomaževi kajži na Zgornji Beli dejala, da so se na številnih domačijah na Beli in v Bašlju ukvarjali s t. i. žbičarstvom, izdelavo žebličkov za podkovanje čevljev. Marljivi žbičarji so delali od jutra do



Lepo število otrok je v Kropi prišlo pokazat svoje gregorjeve umetnine. / Foto: Primož Pičulin

večera, radi pa so se tudi poveselili. Posebno prijetno je bilo na dan pred godom sv. Gregorja, ko so spuščali lučke po Belici. S tem običajem so se simbolično poslovili od zime in se veselili pomladi, ko pri delu niso več potrebovali luči. Običaj se po zaslugi ljubiteljskega etnologa Tomaža Rehbergerja v zadnjih letih znova obuja pod naslovom Vuč u vodo in postaja pomemben del preddvorske nesnovne

dediščine. Na Petanovi domačiji je tako potekala delavnica izdelave gregorčkov pod vodstvom restavratorja Roka Valjavca ter članov TD Kokra in KUD Matije Valjavca Preddvor. Otroci so gregorčke izdelali iz materialov, ki so bili na voljo nekoč – stari peharji, les, oblanci, stare sveče – nato pa z nasmehi na obrazih opazovali, kako so se gregorčki spuščali po Belici. Pri kulturnem programu so sodelovali učenke

in učenci OŠ Matije Valjavca Preddvor pod vodstvom učiteljice Maruše Bogataj ter Ivka Sodnik, Jera Zorman in mladi harmonikarji Luka Markič, Bine Hribar in Matic Križnar.

V Kranju tokrat brez spusta gregorčkov

Praznovanju gregorjevega se že vrsto let pridružujejo tudi v Kranju. Dan pred praznikom je Zavod za turizem in kulturo Kranj v so-



V Kranju so tokrat priredili le delavnico izdelovanja gregorčkov, spust po Kokri pa so zaradi visokega vodostaja morali odpovedati. / Foto: Primož Pičulin



Spust gregorčkov po potoku Belica je kljub bolj kislemu vremenu privabil mnogo obiskovalcev vseh generacij. / Foto: Tina Dokl

delovanju s kulturnim centrom Krice Krace v Kovačnici pripravil delavnico izdelovanja gregorčkov, ki bi jih nato morali spustiti po Kokri, a so zaradi visokega vodostaja reke spust iz varnostnih razlogov odpovedali. Kljub vsemu so na lep način zaznamovali gregorjevo, so po dogodku ugotavljali na zavodu. Veseli so bili, da je delavnica kljub odpovedi spusta gregorčkov naletela na lep odziv in da je bil prostor Kovačnice poln ustvarjalnih otrok in staršev. Pod spretnimi prsti so nastali številni gregorčki iz naravi prijaznih materialov.

Hišnik ne pozna hišniškega dela?

Bralka v Bezjah v Kranjski Gori je opozorila na domnevno nezadovoljivo delo najetega »hišnika«. Upravnik stavbe Dominvest je s problematiko seznanjen.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Bralka (ime hranimo v uredništvu), ki stanuje v stanovanjskem bloku v Bezjah v Kranjski Gori, je opozorila, da se trenutno ukvarja, kot je dejala, »s slabim delom upravnika Dominvest, ki si ga je še olajšal z najemom pomočnika, 'hišnika' Ve-dom, ki je upravnik iz Kranjske Gore, za dvesto evrov na mesec plus plačilo vseh dodatnih storitev – tudi pluženja v času dežja. Žal pa ta 'hišnik' sploh ne pozna hišniškega dela, ampak nam na primer vsak mesec prodaja sol (čeprav ni proizvajalec), potem pa jo nastavi skupaj z lopato kar pred glavni vhod v stavbo. Self service! Moji sosede se ne upajo upreti ...« Tudi sosede, kot je poudarila, moti neurejena okolica.

V Dominvestu so potrdili, da so s problematiko seznanjeni. »Etažna lastnica je v prvi fazi zavrnila račun v



»Samopostrežba« pred glavnim vhodom

delu, ki se navezuje na hišniška opravila, ob čemer je navedla, da postavko hišnika

zavrača 'ker hišnik nič ne dela'. Glede na podano reklamacijo smo jo pozvali, da

nam poda natančno opredelitev glede zavrnitve, na podlagi katere lahko ukrepamo pri izvajalcu. V naslednjem koraku smo dobili obsežen zapis, kaj vse je narobe, kako pogodba s hišnikom to ni, kako je sol in lopata nastavljena zunaj in kako se vrata ne odpirajo lepo,« je poveda-

katerem je bila zajeta tudi pogodba hišniških del, potrdili z večino. Nihče izmed prisotnih temu ni nasprotoval in glede hišnika pritožb ni bilo. Stavba ima tudi izvoljen in aktiven nadzorni odbor, s katerim dobro sodelujemo, nam ažurno javi, če pride do težav, in skupaj naj-

stavbi izvaja kot dober gospodar. »Etažni lastnici pa smo odgovorili, naj v primeru, da s hišnikom niso zadovoljni, sprejmejo sklep o odpovedi pogodbe. Sklep mora podpreti več kot petdeset odstotkov etažnih lastnikov po solastniških deležih. Mi pa bomo na trgu poiskali ponudbe za druge izvajalce, ki jih morajo prav tako potrditi z več kot petdesetodstotnim soglasjem etažnih lastnikov z listino o pisnem glasovanju ali na zboru etažnih lastnikov.«

Strošek upravnika je, kot je še dejala Potočnikova, skladen s pogodbo o opravljanju upravnikiških storitev, sklenjeno 27. januarja 2023, in izhaja iz njihovega cenika (8,70 evra brez DDV). »Vsi ostali stroški so stroški, vezani na vzdrževanje in obratovanje stavbe (sprejeti skladno s potrjenim načrtom obratovanja in vzdrževanja stavbe na zboru etažnih lastnikov).«

Kot zatrjujejo v Dominvestu, so na podlagi pritožbe že naročili izvajalca za popravilo vrat in obvestili hišnika, naj sol in lopato spravlja v temu namenjen prostor ter hišniška dela izvaja kot dober gospodar.

la Maja Potočnik iz Dominvesta. Kot je pojasnila, so pogodbo etažni lastniki sklenili s hišnikom še pri predhodnem upravniku Mag dom 26. novembra 2021. »Skladno s primopredajo posla upravljanja 28. februarja 2023 smo pogodbo v imenu etažnih lastnikov prenesli na naše podjetje. Na zboru etažnih lastnikov smo načrt obratovalno-vzdrževalnih del, v

demo najbolj optimalne rešitve. Ker je bil glede problematike etažne lastnice seznanjen nadzorni odbor, se je tudi ta vključil v pogovor, ki njenih trditvev ni podprl.«

Na podlagi pritožbe, kot zatrjujejo v Dominvestu, so že naročili izvajalca za popravilo vrat in obvestili hišnika, da naj sol in lopato spravlja v temu namenjen prostor ter hišniška dela v

Barčice bodo opozarjale na Lipniško dolino

1. stran

Kot je povedal župan Radovljice Ciril Globočnik, želi občina s skulpturo, postavljeno na novem krožišču, posebej opozoriti tako na Kropo kot na Kamno Gorico, kjer je občina lani temeljito obnovila vso komunalno infrastrukturo in kjer v zadnjem obdobju veliko pozornost namenja turizmu.

Jadra bodo izdelali v Kropi

»Ker gre za državno cesto, smo se najprej uskladili z Direkcijo RS za infrastrukturo

in pridobili soglasje za projekt. Oblikovalci, s katerimi sodelujemo v projektu oblikovanja kovane urbane opreme – vsi delajo brezplačno –, pa so prispevali idejno zasnovo za sedem stiliziranih barčic,« je povedal župan.

Kovana jadra bodo, tako kot skulpturo Vigenjc na sosednjem krožišču, unikatne ograje in svetilke, s katerimi so v zadnjih letih opremili Radovljico, Lesce in Kropo, izdelali kroparski kovači, je še pojasnil.

Kot je še povedal župan, že od leta 2012 poteka projekt

izdelave urbane opreme, katerega navdih je kroparski Kovaški šmarn oziroma kovaška dediščina v Kropi in Kamni Gorici.

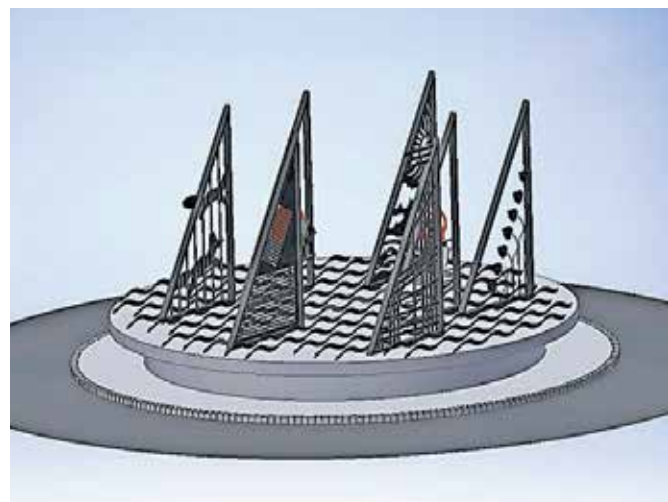
Dokončano bo do julija

»Projekt sta posebej podpirala pokojni arhitekt Marko Smrekar in lani preminuli oblikovalec Klemen Rodman; nova skulptura v kroži-

Kovinska skulptura bo sestavljena iz sedmih trikotnih okvirjev, ki so delo sedmih različnih avtorjev. To so: Boni Čeh, Črt Frelj, Borut Grce, Matjaž Pangerc, Tone Pogačnik, Ignac Primožič in Klemen Rodman.

šču bo postavljena prav slednjemu v spomin, saj je eno od sedmih jader, ki jo sestavljajo, oblikovano po njegovi zasnovi.«

Projekt bo sicer izveden v dveh fazah: betonski podstavek je že v celoti izdelan in umeščen v krožišče, kovane skulpture pa bodo na njem postavljene do Kovaškega šmarna v začetku julija.



Novo krožišče bo opremljeno s kovanimi skulpturami, ki simbolizirajo jadra oziroma barčice, s katerimi na gregorjevo v krajih s kovaško tradicijo vsako leto pozdravijo prihod pomladi.

PRVO ČUDEŽNO OZDRAVLJENJE PRED MILOSTNO PODOBO MARIJE POMAGAJ



Po nastanku slike Marije Pomagaj leta 1814 je vedno več ljudi romalo k cerkvi sv. Vida na Brezjah, ki je v stranski kapeli hranila milostno podobo. Božja pot na Brezjah je vedno bolj slovela po milostni podobi Marije Pomagaj, k njej so romali od blizu in daleč. Še več jih je bilo, ko so izvedeli za prvo nenadno ozdravljenje pred milostno podobo; to je bilo 22. septembra 1863. Takrat je čudežno ozdravela enajstletna Marija Tavčar iz Begunj na Gorenjskem.

Marija Tavčar je bila rojena 28. februarja 1846 v Begunjah na Gorenjskem. Ob nenadnem velikem požaru se je tako prestrašila, da ji je ostala božjast za žalosten spomin. Vila jo je, da so ji kosti pokale. Dvanajst tednov je bila priklenjena na posteljo. Desna noga se ji je v kolenu popolnoma sključila. Sključena, trda in od kolena navzdol mrtva je ostala tudi po tem, ko je vstala. Brez ber-

gel ni mogla hoditi. Posvetovala se je z raznimi zdravniki. Potem se je deklici dvakrat zapored sanjalo, da je šla k Mariji Pomagaj na Brezje z berglami, od tam pa brez njih.

Dne 22. septembra leta 1863 se je res napotila na Brezje. Močno upajoča je prilezla v kapelico Matere Božje. Bila je ravno sv. maša. Med povzdigovanjem je naenkrat začutila, da je noga spet gibčna. Na mah je postala skrajšana noga enako dolga z drugo. Vsa vesela se je dvignila.

V hvaležen spomin je pustila bergle v kapelici Matere Božje, sama pa je hitela vsa srečna domov pravit, kaj se je zgodilo. V kapelici visi podoba s podpisom Marija T.: »Tukaj sem bila uslišana.« To je bilo prvo znano milostno ozdravljenje na Brezjah. Prvemu ozdravljenju so sledila drugo, tretje in tako naprej.

SLOVENSKO
MARIJINO
NARODNO SVETIŠČE
NA BREZJAH



ROMARSKI URAD
T: 04 53 70 700
I: www.marija.si
Romarski urad je odprt
vsak dan od 8. do 19. ure.



V knjižnico po semena

V enoti Globus Mestne knjižnice Kranj je zaživela knjižnica semen, ki temelji na brezplačni izmenjavi domačih semen.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Mestna knjižnica Kranj (MKK) se je prejšnji teden kot prva na Gorenjskem pridružila mreži, ki bo konec meseca štela že dvajset splošnih knjižnic, ki imajo v svojih prostorih knjižnico semen. Ta temelji na brezplačni izmenjavi domačih semen in prispeva k biotski pestrosti, spodbuja k avtonomni pridelavi hrane in naravovarstvu, so poudarili na

odprtju knjižnice semen v drugem nadstropju knjižnice Globus. Ob tem člani vabijo, da s semeni z domačih vrtov prispevajo k vzpostavitvi zaloge semen, pri čemer pridejo v poštev predvsem enoletne rastline, zelenjava in začimbe pa tudi sadje in okrasne rastline. Prva zaloga je že nastala, katera semena so na voljo, pa je enostavno mogoče preveriti tudi na spletni strani MKK (<https://zalogasemen-mkk.ekoapps.si/>).

Izmenjava semen in znanja

»Knjižnica semen deluje kot vsaka druga knjižnica, le da si v njej ne izposojate knjig, temveč domača semena, iz katerih vzgojite rastline in nato pridelate nova, od katerih jih del vrnete v knjižnico,« je razložila Petra Puhar iz MKK. »Izmenjava domačih semen med občani poteka že ves čas, knjižnica pa jim je zdaj ponudila prostor, kjer ta izmenjava lahko

enostavneje poteka. V ta namen je vzpostavljen zares prijazen računalniški program, v katerega se vpisujejo podatki o prinesenih semeni, v njem je mogoče prebrati tudi morebitna pri-

Nosilka projekta Knjižnica semen je Goriška knjižnica Franceta Bevka. Kot je povedala idejna vodja projekta iz novogoriške knjižnice Saša Vidmar, ideja za knjižnico semen prihaja iz ZDA, kjer so multinacionalke že povsem vzele domača semena iz rok ljudi.

poročila za uspešno kalitev semen. Zaželeno so tudi povratne informacije, kako je seme kalilo ali pa da morda ni kalilo. Na ta način nastaja zbirka podatkov, ki bodo lahko morda nato zanimivi tudi za znanstveno sfero. Knjižnica semen namreč sodi med občansko znanost, kjer se zblizujejo znanost, občani, naše izkušnje in analize. Knjižnica semen torej ni namenjena le izmenjavi



Za prvo zalogo domačih semen je že poskrbljeno.

/ Foto: Gorazd Kavčič

semen, ampak tudi izmenjavi znanja,« je povedala. Kot je opozorila, lahko knjižnico semen uporabljajo le člani MKK.

Ideja prihaja iz ZDA

Nosilka projekta Knjižnica semen je Goriška knjižnica Franceta Bevka. Kot je povedala idejna vodja projekta iz novogoriške knjižnice Saša Vidmar, ideja za knjižnico semen prihaja iz ZDA, kjer so multinacionalke že povsem vzele domača semena iz rok ljudi. »Pri nas za zdaj semena, pridelana na domačem vrtu, še imamo, kar s knjižnico semen samo še nadgrajujemo. Ko smo v začetku leta 2019 začeli snovati ta projekt, si nismo predstavljali, da bo doživel tak uspeh. Ne samo da bodo knjižnico semen tako dobro sprejele splošne knjižnice, ampak da bodo predvsem ljudje tako dobro sprejeli to pobudo, ki postaja že

kar gibanje. Do konca meseca bo že dvajset splošnih knjižnic del mreže knjižnice semen, kar pomeni že okoli tisoč uporabnikov, kar se nam zdi krasen dosežek,« je povedala.

Nagovarjajo idejo trajnostnega razvoja

Direktorica Maja Vunšek je povedala, da s knjižnico semen v MKK nagovarjajo tudi vrednote njihove strategije, tj. trajnostni razvoj. »Hkrati pa se z odprtjem knjižnice semen odzivamo na potrebe lokalnega okolja, ga nagovarjamo k ozaveščanju ohranjanja doma pridelanih semen, k zavedanju pomena prehranske samooskrbe, k sonaravnemu vrtnarjenju in k ohranjanju biotske raznovrstnosti naših kmetijskih rastlin, zlasti semenskih vrst zelenjave, ki so ključne za prehransko varnost, zdravje in dobro počutje,« je povedala.



Odprtju knjižnice semen v drugem nadstropju Knjižnice Globus v Kranju je sledilo predavanje Monike Brinšek, predsednice društva Ajda Gorenjska, o pomenu domačih semen za našo prihodnost. / Foto: Gorazd Kavčič



LETO GENERALA RUDOLFA MAISTRA

General Rudolf Maister, heroj slovenskega naroda (1)

Iz rodnega Kamnika v svet

Slovenska vlada je letošnje leto razglasila za leto generala Rudolfa Maistra. Ta veliki in več kot pol stoletja neupravičeno na rob narodove zgodovine odrinjeni sin slovenskih staršev se je pred 150 leti, 29. marca 1874, rodil pri nas na Gorenjskem, na Šutni 16, v hiši Blaža Svetica v Kamniku materi Frančiški, doma v Trebnjem na Dolenjskem, in očetu Francu z rodbinskimi koreninami na Ptuj. Poročila sta se 6. maja leta 1867.

Naj mi bo ob tej priložnosti dovoljeno zapisati, da generala in pesnika od tedaj naprej, ko sem prvič slišal zanj, neizmerno spoštujem. Tudi zato, ker je bil moj

pokojni oče Franc s Spodnje Bele v občini Preddvor po vrnitvi z bojišč prve svetovne vojne njegov borec za severno mejo. Med borci za severno mejo je vpisan pod številko 4725.

Zgodnja očetova smrt

Da je Kamnik generalov rojstni kraj, je »kriva« služba očeta Franca. Bil je višji preglednik finančne straže. Pogosto se je selil. Nadrejeni so ga poslali v Trebnje, kjer je spoznal bodočo ženo Frančiško oziroma Franjo Tomšič. Potem so ga premestili na Dobe na območje samostana Kostanjevica na Krki, kjer se zakoncema Maister rodil prvi sin Ernest.

Še pred marcem leta 1874 je bil premeščen v Kamnik, kjer sta se rodila najprej Rudolf in nato še Artur. Dve leti po Rudolfovem rojstvu so se Maistrovi znova selili, tokrat v Mengeš. Leta 1883 so se preselili v Kranj. Družina je živela umirjeno življenje – do leta 1887, ko je nepričakovano umrl oče Franc. Skrbištvu nad odraščajočim fantom je v Ljubljani, kamor so se po očetovi smrti preselili Maistrovi, prevzel stric Lovrenc Sebenikar, ki ga je navduševal za vojaški poklic.

Rudolf je začel septembra leta 1883 obiskovati deško ljudsko šolo v Kranju. Poleg te je obiskoval tudi takratno Kmetijsko

napredovalno šolo. Po ljudski šoli se je vpisal na kranjsko nižjo gimnazijo. Izjemno rad je risal in pisal. Izdajal je celo svoj rokopisni list. Le latinščina mu ni šla posebno dobro. Očetova smrt ga je tako prizadelo, da je moral razred ponavljati. Vendar se je zbral in uspešno končal gimnazijo ter tako sklenil svoje bivanje na Gorenjskem. V šolskem letu 1890/1891 se je vpisal na prvo višjo državno gimnazijo v Ljubljani. Ker sta se z mamo Frančiško in s skromno očetovo pokojnino težko preživljala, je Rudolf prekinil šolanje na državni gimnaziji v Ljubljani in se avgusta leta 1892 vpisal na dveletno



General na večni straži pred svojo rojstno hišo v Kamniku

/ Foto: Tina Dokl

domobrasko kadetnico na Dunaju in jo leta 1894 končal. Čim prej je želel priti do poklica in boljših pogojev za življenje, pa tudi uniforma mu je bila zelo blizu. Kot finančni stražnik jo je nosil oče, pa tudi brat Ernest, ki se je zaposlil na železnici. Pri šolanju ni imel težav. Bil je bister fant, poleg tega pa telesno zelo

dejaven, saj se je ukvarjal s telovadbo, sabljanjem, plavanjem in smučanjem. Zato je v šoli hitro napredoval in postal častnik kraljeve oziroma cesarske avstro-ogrske vojske.

Začelo se je novo, tudi za slovenski narod pomembno obdobje Rudolfovega življenja.

Jože Košnjek



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO



Na občini le voda iz pipe

Občina Tržič je prejemnica certifikata Voda iz pipe in se s tem na območju občine pridružuje Komunalni Tržič, ki je ta certifikat prejela že leta 2019.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – V prostorih Občine Tržič je pred nedavnim potekala krajša slovesnost s podelitvijo certifikata Voda iz pipe, ki ga v okviru pobude Skupaj za boljšo družbo podeljuje Zbornica komunalnega gospodarstva Slovenije. Certifikat je direktor Zbornice komunalnega

Občina Tržič je po Komunalni Tržič drugi prejemnik certifikata Voda iz pipe v trziški občini.

gospodarstva Slovenije Sebastijan Zupanc izročil trziškemu županu Petru Mikliču, ki je poudaril: »Ne smemo pozabiti, da je voda v naši občini, ki priteče iz pip, kakovostna in je imamo dovolj. Tovrstne pobude so priložnost, da opozorimo na privilegij, ki ga imamo in se ga



Sebastijan Zupanc in Peter Miklič na podelitvi certifikata

moramo zavedati vsak dan posebej. Prav je, da smo sprejetjem zaveze o uporabi zgled občanom ter drugim javnim institucijam in

podjetjem. Trudili se bomo, da bo v naših prostorih in na dogodkih na voljo samo voda iz pipe, k temu bomo spodbujali tudi vse druge.

Skupaj s Komunalno Tržič bomo ozaveščali o kakovosti naše vode ter da je pitje vode iz pipe bolj zdravo in okolju prijaznejše kot uporaba predpakirane vode.«

V občini Tržič Komunalna Tržič upravlja deset vodovodnih sistemov, med njimi so trije večji in sedem manjših. S pitno vodo oskrbujejo več kot 12.500 prebivalcev. Direktorica Komunalne Tržič Vesna Jekovec je povedala: »Tržič z okolico je bogat s kakovostnimi vodnimi viri. Naše podjetje kot upravljavec vodovodov v občini Tržič uporabnikom, ki so priključeni na javni vodovodni sistem, zagotavlja zadostne količine zdravstveno ustrezne pitne vode. Veseli me, da je med prejemniki certifikata tudi Občina Tržič, ki je tako že drugi prejemnik v naši občini. Komunalna Tržič je certifikat Voda iz pipe namreč prejela že leta 2019 in uspešno sledi zavezam pobude z ozaveščanjem in zgledom.«

Zaradi sanacije zapore cest

MATEJA RANT

Gorenja vas – V Občini Gorenja vas - Poljane ta čas poteka obsežna obnova po lanskih poplavih, zato so na mnogih lokalnih cestah uvedli popolne zapore. V sklopu sanacije po poplavih v občini ta čas izvajajo kar 14 projektov. Na nekaterih cestah so zato uvedli popolne zapore in uredili obvoze.

Zaradi sanacije plazov na Hlavčih Njivah velja popolna zapora lokalne ceste Gorenja vas-Hlavče Njive od 7.30 do 18. ure. Obvoz za osebna vozila poteka skozi Hlavče Njive, za tovorna vozila pa skozi Hotavelje, Sušo in Malenski Vrh. Popolno zaporo naj bi odstranili 6. aprila, dela, ki bodo vredna 1,8 milijona evrov, pa naj bi v celoti končali do jeseni. Zaradi sanacije plazov so do 26. marca uvedli popolno zaporo tudi na lokalni cesti Volča-Malenski Vrh. Obvoz so uredili skozi Vršajn, Hlavče Njive in Gorenja Brda. Kot so pojasnili na občini, je na cesti sicer deset

plazov in usadov, ta čas poteka sanacija plazov na zgornjem odseku ceste. Ureditve celotnega odseka bo vredna 670 tisoč evrov. Pet plazov sanirajo še na odseku lokalne ceste Srednja vas-Dolenje Brdo, na kateri bo popolna zapora do 12. aprila od 7.30 do 18. ure. Obvoz poteka skozi Vršajn, Hlavče Njive in Gorenja Brda. Do predvidoma 22. marca bo popolna zapora tudi na cesti Sovodenj-Ermanovec – odsek od kmetije Leskovic do kmetije Makuc, obvoz je urejen skozi Trebijo in Staro Oselico. Sanacija plazov poteka še na dva kilometra dolgem odseku ceste Poljane-Gabrška Gora v naselju Smoldno, kjer je popolna zapora predvidena do 20. aprila med 7.30 in 17. uro. Obvoz poteka skozi Log in Gabrško Goro. Na lokalni cesti Kopačnica-Leskovica-Dolenji Novaki pa voznike čakajo kratkotrajne, do 30-minutne popolne zapore zaradi sanacije 170 metrov dolgega odseka ceste v Leskovici.

Dražja pomoč na domu

Z aprilom se bo v Šenčurju podražila storitev pomoči družini na domu. Občinska subvencija cen bo nekoliko višja.

MAŠA LIKOSAR

Šenčur – S 1. aprilom se v občini Šenčur spreminjajo cene storitve pomoči družini na domu, ki jo izvaja Dom upokojencev Kranj. Medtem ko bo cena storitve ob delavnikih ostala nespremenjena – 5,93 evra na uro, se bo cena ob nedeljah povečala za 40 odstotkov na 8,30 evra na uro. Ob državnih praznikih in drugih dela prostih dnevih bo storitev dražja za petdeset odstotkov, cena bo 8,90 evra na uro.

Poleg tega so šenčurški svetniki dali soglasje k predlagani subvenciji iz proračuna občine v višini 72,4 odstotka ekonomske cene, kar je nekoliko več kot v preteklem letu, ko je bila subvencija 70,5 odstotka. Povprečna ekonomska cena bo po novem znašala 28,24 evra, kar predstavlja dvig za 0,63 evra. Ob delavnikih je določena v višini 27,75 evra, ob nedeljah 37,75 evra in na dan državnega praznika ter dela prost dan 41,18 evra. »Pričakuje se, da bo Občina Šenčur v proračunu za leto

2024 zagotovila sredstva v višini 122.700 evrov za opravljanje storitev pomoči na domu,« je dejala direktorica doma Nadja Gantar in še pojasnila, da dražji storitvi botrujejo predvsem višji stroški dela oskrbovalk na domu.

V občini Šenčur, kjer je delež prebivalcev, starih 65 let ali več, skoraj 20-odstoten, je v letu 2023 storitev pomoči družini na domu uporabilo povprečno 25 upravičencev mesečno, skupno je bilo opravljenih 4687 ur pomoči na domu in 5565 obiskov.

Začetek obnove podvoza

1. stran

Podaljšanje izvedbenega roka naložbe v rekonstrukcijo mostu čez Savo ne bo podražilo, vrednost del ostaja 2,9 milijona evrov, zagotavljajo na MOK. Gradbenih del na mostu sicer ni več veliko, pravijo in dodajajo: »Na spodnji strani mostu je izvajalec že namestil karbonske lamele za statično ojačitev, trenutno pa izvajajo premaz konstrukcije. Na zgornji strani manjkata še

hidroizolacija in asfalt. Za ta dela mora biti konstrukcija povsem suha.«

Podaljšanje izvedbenega roka naložbe v rekonstrukcijo mostu čez Savo ne bo podražilo, vrednost del ostaja 2,9 milijona evrov, zagotavljajo na MOK. Gradbenih del na mostu sicer ni več veliko.

Obnovljeni most bo imel enake dimenzije kot zdajšnji. Širina ceste ostaja sedem metrov, kar bo

omogočalo dvosmerni promet avtobusov in tovornjakov. Po pločniku bo potekala

enostranska dvosmerna kolesarska pot, javna razsvetljava bo ob strani in ne bo segala v površine za pešce.

GRADBENI POKLICI IN VLOGA IZOBRAŽEVANJA V DANAŠNJEM ČASU

Na Srednji ekonomski, storitveni in gradbeni šoli se ves čas srečujemo z naglim spreminjanjem na področju gradbeništva, saj se obrtniški način dela, razmišljanja in vrednotenja vse bolj približuje industrijski logiki in predvsem nenehnemu razmišljanju, koliko kaj stane. Tudi vrednotenje je vedno bolj podvrženo primerjanju in varčevanju ter kapitalski logiki. V poplavi informacij in vplivov je pravzaprav vedno težje razmišljati s svojo glavo oziroma razumeti bistvena področja v procesu gradnje. To je posledica spleta in računalniške tehnologije, ki je sicer lahko zelo koristno orodje, še zmeraj pa zahteva razumevanje in razmišljanje. Prihaja še umetna inteligenca, ki bo stvari še bolj zapletla in navidezno reševala probleme tako, da bo vsak imel občutek, da vse že zna. Tako je učencu že danes težko razložiti, da je pravilen pristop k učenju gradbeništva predvsem argumentirano razmišljanje in spoštovanje principov narave, argumentov pa skoraj več ni, saj navidezna resničnost omogoča vse, principi narave pa so tudi nekemu, ki cel dan bolšči v monitor ali pa celo hodi po lepem naravnem okolju in ves čas gleda v telefon, popolnoma tuji. Velika težava je tudi sledenje novim tehnologijam in materialom, saj se pojavljajo in izginjajo v tako hitrem tempu, da jim skoraj ne moremo slediti. Včasih smo neki material ali element stavbe imenovali in pojmovali podobno in ni prihajalo do nesporazumov. Danes je v informacijski družbi zaradi poplave podatkov in interpretacij toliko težje izbrati in ovrednotiti pravo rešitev.

Če vzamemo za primer fenomen okna, je bilo včasih jasno, kaj imamo v mislih, ko se pogovarjamo o oknu za meščansko hišo. Vsakomur je bilo tudi jasno, kakšna je cena v kontekstu celotne investicije, saj sta bila tehnologija izdelave in material jas-

na. Danes je, tudi zaradi vplivov in mešanja kultur iz drugih prostorov, težko izbrati ustrezno okno v okviru projekta, ki običajno ne izhaja iz tradicije. Tu svoje naredi tudi trgovina (ekonomska propaganda), ki v večini primerov ni podprta s stroko, ampak z željo po čim večjih dobičkih.

V bistvu je že sama zasnova modernega objekta problematična, če ne upošteva tipike prostora, v katerem bo stala, in temelji na željah investitorja, ki so velikokrat skregane z logiko. Tu so mišljeni tako materiali kot tehnologija izdelave, predvsem pa programska izhodišča, ki običajno ne temeljijo na logiki.

Eden od priljubljenih sloganov enega od mobilnih operaterjev je »Ker lahko«. Kako naj pričakujemo, da bodo učenci razumeli teže argumente ali pa kaj sta sistematika in trud. Torej poizkušajmo ideje podkrepiti z argumenti in naravno inteligenco in predvsem v sodelovanju z naravo, in ne influencerji, ki običajno s stroko nimajo ničesar skupnega.

Digitalizaciji se ne moremo upreti, zato moramo računalnik integrirati v ure pouka, predvsem pa razumeti kot orodje, ne kot sredstvo za nadomeščanje razmišljanja ali iskanje idej. Vsak učenec nosi v sebi zdrav razum, ki pa je na žalost vsakodnevno soočen z nešteti dražljaji narisoidnih spletnih platform in posameznikov, ki v bistvu iščejo pozornost in celo zaslužek – ne glede na svoje obnašanje, poniževanje in poneumljanje sebe ter uporabnikov. Vsako leto opažam, da večina učencev razume, kaj pomeni računalnik kot orodje in na koncu ne glede na vmesne zaplete naredi načrt, ki je uporaben in razumljiv. Tako že danes premagujemo umetno inteligenco in jo bomo tudi v prihodnosti.

Anin Sever,
univ. dipl. ing. arch.



Kidričeva cesta 55, 4000 Kranj
tel: (04) 280 40 00, fax: 280 40 35



Za trajnostni razvoj alpske regije

Kamniška Gimnazija in srednja šola Rudolfa Maistra po devetih letih znova gosti srečanje Mladinskega parlamenta Alpske konvencije (YPAC).

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Alpska konvencija je mednarodna pogodba, ki so jo skupaj z EU ustvarile države alpske regije, YPAC pa predstavlja platformo za mlade, v okviru katere se lahko vključujejo v razprave in izmenjavo idej, razpravljajo o okoljskih vsebinah ter si prizadevajo za trajnostni razvoj Alp.

Po devetih letih mlade delegate ta teden ponovno gostijo

v kamniški gimnaziji in srednji šoli. Mladinski parlament Alpske konvencije, ki se zaključuje danes, je k nam pripeljal več kot sto srednješolcev iz držav podpisnic Alpske konvencije, v katero je sicer vključenih sedem držav oz. deset srednjih šol. Tokrat pa so mladi delegati prvič razpravljali tudi s člani Mladinskega sveta EUSALP (EUSALP Youth Council) in Mladinskega sveta CIPRA (CIPRA Youth Council), dveh

organizacij, ki prav tako povezujejo mlade z območja Alp.

Glavna razprava je v četrtek potekala v državnem zboru. Postulati, ki so jih razpravljavci oblikovali, do zaključka časopisne redakcije sicer še niso bili znani, letošnja tema, okoli katere so potekale razprave, pa so zavarovana naravna območja.

Na uradnem odprtju, ki je v torek zvečer potekalo v prostorih kamniške šole, je kot slavnostna govornica mlade nagovorila tudi predsednica republike Nataša Pirc Musar. Poudarila je, da smo ljudje, ki živimo v tej regiji, ponosni na Alpe in planinski način življenja, kar se globoko odraža v naših tradicijah in kulturi. »Čeprav ste mladi, vaša udeležba pomeni, da ste pripravljeni dejavno sodelovati pri oblikovanju družbe in zagotoviti, da bo regija postala boljši prostor za življenje in razvoj – za ljudi, živali, drevesa in rastline, za naše okolje. Ste prihodnji voditelji svoje generacije in arhitekti naše



Mladinski parlament Alpske konvencije, ki ga gosti kamniška gimnazija in srednja šola, se danes zaključuje. / Foto: Aleš Senožetnik



Zbrane je nagovorila tudi predsednica države Nataša Pirc Musar. / Foto: Aleš Senožetnik

prihodnosti. Naj gre za blažnje podnebne sprememb in prilagajanje nanje, kulturno dediščino, mednarodno ali domačo politiko, znanost, finance, gospodarstvo, umetnost, obrt ali šport, imate priložnost, da zaznamujete svojo generacijo in oblikujete boljšo prihodnost,« je povedala predsednica.

Slovenija sicer v lanskem in letošnjem letu tudi predseduje Alpski konvenciji, o čemer je podrobneje spregovoril predsedujoči Stalnemu odboru Alpske konvencije mag. Emil Ferjančič. V imenu dijakov pa je mlade nagovoril Jaka Rudolf Vučković.

Kot je povedala generalna sekretarka Alpske

konvencije Alenka Smerkolj, je YPAC zanjo vselej inspiracija. »Ko se združi energija mladih iz držav Alpske konvencije, se vselej rodi nekaj dobrega,« je povedala na slovesnosti ob odprtju in mlade spodbudila tudi k ustvarjanju povezav in prijateljstev z drugimi udeleženci mladinskega parlamenta.

PLANICA

21. - 24. 3.

KRAJSKA GORA

VIESMANN

Zvešč SLOSKI, Podružnica, enota 146, 1000 Ljubljana

Sedem delavcev v izmeni

V torek smo v središču Kranja doživeli preboj bohinskega predora. Simbolni, saj je od resničnega preboja železniškega predora, ki poteka med Bohinjsko Bistrico in Podbrdom, minilo že sto dvajset let. V Galeriji Mestne hiše so ob obletnici odprli razstavo o gradnji predora in glavnem inženirju Maksu Klodiču.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Odprtje razstave Gorenjskega muzeja z naslovom Inženir Maks Klodič – ustvarjalec novih poti minuli torek v Galeriji Mestne hiše je bilo nekoliko drugačno kot običajno. Minilo je namreč 120 let od preboja bohinskega predora, enega največjih infrastrukturnih projektov v takratni Avstro-Ogrski, na razstavo o graditeljih in gradnji predora pa je s simbolno slovesnostjo prve obiskovalce povzela igralska ekipa Društva SNG Kranj.

O inženirju Klodiču

Najprej smo si na panojih ogledali razstavo o življenju in delu inženirja Maks Klodiča, ki izhaja iz vasi Klodiči v Beneški Sloveniji. Izvedeli smo, da se je šolal na reški pomorski akademiji, na goriški realki in na Tehniški visoki šoli na Dunaju, kjer si je pridobil naziv inženir in bil tudi soavtor načrtov za cesto in žično železnico ter zoba to železnico na Triglav. Med drugim je bil nameščen tudi na gradbišče bohinskega predora, ki je bilo v začetku 20. stoletja gradbišče evropskega pomena. Tu je bil gradbeni nadzornik in geodet. Inženir Klodič je strokovno dokumentiral napredovanje del v predoru, ki jih



Igralci Društva SNG Kranj so pripravili svečanost ob simbolnem preboju bohinskega predora, visokorasli Gal Grobovšek pa je upodobil inženirja Maks Klodiča. / Foto: Tina Dokl

vam pa takoj svetujem, obuj si dobre škornje, pa posebno obleko obleci, staro zelo obnošeno, s katero ne moreš več med ljudi. Čim grša je, tem boljša za naš okus, prav gotovo. Ako pa hočeš biti lep, ti bo pa slaba predla, ker ne vem, kako boš izgledal, ko se vrneš in kako spraviš s sebe apno in ilovco, ki bosta nakapana na obleki.«

Gradnja predora

Med slovesnostjo so namreč »delavci iz predora« preuredili razstavne panoje in na ogled postavili muzejsko zgodbo o gradnji predora. Kot je povedala njena

predora na avtovlaku, ki je vozil med Bohinjsko Bistrico in Podbrdom, pred leti pa so pripravili tudi potujočo razstavo, ki so jo lahko predstavili na več lokacijah. »Z njo smo gostovali v inženirjevi rojstni vasi Klodiči, v Špetru, Trstu, Gorici, tokrat pa je del te razstave na ogled v Kranju. Ves ta čas pri projektu sodelujemo z oblikovalcem Dušanom Grobovškom, ki je poskrbel tudi za tokratno podobo in 'preboj v predoru',« je povedala Marjana Žibert in dodala, da so v februarju od potomcev Maks Klodiča, odprtja razstave sta se tokrat udeležila vnukinja Neda Klodič Jež in prapravnuk Peter Klodič, v Gorenjski muzej prejeli tudi inženirjevo bogato fotografsko zapuščino o gradnji bohinskega predora.

»Mislim, da je dedova slikovna dediščina na temo bohinskega predora s tem, da smo jo podarili Gorenjskemu muzeju, prišla v prave roke. Verjamem, da bodo zelo lepo poskrbeli zanjo in jo tako kot danes tudi ob različnih priložnostih predstavljali,« je povedala Neda Klodič Jež, zadovoljna tudi s

tokratnim spominskim dogodkom. »Nastopajoči je bil zelo podoben dedu, ki je bil v času gradnje predora v Bohinju prav tako mlad, starosnih 27 let. Le precej višji je.« Devetdesetletna gospa je povedala, da ima dedka v zelo lepem spominu, da je bil pravi strokovnjak, a tudi zelo zabaven in se je z otroki znal pošaliti.

Donacijo je za izjemno označila tudi direktorica muzeja Marjana Žibert: »Gre za bogato fotografsko gradivo. Originalne fotografije iz časa gradnje bohinskega predora so velika pridobitev za muzej, saj gre tudi za pomembno zgodovinsko dediščino Gorenjske. Gradivo bomo v prihodnje lahko predstavljali na različne načine.«

Na razstavi spoznamo številne zanimive podrobnosti o gradnji 6336 metrov dolgega predora, saj je bila njegova gradnja izredno zahtevna. Zgraditi so morali veliko predorov, mostov, napipov in usekov. Gradbeniki se niso ne prej in ne kasneje spopadali s tako velikimi težavami, kot so bile pri gradnji Bohinjske proge. Na ogled še ves marec.

»V predoru vedno vrta šest mož, sedmi nadzoruje in pomaga, kjer je treba. Ti možje delajo po 12 ur, seveda z odmori, naslednjih 12 ur pa dela drugih sedem mož. Tako razen ob nedeljah noč in dan vrtajo in kopljejo.«

je poljubno in v zlahtnem jeziku predstavil širši javnosti. Z inženirjevimi besedami je povezovalc programa obiskovalce po slovesnih fanfarah in nekaj nagovorih tako Klodiča kot gradbenika Giacoma Ceconija povabil »v predor«: »Dragi gostje, pojte z nami v rov, ampak

avtorica Marjana Žibert, so prvo razstavo o tem pripravili že pred dvajsetimi leti v Bohinjski Bistrici, kasneje se je ob sodelovanju Ervina Sorča, nedvomno največjega poznavalca izgradnje predora, projekt razširil s predstavitvijo inženirja Klodiča in gradnje



Razstavo je zasnovala Marjana Žibert, oblikoval pa Dušan Grobovšek. / Foto: Tina Dokl



Odprtja razstave sta se udeležila tudi inženirjeva vnukinja Neda Klodič Jež in prapravnuk Peter Klodič. / Foto: Tina Dokl

Koncert dveh dekliških zborov

IGOR KAVČIČ

Kranj – V večnamenskem prostoru Gimnazije Kranj bo v soboto, 16. marca, ob 19. uri Koncert dveh dekliških zborov. V Slovenijo prihaja eden najboljših nemških zborov Maedchenchor Hamburg (Dekliški zbor Hamburg), ki je že štiri leta zapored zmagovalc nemškega državnega zborovskega tekmovanja. Na državni glasbeni šoli iz Hamburga v več sestavih prepeva okoli dvesto deklet, njihov reprezentativni Koncertni zbor pod vodstvom Gese Werhahn pa sestavlja petdeset pevk med 14. in 25. letom starosti, ki prirejajo koncertne turnee po celem svetu. Letos prihajajo v Slovenijo, saj je zbor navezal

stike z Dekliškim pevskim zborom Gimnazije Kranj, ki ga vodi Erik Šmid. Gimnazijke bodo nemške kolegice gostile v Kranju, imela z njimi skupno glasbeno vajo in delavnico slovenskega jezika, v soboto zvečer pa bo v gimnazijski dvorani skupni koncert obeh zborov. V uvodu bo glasbeni pozdrav izvedel Fantovski zbor Gimnazije Kranj pod vodstvom Ane Bec. Tako nemški zbor kot oba domača bodo prikazali privlačen in raznolik program, ki bo zadovoljil tudi zahtevnejše poslušalce.

Oba gimnazijska zbora se aprila odpravljata na veliko zborovsko tekmovanje mladih v Neerpeltu v Belgiji, kjer bo nastopalo kar 93 zborov iz 19 držav.

Minister, ljubica in truplo

IGOR KAVČIČ

Kranj – Jutri, v soboto, 16. marca, ob 19.30 bo v Kulturnem domu na Kokrici na sporedu nova ponovitev komedije Raya Cooneyja Minister, ljubica in truplo v režiji Nataše Babič. Gospod Richard Pimpy, minister, namerava v prestižnem londonskem hotelu preživeti večer s tajnico iz opozicije, Jane Mrhington. Na žalost gre do stvari katastrofalno

narobe, saj ju v apartmaju v okvarjenem oknu pričaka truplo. Da bi se rešil iz kočljive situacije, zaščitil svoj politični ugled ter skrnil svoje preuštvo, Richard s pomočjo svojega osebnega tajnika Georgea improvizira zapleteno mrežo fantastičnih laži, ki vse udeležene zapletejo v vrtinec zmešnjav. Predstava traja dve uri in ima odmor. Vstopnice so na voljo na sng-kr.com ali uro pred predstavo na blagajni.



komedija zmešnjav v izvedbi KUD Predoslje

16. marec 2024, ob 19:00
KULTURNI DOM STRAŽIŠČE

17. marec 2024, ob 19:00
KULTURNI DOM PREDOSLJE

rezervacija vstopnic:
041 955 000 / kud.predoslje@gmail.com

Danes morda že odločilna tekma

VILMA STANOVNIK

Jesenice, Kranj – V članskem državnem hokejskem prvenstvu je na sporedu le še finale za naslov prvaka, v katerem se merita SIJ Acroni Jesenice in SŽ Olimpija. Na treh dosedanjih tekmah je trikrat zmagalo moštvo iz Tivolija, ki je tudi favorit, saj je v sezoni igralo v višjem rangu tekmovanja, v svojih vrstah pa ima tudi tujce. Kljub temu so se jim jeseniški hokejisti na zadnji tekmi v domači dvorani minulo nedeljo dobro upirali, na koncu pa je Olimpija tudi z Jesenic odšla z zmago.

Čeprav so Jeseničani nameravali v Tivoliju v torek prednost Ljubljancem v zmagah znižati, obetaven pa je bil tudi začetek tekme, je v deseti minuti za SŽ Olimpijo zadel Jaka Sodja. Sodja je bil nato uspešen še štiri minute

kasneje, ko je postavil izid prvega dela tekme. V nadaljevanju je bila premoč domačega moštva še očitnejša in ob koncu drugega dela je bil rezultat že 4 : 0, na koncu pa so Jeseničani sklonjenih glav in z rezultatom 6 : 1 zapustili Tivoli. Edini zadetek za jeseniško ekipo je v 41. minuti dosegel Lovro Kumanović v igri z igralcem več.

Ker moštvi igrata na štiri zmage, bo imela SŽ Olimpija že danes zvečer, ko se bo v Podmežakli tekma začela ob 19. uri, priložnost osvojiti nov naslov prvakov. Ob zmagi Jeseničanov se bo serija nadaljevala v nedeljo, ko bo tekma znova v Tivoliju.

Novo zmago v Mednarodni hokejski ligi (IHL) pa se je v sredo zvečer veselila ekipa kranjskega Triglava, ki je v polfinalu še tretjič premagala Zagreb in se uvrstila v finale. Rezultat v Zagrebu je bil 2 : 5.

Znani so pari četrtfinala

VILMA STANOVNIK

Brdo pri Kranju – Na sedežu Nogometne zveze Slovenije so ta teden izžrebali tekmovalne pare četrtfinala Pokala Pivovarna Union. Kranjski Triglav se bo pomeril z Rogoško, Kalcer Radomlje bo igral pri Gorici, Koper bo gostil Muro, Ilirija 1911

pa ekipo Beltinci Klima Trtnjek. Tekme bodo 3. aprila.

Kalcer Radomlje, ki je prejšnji teden v Pokalu Pivovarna Union izločil Maribor, je v 26. krogu Prve lige Telemach premagal Domžale z 2 : 0. V 27. krogu Domžale jutri ob 20.15 gostijo Aluminij, Kalcer Radomlje pa v nedeljo gostuje v Celju.

Med načrti nastop v Parizu

Član Atletskega kluba Triglav Kranj Rok Ferlan je v dresu reprezentance na svetovnem atletskem prvenstvu v Glasgowu v teku na štiristo metrov z novim osebnim rekordom osvojil sedmo mesto.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Sedmo mesto na svetu je zagotovo let uspeh gorenjske atletike pa tudi 26-letnega atleta Roka Ferlana iz Preddvora, s katerim sva se pogovarjali pred novimi pripravami na Majorki.

Kako ste se pripravljali na svetovno dvoransko prvenstvo in kakšne cilje ste si pred odhodom v Glasgow postavili?

Na svetovno prvenstvo v Glasgowu sem prišel malce po sreči, saj je bilo veliko zmede s prijavi in spletno stranjo IAAF, kjer je lestvica vseh atletov. Tako tudi nisem imel veliko časa za pripravo, saj sem nameraval zimsko sezono zaključiti že po državnem prvenstvu, kjer sem postal dvoranski državni prvak. S trenerjem Matjažem Polakom sva imela le en teden za pripravo. Naredila sva nekaj treningov v krožni dvorani v Novem mestu, kjer sem vadil predvsem krivino. Postavil sem si cilj odteči osebni rekord, malce bolj po tiho pa sem upal tudi na uvrstitev v polfinale.

Kako je potekalo tekmovanje in kako ste zadovoljni z doseženim?

Prvenstvo je bilo res izjemno. V Glasgow smo



Rok Ferlan (v zelenem dresu) je na svetovnem prvenstvu v Glasgowu dosegel osebni rekord in osvojil odlično sedmo mesto. / Foto: Peter Kastelic/AZS

prispeli v sredo popoldne, naslednji dan smo opravili še zadnji trening in se malce spoznali s stezo. V petek sem imel kvalifikacije že dopoldne in isti dan zvečer še polfinale. Imel sem kar močno skupino. Tek sem zaključil kot drugi in se uvrstil v naslednji krog tekmovanja. V polfinalu mi je uspel odlični tek in priteklem sem si osebni rekord (46.61) ter četrto mesto v skupini. Prva tri mesta so vodila v veliki finale, tako da sem ga zgrešil le za 13 stotink. Končal sem na skupnem sedmem mestu, s

katerim sem bil več kot zadovoljen. Po svojem nastopu sem imel do konca prvenstva še čas navijati za druge naše atlete in uživati ob spremljanju ostalih disciplin.

Zdaj vas čakajo priprave na poletno sezono. Kakšne načrte in cilje imate?

Priprave začnem na Majorki, natančneje v Magalufu, kjer bom treniral do 26. marca. Prvi vrhunec nove sezone bo že v začetku maja, ko z mešano štafeto 4-krat 400 metrov odpotujemo

na svetovno prvenstvo v štafetah na Bahame. Nato sta moja glavna cilja evropsko prvenstvo v Rimu in pa, če bo šlo vse po načrtih, olimpijske igre v Parizu.

Imate ob treningih in tekmah čas še za kaj drugega?

Trenutno se ukvarjam samo z atletiko, ki ji je podrejeno vse drugo. Prosti čas preživim z dekletom, družino, prijatelji ali pa doma za računalnikom, saj sem ljubitelj videoiger. Poleg atletike me zanima tehnologija, posebno računalništvo.

Ločani so prvaki mednarodne lige

Minuli konec tedna je na Dunaju potekal zaključni turnir najboljših štirih ekip v Mednarodni floorball ligi (IFL), največji pokal pa je že petič osvojila ekipa FBK Insport iz Škofje Loke.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – V ligi je nastopalo devet ekip, po tri najboljše ekipe Avstrije, Madžarske in Slovenije. Na zaključni turnir so se uvrstile ekipe SZPK Komarom in Phoenix Fireball iz Madžarske, Wiener Floorball Verein iz Avstrije in branilci naslova, FBK Insport Škofja Loka.

V prvem polfinalu sta se pomerili ekipi Komarom in Phoenix. Ekipa Komarom je s preobratom v zaključku tekme zmagala z rezultatom 6 : 5. V drugem polfinalu so domačini Wiener Floorball Verein skoraj presenetili Insport, saj so Ločani šele v zadnji tretjini strli odpor domačinov in slavili z rezultatom 6 : 4.

Na tekmi za tretje mesto so nato Dunajčani premagali ekipo Phoenixa, finalna tekma pa je bila ponovitev



Ekipa FBK Insport se je znova veselila naslova prvakov. / Foto: arhiv FZS

lanskoletnega finala, kjer sta se pomerili dve najboljši ekipi rednega dela sezone, Insport in SZPK Komarom. Madžarom je vse do petdesete minute uspelo držati priključek Insportu, na koncu pa so Ločani zmagala z rezultatom 10 : 6. To je pomenilo, da je ekipa Insporta

osvojila svoj peti zaporedni naslov prvaka Mednarodne floorball lige in ostaja neporažena v tem tekmovanju. »Očitno imamo v Škofji Loki čudežno generacijo, ki ji trenutno ni para v tem delu Evrope. Pred mesecem dni so v Škofji Loki sestavljali glavnino reprezentance, ki

si je izborila nastop na svetovnem prvenstvu, zdaj petič zapored ostajajo neporaženi v mednarodni ligi. Čaka nas še zaključek članskega državnega prvenstva, ko bomo, prav tako petič zapored, skušali osvojiti nov naslov prvakov,« je povedal trener Gorazd Tomc.

Domen Valič
v monoKOMEDIJI

Zigolo
s.p.

Besedilo in režija: Matej Mijatović

valores
Varna naložba v zlato?
To bomo naredili
Poleg se za zlato nagrad!

Gledališče Toneta Čufarja Jesenice
24. 3. 2024 ob 18:00

Vstopnice: www.eventim.si (spletna prodaja, bencinski servisi Petrol in prodajna mesta v sistemu Eventim Si).

Zavarujte svoj denar

V ponedeljek se začne svetovni in hkrati tudi evropski teden denarja, ki bo letos potekal pod geslom Zavarujte svoj denar, zaščitite svojo prihodnost. Tudi pri nas pripravljajo vrsto izobraževanj za dvig finančne pismenosti.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Letošnjemu tednu denarja, ki bo potekal med 18. in 24. marcem, se pridružujejo tudi nekatere slovenske finančne organizacije. Tokrat bo pozornost namenjena predvsem ozaveščanju o prevarah, ki tudi v



Tokratni teden denarja bo potekal med 18. in 24. marcem. Fotografija je simbolična.

/ Foto: Gorazd Kavčič

slovenskem prostoru predstavljajo znatno tveganje. Po podatkih Nacionalnega odzivnega centra za kibernetno varnost (SI-CERT) so lani obravnavali 4280 incidentov, kar je štiri odstotke več kot leta 2022. V zadnjih letih se število incidentov precej povečuje, leta 2021 so jih zabeležili 3177, leta 2020 pa 2775.

Združenje bank Slovenije (ZBS) s članicami tako že drugo leto pod imenom Pazi.se izvaja celoletno kampanjo ozaveščanja glede tveganja spletnih prevar. Opozarjajo, da se spletne prevare ves čas spreminjajo, njihova žrtev pa je lahko vsakdo. V porastu je phishing oz.

ribarjenje, s katerim goljuži poskušajo pridobiti gesla za dostop do spletnih bank, kreditne kartice, e-pošte ali družbenih omrežij, pozorni pa moramo biti tudi na lažne spletne trgovine in druge sumljive ponudbe.

V Združenju bank Slovenije poudarjajo, da so spletne prevare resen družbeni problem, zato ni dvoma, da bi se morala v sistematično ozaveščanje vključiti tako vlada, pristojna ministrstva, institucije kot podjetja, telekomunikacijski operaterji, ponudniki spletnih platform, ponudniki

programske opreme ..., saj smo tovrstnim tveganjem izpostavljeni vsi. Kot pravijo, bi morali vsebine za dvig splošne digitalne pismenosti vključiti tudi v osnovne in srednje šole v obliki obveznega učnega predmeta.

V Izobraževalnem centru ZBS bodo tako že danes izvedli nacionalno tekmovanje Evropski denarni kviz, v prihodnjem tednu pa bodo najprej v torek pripravili izobraževalni program za učence zadnje triade osnovne šole, v sredo za srednješolce, v četrtek pa bo potekal še program za odrasle pod

naslovom Prevara in zaščita pri digitalnem poslovanju.

Tednu denarja se letos četrtrič zapored pridružujejo tudi v Banki Slovenije, kjer bodo pripravili več izobraževanj za mlade, tudi preko spleta. Za učence tretje triade osnovnih šol ga pripravljajo v četrtek, za srednješolce pa v petek. Na izobraževanja se lahko prijavijo celotni razredi ali posamezniki še do torka (osnovnošolci) oz. do srede (srednješolci). Podrobnejše informacije o ostalih dogodkih, ki jih pripravljajo, so na voljo na spletni strani Banke Slovenije.

Skupina SIJ lani z izgubo

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Skupina SIJ je objavila konsolidirane rezultate poslovanja za lanskost leto. Ustvarila je milijardo evrov prihodkov od prodaje, kar je 23,1 odstotka manj kot v letu 2022. Po tem, ko je v letu 2022 poslovala s čistim dobičkom okoli 95 milijonov evrov, je lani ustvarila 18,8 milijona evrov izgube. Dosegli so 73,3 milijona

evrov prilagojenega EBITDA, 7,3-odstotno prilagojeno EBITDA maržo in 18,8 milijona evrov izgube. Neto finančni dolg Skupine SIJ je v letu 2023 ostal na enaki ravni kot v predhodnem letu.

»Poslovni rezultati Skupine SIJ za leto 2023 kažejo na izzive, ki smo jih premagovali v poslovnem okolju, zaznamovanem s spremembami v povpraševanju po jeklu, povečanimi stroški

energentov in enkratnimi izrednimi dogodki. Kljub slabšemu poslovnemu letu zasledujemo svoje strateške in trajnostne cilje,« je o poslovanju med drugim povedal predsednik uprave Andrey Zubitskiy.

Kot so sporočili iz Skupine SIJ, so se v minulem letu srečevali s številnimi izzivi, med katerimi omenjajo spopadanje z visokimi in nekonkurenčnimi cenami

energentov. Kot pravijo, je bil strošek energentov že drugo leto zapored dvakrat tolikšen kot pretekla leta. Prav tako so na poslovanje vplivali tudi nekateri enkratni izredni dogodki, med katerim je imela precejšen vpliv okvara glavnega motorja valjavskega ogrodja v jeseniški družbi SIJ Acroni, dodatne izpade proizvodnje pa so povzročile tudi obsežne poplave, ki so prizadele skoraj polovico zaposlenih v skupini.

V letošnje leto po besedah predsednika uprave zrejo z zmernim optimizmom.

ocene, ki je eden od vstopnih pogojev pri kandidiranju na javnih razpisih in pri pridobivanju posojil. Zato obveščajo, naj normiranci, ki bi želeli predložiti letno poročilo, to sporočijo na naslov info.kr@ajpes.si ali pokličejo na telefonsko številko 04 281 09 40.

Ajpes sicer omogoča predložitev podatkov iz letnih poročil z uporabo aplikacije, ki je od sredine januarja na voljo na njihovi spletni strani.

Rok za oddajo letnih poročil

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Iz Ajpesa obveščajo gospodarske družbe, za druge, samostojne podjetnike, društva in politične stranke, da se zaradi velikonočnih praznikov zakonsko predpisani rok za predložitev letnega poročila za minulo leto izteče v torek, 2. aprila.

Prostovoljske organizacije in organizacije s prostovoljskim programom morajo hkrati predložiti tudi poročila o prostovoljstvu. Ajpes sporoča tudi, da morajo letno poročilo izpolniti tudi subjekti, ki v lanskem letu niso poslovali in ne izkazujejo nobenega podatka za letnem poročilu. Samostojni podjetniki, ki ugotavljajo

davčno osnovo za davek od dohodka iz dejavnosti z upoštevanjem normiranih odhodkov (t. i. normiranci), niso zavezani za predložitev letnega poročila. Kljub temu pa na Ajpesu v zadnjem obdobju opažajo precejšnje povečanje števila normirancev, ki letno poročilo želijo predložiti. To je namreč osnova za pridobitev bonitetne

DOBRO JE VEDETI

Višji prispevki za osebno dopolnilno delo

CVETO ZAPLOTNIK

Pogoj za legalno opravljanje osebne dopolnilnega dela je vnaprej pridobljena vrednotnica. Pri opravljanju del za znanega naročnika jo pridobi naročnik, pri delih za neznanega naročnika pa izvajalec dela sam. Ob nakupu vrednotnice, ki velja en mesec, naročnik ali izvajalec dela plača prispevek

za socialno varnost, ki se s 1. aprilom zvišuje z 11,79 na 12,93 evra. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje se zvišuje z 9,17 na 10,06 evra, prispevek za zdravstveno zavarovanje pa z 2,62 na 2,87 evra. Znesek prispevkov za socialno varnost ni odvisen od višine plačila za opravljeno delo in ne od števila ur dela pri istem naročniku.



SVET SREDNJE ŠOLE
JESENICE

telefon: 04 581 31 00,
e-naslov: info@ssj-jesenice.si

Svet zavoda Srednje šole Jesenice na podlagi sklepa, sprejetega na 6. redni seji dne 6. 3. 2024, razpisuje prosto delovno mesto

ravnatelja/ravnateljice Srednje šole Jesenice

Izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za moške in ženske.

Kandidat mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja izpolnjevati pogoje v skladu z določilom 53. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo s spremembami in dopolnitvami, ZOFVI).

Poleg dokazil o izpolnjevanju pogojev morajo kandidati obvezno priložiti še program vodenja šole.

Kandidat mora imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje šole.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 5 let. Za čas mandata bo z izbranim kandidatom sklenjena pogodba o zaposlitvi na delovnem mestu ravnatelja. Delo na delovnem mestu ravnatelja se opravlja polni delovni čas.

Začetek dela: 1. 9. 2024

Pisno prijavo z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev, in sicer:

- dokazila o izobrazbi,
 - dokazilo o opravljenem strokovnem izpitu,
 - dokazilo o pridobljenem nazivu (naziv višji svetnik, svetnik ali svetovalec oziroma najmanj pet let naziv mentor),
 - dokazilo o opravljenem ravnateljskem izpitu (kandidat ga lahko pridobi tudi najkasneje v enem letu po začetku mandata),
 - dokazilo o 5-letnem obdobju dela v vzgoji in izobraževanju z opisom delovnih izkušenj,
 - potrdilo sodišča, da kandidat ni v kazenskem postopku (izda vsako sodišče prve stopnje s splošno pristojnostjo v RS; ne sme biti starejše od 30 dni),
 - potrdilo o nekaznovanosti, ki ga izda Ministrstvo za pravosodje (ne sme biti starejše od 30 dni)
 - potrdilo iz evidence izbranih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost (ne sme biti starejše od 30 dni) – izdajatelj Ministrstvo za pravosodje,
 - izjavo, s katero dovoljuje obdelavo in uporabo njegovih osebnih podatkov za namen in v zvezi s postopkom imenovanja,
 - program vodenja zavoda,
 - kratek življenjepis,
- pošljite v zaprti ovojnici v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Svet šole Srednje šole Jesenice, Ulica bratov Rupar 2, 4270 Jesenice, s pripisom »Prijava na razpis za ravnatelja – Ne odpiraj«.

Vloga bo upoštevana kot pravočasna, če bo oddana na pošti v roku ali s priporočeno pošiljko zadnji dan razpisnega roka.

Kandidati bodo pisno obvestilo o imenovanju prejeli po zaključenem postopku v zakonitem roku.

Iris Kučina,
predsednica Sveta Srednje šole Jesenice

Nadzirali uporabo pasu in tudi ostalo

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski policisti so v torek dopoldne na območju Policijske postaje Kranj izvedli poostren nadzor nad uporabo varnostnega pasu voznikov v motornih vozilih, pozorni pa so bili tudi na druge prometne prekrške. Kontrolirali so 33 voznikov in odredili trideset preizkusov

alkoholiziranosti. Skupaj so ugotovili 28 kršitev. Med drugim trije vozniki niso bili pripeti z varnostnim pasom, devet jih je med vožnjo uporabljalo mobilni telefon, dva sta vozila brez veljavnega vozniškega dovoljenja. Štiri pešce so zasačili pri nepravilnem prečkanju vozišča. Policisti za vse kršitelje vodijo prekrškovni postopek.

Brez dovoljenja, ukradene registrske tablice ...

Škofja Loka – Škofjeloški policisti so v sredo okoli 13. ure obravnavali 68-letnega voznika, ki je vozil avtomobil brez veljavnega vozniškega dovoljenja. Avtomobil so mu zasegli. Voznik je vozil neregistriran avtomobil in z nameščenimi registrskimi tablicami, ki ne pripadajo temu vozilu in so bile po podatkih policije ukradene. Policisti zoper voznika zaradi prometnih prekrškov vodijo prekrškovni postopek, zaradi najverjetneje odtujenih registrskih tablic pa zbirajo obvestila v smeri kaznivega dejanja zoper premoženje. O ugotovitvah bodo obveščali pristojno državno tožilstvo.

Prehitro pripeljal do križišča

Kamnik – V torek zvečer se je na Perkovi ulici v Kamniku zgodila prometna nesreča med tremi vozili. Po ugotovitvah policistov je povzročitelj vozil iz smeri Kamnika proti Duplici, kjer je zaradi vožnje z neprilagojeno hitrostjo trčil v vozilo, ki je stalo pri rdeči luči na semaforju. To vozilo je nato odbilo naprej v drugo stoječe vozilo. Vsi trije vozniki in ena sopotnica so se v nesreči lažje poškodovali. Zoper povzročitelja sledi prekrškovni postopek.

Nesreča na prehodu za pešce

Domžale – Na Ljubljanski cesti v Domžalah je v torek zjutraj voznik osebnega vozila odvzel prednost peški na prehodu za pešce in trčil vanjo. Peška se je pri tem lažje poškodovala.

V Vratih našli topovsko granato

Kranjska Gora – V dolini Vrata so v torek našli topovsko granato iz druge svetovne vojne, češke izdelave. Prevzeli so jo strokovnjaki Enote za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi.



Zaposlitev v turistični stroki?

Je dobro počutje in prijetno delovno vzdušje tudi vam pomembno? Potem se pridružite delovni ekipi hotela Seepark Wörthersee Resort!

Nudimo vam:

- prehrano
- kartico ugodnosti za zaposlene
- točen delovni urnik
- celoletno zaposlitev
- možnost nadaljnega izobraževanja in napredovanja
- mesečno plačo po kolektivni pogodbi za zaposlene v hotelih in gastronomiji, najmanj 1.800 evrov bruto, odvisno od pozicije in delovnih izkušenj

Od vas pričakujemo:

- da z veseljem opravljate to delo in angažma
- znanje nemščine

Veselim se vaše vloge na:

Das Seepark Wörthersee Resort Klagenfurt/Celovec
T: +43 463 20 44 701 | Frau Sabine Fröhlacher
E: sabine.froehlicher@seeparkhotel.at
www.dasseepark.at

Letos že šest tisoč kršitev neuporabe varnostnega pasu

Od osemindvajset lani umrlih voznikov osebnih avtomobilov jih osem oziroma skoraj trideset odstotkov ni uporabljalo varnostnega pasu. Med sedemnajstimi umrliimi potniki jih ni bilo pripetih sedem.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Slovenski policisti so v lanskem letu ugotovili 30.190 kršitev neuporabe varnostnih pasov, v letu 2022 pa 40.868 tovrstnih kršitev, so ob nacionalni preventivni akciji, s katero bodo do 24. marca ozaveščali o pomenu pripetosti med vožnjo, poudarili na Agenciji za varnost prometa (AVP). Po začasnih podatkih so letos policisti ugotovili 5854 kršitev neuporabe varnostnih pasov. Poleg tega je bilo v letu 2023 ugotovljenih 4034 kr-

šitev. Stopnja uporabe varnostnega pasu v letu 2023 je pri umrlih voznikih osebnih avtomobilov znašala 71 odstotkov, zadnji dve leti je enako visoka. Od 28 umrlih voznikov osebnih avtomobilov jih je 20 uporabljalo varnostni pas. Od 143 hudo poškodovanih voznikov osebnih avtomobilov jih je 116 oz. 81 odstotkov uporabljalo varnostni pas, kar je nekoliko manj kot leto poprej. Stopnja uporabe je bila največja pri lažje telesno poškodovanih voznikih osebnih avtomobilov, saj je varnostni pas



Osnovni namen varnostnega pasu je, da v primeru trka ostanejo potniki v vozilu na svojem sedežu, ob čelnem trku pa zmanjšuje gibanje telesa naprej ter preprečuje trk z notranjostjo avtomobila. / Foto: Tina Dokl

Varnostni pas pravilno namestimo tako, da poteka tesno ob telesu in ne sme biti zvit. Zgornji del pasu mora potekati preko ramena in ne preblizu vratu, spodnji del pasu pa pod trebuhom in preko medenice. Ko pas zapnemo, vselej povlečemo za njegov zgornji del tako, da celoten pas zategnemo.

šitev, povezanih z neuporabo zadrževalnih sistemov pri otrocih, leta 2022 je bilo teh kršitev 4701, letos pa 722. »Uporaba varnostnega pasu zmanjša tveganje za smrtni izid nesreče kar za polovico,« ob tem opozarja na AVP in policiji.

uprabljalo 93 odstotkov oz. 2395 voznikov.

Med sedemnajstimi lani umrliimi potniki jih je varnostni pas uporabljalo le deset, kar je 59 odstotkov. Pri umrlih voznikih tovornih vozil je bila uporaba varnostnega pasu 100-odstotna,

tudi edini umrli voznik traktorja ga je uporabljal.

»Varnostni pas je eden pomembnejših izumov za večjo varnost voznikov in potnikov v vozilih,« poudarjajo v AVP in opozarjajo, da morajo biti tudi otroci kot potniki v vozilih vedno pripeti z varnostnim pasom ali pa ustrezno nameščeni v otroški varnostni sedež. Edina dobra rešitev je namestitev otroškega varnostnega sedeža, ki mora biti v avto pritrjen čvrsto in natančno po navodilih proizvajalca. Otrok

mora biti v njem tudi pripet, pas pa ustrezno zategnjen tako, da otrokovo telo ob morebitnem trku ne zaniha preveč. O pomembnosti uporabe varnostnega pasu so sicer slovenski otroci poučeni že v rosnih letih v okviru projekta Pasavček, ki že dvajseto leto s sloganom Red je vedno pas pripet spodbuja k dosledni in pravilni uporabi otroških varnostnih sedežev in k pripetosti otrok med vožnjo. Letos v projektu sodeluje 1522 skupin in 28.462 otrok.

Smučišče neupravičeno zaprto

Kranjsko okrajno sodišče je ugodilo zahtevam RTC Krvavec za sodno varstvo. Ugotovilo je, da je zdravstvena inšpektorica v času epidemije covid-19 smučišče neupravičeno zaprta.

SIMON ŠUBIC

Krvavec – Rekreativno-turistični center Krvavec in njegov direktor Janez Janša sta dosegla sodno zmago glede neupravičenega zaprtja žičnic v času epidemije covid-19, poroča Slovenska tiskovna agencija (STA). Sodišče je namreč ugodilo zahtevam za sodno varstvo in ustavilo prekrškovne postopke, ki jih je inšpekcija konec leta 2020 uvedla proti Janši in smučišču.

Krvavško smučišče je 24., 25. in 26. decembra 2020 kljub vladni prepovedi obratovanja žičnic obratovalo. Zdravstveni inšpektorat je RTC Krvavec in direktorja Janeza Janšo spoznal za odgovorna storitve treh prekrškov. Družbi je za prekrška 24. in 25. decembra izrekel globo v višini 4000 evrov,

26. decembra, ko so žičnice kljub izdani odločbi o prepovedi še vedno obratovale, pa 8000 evrov ter nato izrekel enotno globo v višini 16.000 evrov. Direktorju kot odgovorni osebi pa je inšpektorat izrekel globo v znesku 1600 evrov.

V RTC Krvavec so navedli, da imajo zdaj pravnomočne odločbe, da je bilo zaprtje smučišča v času pandemije neupravičeno. Ker so jih obiskovalci smučišča decembra 2020 podprli in družbi celo nakazali donacije, so se njim v zahvalo odločili, da bo v ponedeljek, 18. marca, smuka na Krvavcu brezplačna.

Kot navaja STA, sta RTC Krvavec in Janša plačilne naloge izpodbijala na sodišču s trditvami, da ukrep prepovedi obratovanja žičnic ni bil zakonito predpisan, saj da izvajanje žičniških dejavnosti prevozov ne predstavlja

prometa z blagom in izdelki, da se plačilni nalogi nedopustno opirajo na odlok vlade, da je obratovanje žičnic potekalo v naravi, na odprtem, z upoštevanjem navodil stroke in z veliko manjšo možnostjo okužb kot v zaprtih prostorih ter da za pre-

poved obratovanja in sankcioniranje ni podlage v veljavnem ustavnem redu.

Okrajno sodišče v Kranju je v lanskem letu v različnih sodbah zahteval za sodno varstvo ugodilo in postopke o prekršku ustavilo.

Ugotovilo je, da ob upoštevanju načela zakonitosti, katerega smisel je v tem, da storilec vnaprej ve, kaj je prepovedano in kaznivo, odlok, ki ga je sprejela vlada, ni pravni vir, s katerim se lahko določi prekršek. Po mnenju sodišča izvajanje dejavnosti žičniških prevozov oziroma javnega prevoza potnikov ne pomeni prometa z blagom in izdelki, temveč gre za prodajo storitev. V obratovanju žičniških naprav tako ni mogoče prepoznati kršitve zakona o nalezljivih boleznih, zato tudi inšpektorica ni imela ustrezne podlage za izdajo odločbe, s katero je prepovedala obratovanje žičniških naprav. Pri izdaji plačilnega naloga je prišlo do kršitve materialne določbe predpisa, ki določa prekršek, je še navedlo sodišče.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Ko si podata roke Idrija in Tržič

Razstava v Galeriji Atrij Tržič Življenje teče, ko po vodi zaplavajo gregorčki in podnaslovom Ko si podata roke Idrija in Tržič je bila pripravljena ob gregorjevem in povezuje dva kraja, ki sta si v marsičem podobna, in dve tradiciji, ki sta v marsičem posebni, a na neki način tudi povezani.

SUZANA P. KOVAČIČ

»Obe mesti sta članci Združenja zgodovinskih mest Slovenije, povezuje ta ju rudnika živega srebra, imata stari trški jedri in izjemni tradiciji, povezani z ljudmi in njihovim delom. V Tržiču se identiteta kraja razvija v povezavi s čevljarstvo in klekljarstvo. Tržiški čevljarji so ohranjali šego spuščanja luči po vodi, idrijske klekljarice so svojo tradi-

povzel kustos Tržiškega muzeja dr. Bojan Knific in dodal, da so navedene in druge sorodnosti botrovale odločitev, da razstavo, ki so jo v Idriji postavili leta 2023, preneso tudi v Tržič.

Anica Makuc iz Društva klekljaric idrijske čipke – skupina Idrija 2 je povedala najprej nekaj o Idriji, njenem nastanku in razvoju. O rudniku, ki je deloval dobrih petsto let vse do sredine 20. stoletja. S priseljevanjem družin iz nemških,

v povprečju, kot je povedala Makučeva, jo vsako leto obiskuje okrog štiristo učenk zlasti osnovnih, pa tudi srednjih šol. Eno najzahtevnejših ročnih spretnosti ohranjajo živo in pristno tudi z vsakoletnim mednarodnim festivalom idrijske čipke. Klekljanje idrijske čipke je skupaj s klekljanjem slovenske čipke vpisano na Unescov reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva.

Pogled na Idrijco, ki teče pod hišo

Pred dvajsetimi leti je bilo ustanovljeno Društvo idrijskih klekljaric, ki so se v društvo povezale na stoletnih koreninah. Kot je pojasnila Makučeva, je danes v društvo včlanjenih okrog sto klekljaric, ki delujejo v več skupinah. Članice skupine, ki so pripravile pričujočo razstavo, so stare od 13 do 81 let. »Razmišljale smo o vsebini, o temi, predvsem o tem, kaj bi klekljale takrat, ko se najdemo vsak teden na srečanju. Ugotovljale smo, da življenje teče. Teče na več ravneh. Morda ob oknu, ki daje vpogled na dogajanje zunaj ali pa v notranjosti. Teče ob iskanju trajnostnih rešitev današnjega časa. Teče ob ustvarjalnosti človeka, v želji po ohranjanju dediščine. To je tudi skupna misel naše razstave.« Rdeča nit njihovega ustvarjanja pa je bilo »firbcanju«. »Padla je ideja o šestdelnem oknu, ki je značilno za idrijske rudarske hiše. In zakaj prav okno?



Vsak je pridal svoj kamenček v mozaiku, da je razstava tako lepo uspela. / Foto: Tina Dokl

V sredo, 20. marca, ob 18. uri vas vabijo v Galerijo Atrij Občine Tržič na muzejski večer Pogovor ob buli. Klekljarice iz Idrije in Tržiča bodo predstavile svoje delo in s klekljanjem povezane zgodbe.

cijo prenesle v svet. Spuščanje gregorčkov in klekljanje idrijske čipke sta enoti, ki sta vpisani v Register nesnovne kulturne dediščine,« je na nedavnem odprtju razstave

italijanskih in čeških dežel, ki so prihajale skupaj z rudarji, je prišla v Idrijo tudi čipka. Od leta 1876 pa vse do današnjih dni je v Idriji obstala tudi čipkarska šola,



Klekljarice so sklekljale 24 čipk po lastnih zamislih. Hiške, vsaka posebej, tudi ponazarjajo idrijsko hišo z značilnimi strmimi strehami. / Foto: Tina Dokl

Radi imamo te poglede skozi okno, vedno enake, ampak vedno tudi malo drugačne – kot letni časi.«

Klekljarice so sklekljale 24 čipk po lastnih idejah. »Pogled na Idrijco, ki teče pod hišo, pogled na cerkvico na hribu, na rudniško napravo, ki je danes le še spomenik, pogled na hišnega ljubljence, ki čaka gospodinjo, pa na pajka, ki se je ugnedil v kotu ... Za čipke smo tudi same narisale vzorce in pri izdelovanju uporabile veliko različnih klekljarskih tehnik. Hiške, vsaka posebej, ki tudi ponazarjajo idrijsko hišo s tistimi strmimi strehami, je oblikoval naš domači oblikovalec Jože Carli. Vanje je prav domišljeno postavil naša klekljana okna.«

Še kakšna beseda več tudi o »firbcanju«

Gregorčki so v Tržiču stara šega, tradicija, ki se je ohranjala stoletja in se v preoblikovani obliki ohranja še danes. »Tako kot so rokodelci ob spomladanskem enakonočju in kasneje na gregorjevo praznovali prenehanje dela ob umetni svetlobi, tako danes praznujemo ta praznik, ki na neki način prinaša pomlad in ki ga zelo radi povezujemo tudi z ljubeznijo, s ptičjo 'ohcetjo'. In v Tržiču v zadnjih letih ne izdelujemo le gregorčkov, ampak otroci pogosto izdelujejo tudi raznorazne ptičke,« je pojasnil Knific in pridal še besedo o »firbcanju«. »Tržičani smo seveda na neki način ponosni in hkrati neponosni na to

svojo navado 'firbcanja', tako kot Idrijčanke. Kljub vsemu poznamo t. i. firbc' okn' v Tržiču in to navado, ki simbolično s temi hiškami in s 'firbcanjem' klekljaric v hišo in iz hiš kažejo na to, kako je Slovenija na neki način lahko povezana in kako lahko najdemo skupne točke na včasih na videz odmaknjenih krajih.«

Razstavo, ki je na ogled do 8. aprila, je uradno odprla tržiška podžupanja Metka Gaberc, zbrane sta nagovorila tudi Jana Babšek, direktorica Tržiškega muzeja, in Stane Grum, ravnatelj OŠ Tržič; njihovi učenci so razstavili svoje gregorčke in tudi ptičke ter sodelovali v kulturnem programu ob odprtju razstave.

Obletnica

Simpozij o Simonu Robiču, duhovniku in vsestranskem naravoslovcu **Stran 20**



Zgodba

Ana Koprivnikar, državna prvakinja v dvigovanju uteži in plesalka ob drogu **Stran 21**



Zanimivosti

Izšli so novi Pasijonski doneski, publikacija o Škofjeloškem pasijonu. **Stran 22**



Od petka do petka



Stavka zaposlenih je v sredo potekala na 54 od 58 upravnih enot v državi. Na Gorenjskem niso stavkali na tržiški upravni enoti. / Foto: Gorazd Kavčič



Poslanske skupine Svoboda, SDS, SD in NSi so pripravile skupni predlog za posvetovalni referendum o izvedbi projekta drugega bloka krške nuklearke. / Foto: Gorazd Kavčič



V astronautski zajtrk so študenti BIC Ljubljana, Višje strokovne šole, vključili ješprenj, suhe hruške, orehe in dimljen tofu. / Foto: BIC Ljubljana

Na upravnih enotah bodo stavkali vsako sredo

SIMON ŠUBIC

Vnovič stavka na upravnih enotah

V sredo so spet stavkali zaposleni na 54 od 58 upravnih enot. Med štirimi upravnimi enotami, kjer niso stavkali, je bila tudi tržiška. Kot je njena načelnica mag. Marcela Maršič pojasnila konec januarja, ko je na upravnih enotah potekala tridnevna stavka, njihovi zaposleni ne stavkajo, ker na upravni enoti ni organiziranega sindikata. V Sindikatu državnih organov Slovenije so opozorili, da so najslabše plačani uslužbenci v državnih organih, preobremenjeni so z velikim pripadom zadev, na kar opozarjajo že deset let. Zahtevajo tudi povišanje plače vsem zaposlenim na upravnih enotah za sedem plačnih razredov in izenačitev njihovih nazivov z nazivi na ministrstvih. Ob tem so napovedali, da bodo stavkali tudi vse prihodnje srede, dokler stavkovne zahteve ne bodo uslišane. Minister za javno upravo Franc Props je v odzivu na stavko dejal, da so k reševanju težav zaposlenih na upravnih enotah, ki jih ne zanikajo, pristopili zelo odgovorno in »z veliko mero pozornosti«. Stavko obžaluje in upa, da bodo »relativno hitro« odpravili razloge za stavko.

Proti začasnemu azilnemu domu

V občinah Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi se ne strinjajo z name-ro vlade, da v Središču ob Dravi začasno postavi azilni dom v obliki kontejnerjev na mejnem prehodu s Hrvaško. Njihovi občinski sveti so tako v sredo na skupni izredni seji v Središču ob Dravi sklenili, da azilnemu domu nasprotujejo. Vlado so tudi pozvali k spremembi zakonodaje, da je za vzpostavitev azilnega doma obvezno soglasje občine ali posvetovalni referendum. Sklenili so še, da bodo začeli zbirati podpise občanov pod peticijo proti postavitvi azilnega doma. Proti azilnemu domu so pred tamkajšnjim kulturnim domom protestirali tudi občani. Državi očita-jajo, da se z njimi o tem vprašanju ni posvetovala ne uskladila. Navajajo, da bo azilni dom prinesel varnostne, socialne in gospodarske posledice, kar lahko negativno vpliva na varnost in kakovost njihovega življenja. Direktorica urada vlade za oskrbo in integracijo migrantov Katarina Štrulkelj je na skupni seji občinskih svetov sicer dejala, da gre za začasno rešitev, ki jo bodo uporabljali le v primerih, ko bodo kapacitete v drugih azilnih domovih zapolnjene. Dodala je še, da bo

šlo le za oskrbo migrantov, in ne za njihovo integracijo v okolje. »Za varnost bo skrbel varnostna služba, širše pa policija,« je dejala in prebivalce prosila za razumevanje in sodelovanje.

Bomo imeli superreferendumski dan?

Poslanske skupine Svoboda, SDS, SD in NSi so v torek v državni zbor vložile skupni predlog za posvetovalni referendum o izvedbi projekta drugega bloka krške nuklearke (JEK 2), ki bi skupaj z ostalimi nizkoogljivi viri zagotovil stabilno oskrbo z elektriko. Skladno z dogovorom je poslanska skupina SDS umaknila svoj predlog za referendum, ki ga je vložila sredi januarja. Referendum bi potekal v drugi polovici novembra. Ali bi potekal na t. i. superreferendumski dan, še niso razpravljali. V NSi so namreč v ponedeljek predlagali, da bi zaradi več vloženih predlogov za posvetovalne referendume izvedli kar t. i. superreferendumski dan, na katerem bi državljani ob vprašanju o JEK 2 odločali tudi o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja oziroma evtanaziji, za kar je bil v postopek državnega zbora tudi vložen predlog za posvetovalni referendum, ter tudi o širših temah, kot sta migracije in zeleni prehod.

Slovenski astronautski zajtrk

Študentje Biotehniškega izobraževalnega centra (BIC) Ljubljana, Višje strokovne šole, so se kot edina evropska šola uvrstili med deseterico izbranih v finale mednarodnega tekmovanja NASA HUNCH Culinary Challenge, ki ga je razpisala ameriška vesoljska agencija Nasa. Pripraviti je treba zajtrk slanega okusa, ki naj bi vseboval vsaj eno vrsto zelenjave, zmagovalno jed pa bo Nasa vključila v prehrano astronautov. Študenti BIC Ljubljana so zajtrk pripravili z ješprenjem, suhimi hruškami, orehi in dimljenim tofujem. Kot so v sredo pojasnili na predstavitvi jedi, so morali s sestavo zajtrka zagotoviti še dodatne prehranske zahteve Nase. »Po- leg določenega energijskega vnosa smo bili pozorni na vnos maščob, predvsem nasičenih maščobnih kislin, prehranskih vlaknin in soli,« je pojasnila predavateljica Katarina Smole. V jedi prav tako niso smeli uporabiti surovega mesa, morskih sadežev, jajc, alkohola itd., v Nasi pa so tudi predlagali, da naj ne uporabijo kruha in krušnih izdelkov, ker jih je tehnološko težko pripraviti za uživanje v mikrogravitacijskem okolju. Finalno tekmovanje bo 17. aprila potekalo v Houstonu v Teksasu.

Slovinci v zamejstvu (946)

Pesem koroške mladosti

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Nedeljska 52. revija Koroška poje, največje slovensko pevsko srečanje na Koroškem, je do zadnjega sedeža napolnila veliko dvorano Doma glasbe v Celovcu. Letošnjo revijo so namenili mladim, saj so nastopili mladinski zbori in pevske skupine. Tako se slovenska pesem prenaša tudi na mlajše rodove. Organizator revije Krščanska kulturna zveza je scenarij zaupala mladi koroški umetnici Lari Vouk, revijo pa sta povezovala Leonard Krušič in Brina Kušej. Med občinstvom so bili tudi gostje iz Slovenije, med njimi državna sekretarka v Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu Vesna Humar, generalni konzul Republike Slovenije v Celovcu dr. Anton Novak, ljubljanski nadškof msgr. Stanislav Zore

in novomeški škof in predsednik Slovenske škofovske konference dr. Andrej Saje.

Teater Rampa, ki je za svoje matično gledališče izbral novo slovensko kulturno središče SiKult pri celovski železniški postaji, vabi danes, 15. marca, ob 18. uri na premiero dvojezične otroške igre As – Las – Glas ali kaj imajo skupnega balon, bombon, piramida in vagon. Igra je zgodba o fantu Mitji in dekletu Juliji. Pod režijskim vodstvom Alenke Hain igrača Johanna Hainz in Aleksander Tolmaier. Jutri, 16. marca, prav tako ob 18. uri bo ponovitev predstave, ki sodi v okvir abonmaja Kakajček in izven.

Kulturni dosežki Koroške

V Ljubljani se nadaljujejo Koroški kulturni dnevi.



Pevci in zborovodje so bili na koncu koncerta Koroška poje nagrajeni z dolgim aplavzom in cvetjem. / Foto: Časopis Novice Celovec

V torek, 12. marca, so v dvorani Slovenske matice na Kongresnem trgu v Ljubljani predstavili spletno stran v slovenščini in nemščini SloGled o gledališki dejavnosti med koroškimi Slovenci. Dan kasneje so v dvorani Matice predstavili spominsko-zgodovinski knjigi Mohorjeve Spomini Antona Urschitza in roman Felixa Kucherja Kamnik.

Danes ob 11. uri pa bo prav tako v dvorani Slovenske matice predstavitev delovanja treh slovenskih kulturnih društev na Koroškem: Slovenskega prosvetnega društva Zarja Železna Kapla, Slovenskega kulturnega društva Jepa – Baško jezero iz Loč in Katoliškega prosvetnega društva Šmihel iz Šmihela pri Pliberku. Predstavili jih bodo njihovi

predsedniki Willi Ošina, Anica Lesjak Rössmann in dr. Silvester Jernej. V sredo, 20. marca, ob 19. uri se bo v Galeriji Družina z mono komedijo Podkržnikov Luka po besedilu Janka Messnerja predstavila slovenska gledališka in filmska igralka ter glasbenica Lara Maria Vouk. Na vseh omenjenih prireditvah je udeležba brezplačna.



TEDEN SLOVENSKE

PREŠERNOVOGLEDALIŠČE



www.tsd.si

DRAME

The Week of Slovenian Drama
27. 3.–9. 4. 2024

Jure Novak,
direktor Prešernovega
gledališča



Foto: Mediaspeed

Gledališče je živa umetnost.

Gledališče je umetnost, ki je del živega družbenega tkiva in prepleta in se razrašča v vse pore družabnega, kulturnega in političnega življenja skupnosti. Odziva se na gibanja in spremembe v družbah in take spremembe tudi tvori, spodbuja, razpira. Dobro gledališče je vedno deloma odsev današnjosti, deloma pa projekcija v prihodnost, deloma konstruktivna kritika, deloma optimistična utopija.

Člani žirije, ki so brali prispela besedila, ter selektorica, ki si je ogledovala predstave, so prišli do podobnih zaključkov: gledališče se spreminja. Dramatika ni več, kar je bila pred desetletjem, in predstave, ki nastajajo na podlagi te dramatike ali vzporedno z njo, niso več, kar so bile. A to samo pomeni, da je slovensko gledališče živa umetnost in da je slovenska dramatika živa dramatika.

Ponosni sem, da je prav Teden slovenske drame tista priložnost, ko se naš pogled zbistri in osredotoči, ko lahko analiziramo stanje najboljšega, najprodornejšega in najbolj

svežega v slovenskem gledališkem prostoru.

In že zdaj si upam trditi, da je to stanje dobro. Kaj dobro, odlično!

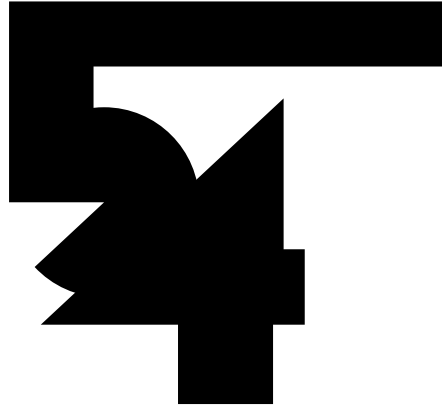
Veselim se prav vseh festivalskih predstav, tistih, ki sem jih že videl, in tistih, ki jih še le bom. Veselim se druženj in srečevanj z nominirankami in nominiranci. Veselim se živega in živahnega festivalskega dogajanja, občutka, ki ga festival prinese v mesto, in festivalskih priznanj, ki jih vsako leto izkažemo najboljšim med odličnimi.

Veselim se strokovnih dogodkov in razstav, veselim posebne pozornosti, ki jo letos namenjamo mladim obiskovalcem, veselim, da bomo znova polnili in odkrivali koticke mesta, kjer kot festival še nismo bili. Veselim se naših mednarodnih gostov in povezav in domačih stikov, ki jih na festivalu vsako leto obudimo in poglobimo.

Predvsem pa se veselim, da bo v Kranju znova in še vedno doma dobra, sveža in živa gledališka umetnost. Živa – drama!

Spored

Sob 9. 3.	19.30 135 min 1 odmor	Residenztheater München	E	Ekskluzivni dogodek Sofoklej Antigona in Slavoj Žižek Trojno življenje Antigone
Sre 27. 3.	19.00	Prešernovo gledališče Kranj		Slovesno odprtje 54. TSD s podelitvijo nagrad ZDUS in otvoritveno predstavo
			Sledi	Lovro Kuhar – Prežihov Voranc Boj na požiralniku Prešernovo gledališče Kranj in Mestno gledališče Ptuj Premiera
Čet 28. 3.	16.00 345 min 3 odmori	Nova pošta - Slovensko mladinsko gledališče	T	Tjaša Črnigoj, Lina Akif, Sendi Bakotič, Nika Rozman, Vanda Velagič, Tijana Todorović, Barbara Kapelj, Tea Vidmar, Lene Lekše Spolna vzgoja II (1-5) Nova pošta (Maska Ljubljana, Slovensko mladinsko gledališče), Mesto žensk
	18.00	Stolp Škrlovec	D	Predstavitelj, ZDUS, DSI Certifikat Iskra
	19.30 85 min	Prešernovo gledališče Kranj	S	Vladimir Bartol, Simona Hamer Nekaj v zraku (Al Araf) Slovensko stalno gledališče Trst
Pet 29. 3.	17.00 90 min	Stolp Škrlovec	D	Bralne uprizoritve 10-minutnih dramskih besedil študentov AGRFT
	19.00 135 min	Prešernovo gledališče Kranj	T	Po motivih življenja in dela Karla Destovnika – Kajuha Juriš SLG Celje
Sob 30. 3.	18.30 60 min	Stolp Škrlovec	S	Draga Potočnjak Noli me tangere Nova pošta (Maska Ljubljana, Slovensko mladinsko gledališče), Moment Maribor
	20.00 110 min	Prešernovo gledališče Kranj	T	Dominik Smole Antigona SNG Nova Gorica
Tor 2. 4.	18.00	SLOGI Ljubljana	D	Dan nominirancev – nagrada za mladega dramatika
	19.30 60 min	Stolp Škrlovec	M	Jaka Smerkolj Simoneti Pesem ptic v drevesnih krošnjah ULAGRFT in Prešernovo gledališče Kranj
Sre 3. 4.	16.00 90 min	Galerija Stolpa Škrlovec	D	Okrogla miza, ZDUS Kje se potika dramatika za otroke in mladino?
	18.00 50 min	Stolp Škrlovec	M	Darka Erdelji po motivih življenja Alme Karlin Alma Lutkovno gledališče Maribor
	19.00 225 min 2 odmora	SNG Drama Ljubljana	T	Po trilogiji Ivana Mraka <i>Stari Rimljan, Sinovi starega Rimljana, Razsulo Rimljanovine</i> in po drugih Mrakovih besedilih Mrakijada
Čet 4. 4.	18.00 90 min	Kovačnica	D	Okrogla miza, SC ITI Hiša za goste: Gledališče v konfliktu
	19.00 120 min	MOJKINO Kranj	D	Gregor Strniša Ljudožerci – televizijska trilogija ULAGRFT v sodelovanju s SFC in RTV SLO
	19.30 125 min	Prešernovo gledališče Kranj	T	Milan Ramšak Marković Deževen dan v Gurlitschu Prešernovo gledališče Kranj in Mestno gledališče Ptuj
	21.30	MOJKINO Kranj	D	Koncert UM in KUNA Freestyle show
Pet 5. 4.	18.00 80 min	Stolp Škrlovec	D	Okrogla miza, DGKTS Kdo se boji dramatike?
	19.30 85 min	Prešernovo gledališče Kranj	S	Jure Karas Realisti Teater RAMPA, Celovec
Sob 6. 4.	18.00 75 min	Stolp Škrlovec	S	Nina Kuclar Stiković deklici Gledališče Glej
	19.30 180 min 1 odmor	Prešernovo gledališče Kranj	T	Jernej Lorenci, Dino Pešut in člani avtorske ekipe Pohorski bataljon Mestno gledališče ljubljansko in Mestno gledališče Ptuj
Ned 7. 4.	18.00 45 min	Stolp Škrlovec	D	Lea Mihevc, Gašper Lovrec Dvocikel 10: FUNDUS Zavod Carnica in Prešernovo gledališče Kranj
	18.00 280 min 2 odmora	SLG Celje	T	Vinko Möderndorfer Druga preteklost
	19.30 80 min	Prešernovo gledališče Kranj	S	Uroš Kaurin, Vito Weis Heroj 4.0 – Business as Usual Moment Maribor in Gledališče Glej
Pon 8. 4.	17.00	Velika dvorana UL AGRFT Ljubljana	D	Dan nominirancev – Grumova nagrada ULAGRFT
	18.00 65 min	Prešernovo gledališče Kranj	M	Po motivih zbirke Janeza Trdine Bajke in povesti o Gorjancih Slovensko stalno gledališče Trst, Zavod Margareta Schwarzwald, Mestno gledališče Ptuj
Tor 9. 4.	19.30	Prešernovo gledališče Kranj		Sklepna slovesnost 54. TSD s podelitvijo nagrad



Teden slovenske drame

The Week of Slovenian Drama

27. 3.–9. 4. 2024

Tekmovalni program



Foto: Branka Keser

Četrtek, 28. 3., ob 16.00
Nova pošta, Ljubljana

Tjaša Črnigoj, Lina Akif, Sendi Bakotič, Nika Rozman, Vanda Velagič, Tijana Todorović, Barbara Kapelj, Tea Vidmar, Lene Lekše

Spolna vzgoja II: Diagnoza + Consentire + Zmožnost + Igre + Borba

Nova pošta (Maska Ljubljana, Slovensko mladinsko gledališče), Mesto žensk
Režiserka: Tjaša Črnigoj



Foto: Jaka Babnik

Petek, 29. 3., ob 19.00
Prešernovo gledališče Kranj

Po motivih življenja in dela Karla Destovnika – Kajuha

Juriš

Slovensko ljudsko gledališče Celje
Režiserka: Živa Bizovičar



Foto: Peter Uhan

Sobota, 30. 3., ob 20.00
Prešernovo gledališče Kranj

Dominik Smole
Antigona

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica
Režiser: Luka Marcen



Foto: Peter Uhan

Sreda, 3. 4., ob 19.00
Slovensko narodno gledališče Drama Ljubljana

Po trilogiji Ivana Mraka *Stari Rimljan, Sinovi starega Rimljana, Razsulo Rimljanovine* in po drugih Mrakovih besedilih
Mrakijada

Slovensko narodno gledališče Drama Ljubljana
Režiserka: Nina Rajić Kranjac



Foto: Nada Žganek

Četrtek, 4. 4., ob 19.30
Prešernovo gledališče Kranj

Milan Ramšak Markovič
Deževen dan v Gurlitschu

Prešernovo gledališče Kranj in Mestno gledališče Ptuj
Režiser: Sebastijan Horvat



Foto: Peter Godiani

Sobota, 6. 4., ob 19.30
Prešernovo gledališče Kranj

Jernej Lorenci, Dino Pešut in člani avtorske ekipe
Pohorski bataljon

Mestno gledališče ljubljansko in Mestno gledališče Ptuj
Režiser: Jernej Lorenci



Foto: Uroš Hočevar

Nedelja, 7. 4., ob 18.00
Slovensko ljudsko gledališče Celje

Vinko Möderndorfer
Druga preteklost

Slovensko ljudsko gledališče Celje
Režiser: Luka Marcen

Spremljevalni program



Foto: Luca Quata

Četrtek, 28. 3., ob 19.30
Prešernovo gledališče Kranj

Vladimir Bartol, Simona Hamer
Nekaj v zraku (Al Araf)

Slovensko stalno gledališče Trst
Režiserka: Anđelka Nikolić



Foto: Matěj Povše

Sobota, 30. 3., ob 18.30
Stolp Škrlovec

Draga Potočnjak
Noli me tangere

Esej iz cikla gledaliških esejev *Takorekoč*
Slovensko mladinsko gledališče, Maska Ljubljana, Moment Maribor
Kurator cikla gledaliških esejev *Takorekoč*: Boštjan Narat



Foto: Peter Khronegrat

Petek, 5. 4., ob 19.30
Prešernovo gledališče Kranj

Jure Karas
Realisti

Teater RAMPA, Slovenska prosvetna zveza (Celovec)
Režiserka: Alenka Hain



Foto: Miroslav Zupanov

Sobota, 6. 4., ob 18.00
Stolp Škrlovec

Nina Kuclar Stiković
deklici

Gledališče Glej, UL AGRFT
Režiser: Bor Ravbar



Foto: Ivan Kan Mujganović

Nedelja, 7. 4., ob 19.30
Prešernovo gledališče Kranj

Uroš Kaurin, Vito Weis
Herroj 4.0 – Business as Usual

Moment Maribor, Gledališče Glej
Avtorja in performerja: Uroš Kaurin, Vito Weis

Program za mlade



Foto: Zeljko Stevančić

Torek, 2. 4., ob 19.30
Stolp Škrlovec

Jaka Smerkolj Simoneti
Pesem ptic v drevesnih krošnjah

Magistrska produkcija:
Prešernovo gledališče Kranj, UL AGRFT
Režiser: Ivan Loboda



Foto: Božja Lah

Sreda, 3. 4., ob 18.00
Stolp Škrlovec

Darka Erdelji po motivih življenja Alme Karlin
Alma

Popotne skice gospodične A.

Lutkovno gledališče Maribor
Avtorici koncepta:
Darka Erdelji, Vesna Vončina



Foto: Arhiv Um in Kuna

Četrtek, 4. 4., ob 21.30
MOJKINO Kranj

Koncert
UM in KUNA

Freestyle show



Foto: Jaka Varmuž

Ponedeljek, 8. 4., ob 18.00
Prešernovo gledališče Kranj

Po motivih zbirke Janeza Trdine
Bajke in povesti o Gorjancih

Zavod Margareta Schwarzwald, Cankarjev dom, Mestno gledališče Ptuj in Slovensko stalno gledališče Trst
Režiserka: Maruša Kink

Nominiranci za nagrado Slavka Gruma

Marko Bratuš, Haris Pašović:

Najboljša evropska predstava

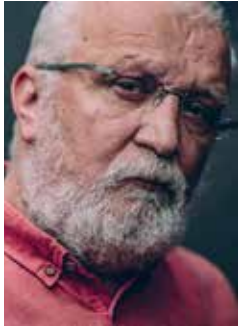


Foto: Primož Korošec

zasedanja neke realne žirije, satirično ostri kulturno politiko (in politiko nasploh) ter gledališkemu prostoru odstira možnost za samorefleksijo.

Tjaša Mislej:

Prva beseda je mama

Besedilo je *tukaj in zdaj* v vsej neposrednosti vsakdana, brez izletov v metaforičnost, zato so tudi liki v njem verjetni in detajlno izpisani.



Foto: Zala Jelenc

Daniel Day Škofca:



Foto: Peter Glodan/SNG Mladbor

Budnost zimskega jutra

Poezija v prepletu z mitološkimi, ljudskimi, nemara celo kar pravljicnimi motivi tako razpira širok in bogat imaginarij, ki v čutno

tkivo besedila učinkovito vpenja intenzivno občutje zime in hladu, ki v prevladujoči meri določa tudi odnose med ljudmi.

Iza Strehar:

Nezakonske matere

Igre ni strah obravnavati mučnih tem, za katerimi je čutiti nežnost, mestoma pa tudi humor, ki je pokazatelj zrelosti avtorice in njenega besedila. Lahkotnost, s katero se premikamo med dekadami, med zgodovinskimi dejstvi in dogodki, modernostjo in preteklostjo, se pred bralcem odpira kot prava arheološka detektivka.



Foto: osebni arhiv

Nominiranci za nagrado za mladega dramatika

Jaka Smerkolj Simoneti

Mimobežnice

Formalno dovršeno besedilo za izhodišče izbere mrežo melodramskih odnosov, ki jih ostri z natančnim prepletanjem različnih zgodb.



Foto: Lucija Rešč

Brina Jenček:



Foto: osebni arhiv

grem greš greva pljus 2 young 4 4ever ЕЛА НАДВОР ДА СЕ ИЗЛУПАМЕ strah me je prevelikih oči in premajhnih medvedov

bližamo se končni postaji prosim izstopite pogoltnila sem te in izpljunila rahlo prežvečenega

Besedilo je izrazito sodobno, predvsem pa se postavlja na stališče mlade generacije in kaže na njene stiske, ki so sicer posledica širšega družbenega sistema, vendar pa se prej ali slej prenesejo tudi v medsebojne (intimne) odnose.

Tilen Oblak:

Čisto pravi deček

Če v gledališču obstaja nekaj takega, kar je bil nekoč punk, potem je besedilo *Čisto pravi deček* interesanten, inteligen, a svoboden punk.



Foto: osebni arhiv

Odlomek iz poročila žirije

Žirija je soglasno izbrala štiri nominirana besedila za nagrado Slavka Gruma in tri nominirana besedila za nagrado za mladega dramatika.

»Ena od značilnosti, ki družijo veliko količino besedil, je izrazita nedramskost, negledališkost. Besedila prehajajo v druge forme, bližajo se pripovedni prozi, osebnoizpovedni poeziji, vse manj je lastnosti, ki bi jih definirale za dramske, in vse več je t. i. nedramske dramatike. /.../ Dramska besedila, ki smo jih prejeli, so angažirana in izkazujejo posebno občutljivost za probleme sodobnega časa. Avtorji se med drugim ukvarjajo s stanovanjsko problematiko, porastom

mikrofašizmov v družbi, podnebno krizo, brezizhodnostjo liberalnega kapitalizma, krizo političnih institucij, predvsem pa z nasiljem, ki ga razumejo večplastno. /.../ Slovenska dramatika ne izginja, je v očitnem trenutku sprememb, iskanju novih jezikov, pogumnejših stališč.«

Rok Andres, Miriam Kičičová in Jakob Ribič

Razstave

Razstava v Galeriji na mestu pred Mestno knjižnico Kranj predstavlja 24 uprizoritev, ki so od leta 1999 prejele veliko oziroma Šeligovo nagrado za najboljšo uprizoritev TSD, ter tri uprizoritve, ovenčane s posebno nagrado TSD. Razstava na prostem bo na ogled od 22. marca do 16. aprila.

Na razstavi pred Prešernovim gledališčem so predstavljene fotografije predstav, ki so uvrščene v program 54. TSD. Razstava bo na ogled od 6. marca do 10. aprila 2024.

Razstava *Fragmenti ljubezni, fragmenti v času* prikazuje fotografsko ujete gledališke trenutke, ki manifestirajo raznorodne oblike čustvenih naklonjenosti v uprizoritvah besedil starejših in sodobnih slovenskih dramskih avtorjev v interpretaciji prepoznavnih igralskih obrazov iz različnih gledaliških hiš. Razstava na Slovenskem trgu bo na ogled od 22. marca do 10. aprila.

The Freedom Theatre – podobe svobode
Razstava v Stebriščni dvorani Mestne hiše Kranj se palestinskemu gledališču The Freedom Theatre posveča z izborom arhivskih fotografij gledališča in njegovih uprizoritev. Na ogled bo od 15. marca do 8. aprila.

Organizator

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Javni zavod Prešernovo gledališče Kranj
Glavni trg 6, 4000 Kranj
Telefon: +386 (0)4 20 10 200
E-pošta: blagajna@pgk.si

Vstopnice

Vstopnice za predstave 54. Tedna slovenske drame so pri blagajni gledališča v redni prodaji od 6. marca 2024. Cena vstopnice je 10 evrov, za abonente PG Kranj 5 evrov. Rezervacija vstopnic ni mogoča. Vstop na dogodke v dodatnem programu je prost do zasedbe prostih mest. Za dogodke v Ljubljani in Celju bo organiziran brezplačen avtobusni prevoz. Obvezna je rezervacija sedeža na avtobusu ob nakupu vstopnice vsaj dan pred dogodkom pri blagajni PG Kranj.

Blagajna

Blagajna je odprta od ponedeljka do petka od 10.00 do 12.00, ob sredah še od 16.00 do 18.00, ob sobotah v času sobotnih matinej od 9.00 do 10.30 ter uro pred začetkom predstav.

Organizator si pridržuje pravico do spremembe programa. Redakcija zaključena 28. 2. 2024.



MESTNA OBČINA KRANJ



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO



triglav



LAVÉR



ETC



GORENSKI
MUZEJ



TAMAM



Gorenjski Glas



Radio Sora



MESTNA
KNJIŽNICA
KRANJ



MOJINGI KRANJ



MESTNA
KNJIŽNICA
KRANJ

Po svetu

Smučišča po svetu

Naša zima gre h koncu, bila je blaga kot menda še nikoli. Posebej neugodna je bila za naša smučišča. Kako pa je s smučišči po svetu, so tudi ta prizadeta od neugodnih podnebnih razmer? Tako na severni kot na južni polobli ...

MIHA NAGLIČ

Na severni polobli

Širšemu krogu smučarjev so najbolj poznana evropska smučišča. Tu pa si pogledajmo nekaj neevropskih smučišč na severni polobli. Najbolj znana so v Severni Ameriki, kjer smuka stane tudi čez tristo dolarjev na dan. Prav poseben je Beartooth pass na severu Montane, alternativa je precej južnejši koloradski Silverton, izberimo pa Mt. Rose, »ki leži na robu (nevadske) puščave s temu primernim razgledom in klimo, obenem pa s snežnim zaledjem Sierre Nevade (supersmučarskega področja Lake Tahoe). Smučišče, v resnici na hribu Slide mountain, je majhno po napravah, a veliko po zaslugi ikoničnih grap (chutes), ki omogočajo strmo variantno smučanje s pomočjo sedežnice«. Zdaj pa pogledajmo v Azijo, v japonski Mt. Gasan. »Azija ima veliko divjih možnosti, od iranskega Semšaka (v senci večjega Dizina) do indijskega Gulmaga, pa celo Dubaja, ki so vredne obiska že samo zaradi eksotike in spektakularnosti. Sicer pa se večina najboljšega azijskega smučarskega dogajanja odvija na japonskem otoku Hokaido, kamor fronte iz sibirskih prostranstev stresajo

za podalpski del sveta prav nepojmljive količine snega. Toda v tem smislu je še en presežnik na sredi glavnega otoka, prav nasproti razvpitega smučišča Zao pri Jagamati. Mt. Gasan je pravzaprav orjaški kopast hrib z eno staro sedežnico, ki me je logistično precej namučil z dostopom v svetu, kjer angleščina ne obstaja in je treba do proge zamenjati pet ali šest vrst prevoza. Ampak zato je to svet, kjer pade toliko snega, da čeprav je na naši zemljepisni širini in le nekaj nad tisoč metrov nad morjem, začne obratovati šele maja, ker je prej nedostopen. Krepko več kot desetmetrska snežna odeja se tudi poleti še jasno kaže z vodoravno raslimi drevesi. Možnosti predvsem turnih variant na načeloma manj plazovitem japonskem snegu pa je praktično neomejeno.«

Na južni polobli

Kaj pa smučišča v Južni Ameriki, Afriki in Oceaniji? »Bolivijska Chacaltaja je pravzaprav že zgodovinski artefakt, ki je podlegel podnebnim spremembam. Na osupljivih 5420 metrih je bilo to najvišje smučišče na svetu, z najnevarnejšo vlečnico in divjim prepadnim offroaderskim makadamskim dostopom iz La Paza. Vlečnice ni več, je pa

še vedno 200 višinskih metrov strmega skalnega pobočja, ki daje zaradi višine in umestitve v Ande osupljive in dobesedno dih jemajoče razglede. V časih brez sodobne satelitske navigacije je bil sicer najtežji del najti dostop, danes pa je vse večji izziv najti sneg. V tej luči iskanja snega je morda prava stvar v Južni Ameriki Cero Castor na Ognjeni zemlji – povsem na jugu kontinenta že v skoraj antarktičnih razmerah.« In v Afriki? »Afrika velja za najmanj smučarski kontinent, a vendar Oxbov povsem na jugu v Lesotu in Okaimiden na severu v Atlasu presežeta pričakovanja. Še posebno smučanje v Maroku ima svoj čar na polju med oceanom in sipinami več kot 3000 metrov visoko – na največjem smučišču na črni celini. Že ko sem prvič smučal na Atlasu pred dve desetletji, so me presenetile razmeroma sodobne (francoske) žičniške naprave in, prav nasprotno, pravi muzej v izposojevalnici smuča. Smuka je običajno mogoča le v januarju in februarju, a če snega zmanjka, ga seveda lahko nadomestijo sipine v bližnjem (pol dneva vožnje oddaljenem) Mhamidu ali surfanje na atlantski obali. Čarobnost vsemu skupaj daje okolica arabskega sveta in rdečih kamnin.« Bi

smučali v Oceaniji? »Oceanija je bolj potapljaško-surfarski kot smučarski raj, a ima nekaj izjem, ki so vsaka po svoje posebne. Na neki 'ausijejski' način najboljši bi lahko bil avstralski Craigieburn Valley, divje smučišče retro vlečnic in prog, tudi suicidal težavnosti, kot se radi pohvalijo domačini. Sicer pa je ob idealni izbiri časa mogoče s podporo avtomobila smučati na vrhu Maune kee na največjem havajskem otoku, a meni najljubši je vseeno novozelandski Mt. Rouapehu. Če smo že v delu 'Ognjenega obroča', je smiselno izkoristiti ognjenike, saj omogočajo izjemno možnost prostega smučanja in čarobne razglede na ognjeniško okoličje. Whakapapa na pobočju Rouapehua je tako že samo po sebi prijetno smučišče, predvsem pa s sedežnicami precej olajša vzpon na vrh še vedno aktivnega ognjenika.« (Vir: David Stropnik, Najbolj posebna smučišča sveta, moskisvet.com)

Globalizacija smučanja

Smučanje torej že dolgo ni več le evropski fenomen. Razširilo se je po vsem svetu. A za tiste, ki so nam realno dosegljiva le gorenjska smučišča, je to slaba tolažba. Včasih so prirejali procesije za dež; kaj pa, če bi jih zdaj še za sneg?



Turni smučarji na gori Gasan (1984 m n. m.) na japonskem otoku Hokaido. Tu zapadejo neverjetne količine snega.

/ Foto: Wikipedija



Obilje snega na južni polobli: Mount Hotham v avstralski zvezni državi Victoria, fotografija je nastala 1. junija 2006.

/ Foto: Wikipedija



Pogled na gorovje Visoki Atlas v Maroku, kjer se srečujeta puščava in zasneženo pogorje, primerno za smučanje.

/ Foto: Wikipedija

Nove knjige (728)

Trsta ne damo!

MIHA NAGLIČ

»Problematiko tržaškega vprašanja, ki se je odvijalo med majem 1945 in oktobrom 1954, torej med koncem druge svetovne vojne in sklenitvijo Londonskega memoranduma, so raziskovali številni strokovnjaki, od Bogdana Novaka, Jeana Baptista Durosella in Diega De Castra, če naštejemo samo najpomembnejše med njimi. Razlogi za tolikšno pozornost so številni in zgovorni. V omenjenem desetletju je bil Trst z okolico jabolko spora ne le med Italijo in Jugoslavijo, temveč tudi med nasprotujočima si blokoma – Vzhodom in Zahodom –, na katera je po zmagi nad nacistično Nemčijo razpadla protihitlerjevska koalicija. Trst je še pred Berlinom

postal simbol hladne vojne, ki se je razvnela med Moskvo na eni strani ter Washingtonom in Londonom na drugi. Maja 1945 je nekaj časa celo grozilo, da bi nesoglasje lahko povzročilo izbruh tretje svetovne vojne. K sreči je prevladala zdrava pamet, to pa predvsem zaradi previdnosti Stalina, ki se je zavedal strateškega in ideološkega pomena tržaškega ozemlja za zahodnjake, pa tudi dejstva, da nima atomske bombe in da je njegova država zaradi posledic nacistične agresije izčrpana. Zato ni podprl jugoslovanskih zahtev po Trstu in Gorici. Za zahodni sili Trst ni bil pomemben zaradi simpatij do Italije in njenih ozemeljskih zahtev, ampak zaradi strahu pred komunistično ekspanzijo v srednji in sredozemski Evropi. Kot

je izjavil Winston Churchill, je bil edini način, da prepričajo vzpon Komunistične partije Italije, ta, da stavijo na nacionalizem italijanskih ljudskih množic in jih tako odtegnejo od prosovjetskih simpatij. Rezultat tega dvojnega strahu – Stalinovega

Federico Tenca Montini, Trsta ne damo!, prevedla Đurđa Strsoeglavec, Založba ZRC, Ljubljana, 2023, 254 strani

pred Zahodom in najvišjih zahodnih voditeljev pred komunizmom – je bil kompromis glede Trsta, dosežen po težkih pogajanjih med 'veliko četverico' v času priprav na pariško mirovno konferenco. V prid Slovencev je predvideval premik rapalske

meje med Italijo in Jugoslavijo na Sočo, a obenem ohranitev Gorice Italiji in na obalnem območju med Devinom in Novigradom ustanovitve majhne tamponske države s Trstom kot glavnim mestom. Šlo je za rešitev, ki ni bila nikoli v celoti uveljavljena ...« (str. 13)

Gornji odlomek je iz predgovora, ki ga je v to knjigo napisal zgodovinar Jože Pirjevec. Avtor knjige pa je italijanski zgodovinar Federico Tenca Montini iz Vidma, ki preučuje zgodovino mejnega območja med Italijo in Slovenijo. Vsebina knjige je natančneje opredeljena v podnaslovu: Jugoslavija in tržaško vprašanje 1945–1954. Montinijeva knjiga je morda najbolj celovit in zgodovinski objektivni prikaz dogajanja v tistih napetih letih.



Obletnica

Mož različnih talentov

Simon Robič je bil po poklicu duhovnik, obenem pa vsestranski naravoslovec. S svojo radovednostjo, zavzetim raziskovanjem in rodoljubnim srcem je prispeval k razvoju znanosti in izobraževanja. Njegova življenjska pot se je začela pred dvesto leti, 11. februarja 1824, pod vrhovi Julijskih Alp, sklenila se je 7. marca 1897 pod kamniško-savinjskim gorovjem, kjer so ob obletnici rojstva njegove bogate sledi osvetlili s simpozijem.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Simon je bil šesti izmed devetih otrok, ki so se rodili v družini Jakoba in Helene Robič. Njihova kajza je bila med manjšimi v Kranjski Gori, kljub temu pa so vsaj trije sinovi prejeli več kot zgolj osnovno izobrazbo, ki so jo bili v prvi polovici 19. stoletja deležni kmečki otroci, je v biografiji kranjskogorskega rojaka poudaril zgodovinar dr. Janez Mlinar.

Gimnazijo je začel obiskovati leta 1839, sledil je študij filozofije, po dveh letih pa je vstopil v bogoslovje. Šolanje v Ljubljani mu je verjetno omogočil starejši brat Luka, ki se je na pragu Simonovih gimnazijskih let zaposlil kot

davčni uradnik. Oče je namreč leto kasneje postal vdovec, je pojasnil Mlinar.

Na duhovniško pot je Robič stopil v Metliki, kjer so mu zaupali tudi vlogo začasnega učitelja. Kot kaplan je nato služboval v Loškem Potoku, Dobu, Preddvoru, Borovnici in Senčurju. Na Olševku je dobil mesto beneficiata, na Šenturški Gori je bil več kot dvajset let upravitelj župnije, nekaj časa pa tudi vodja tamkajšnje zasilne šole.

Doma povesod, doma nikjer

Na te besede Franceta Prešerna, zapisane v Soldaški, je ob številnih premestitvah pomislil doc. dr. Miha Šimac s Teološke fakultete v

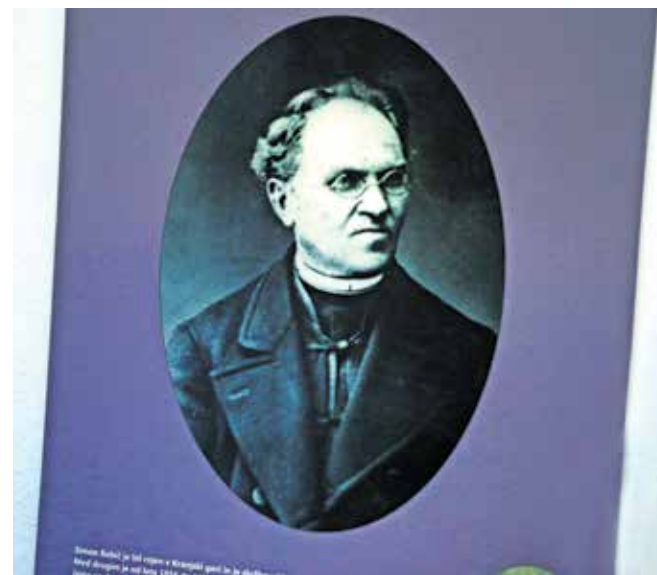
Ljubljani, ki je na simpoziju o življenju in delu Simona Robiča predstavil njegov poklic, prepleten z navdušenjem nad naravo. Kot je poudaril, je Simon zgledno izpolnjeval zaupane mu naloge. »Ves čas, ko je opravljal duhovniško službo, se zdi, da je znal to postaviti na prvo mesto. Šele potem ko je opravil vse, kar mu je bilo naloženo, je prosti čas izkoristil za naravoslovje.« Znal pa je tudi povedati, kar je nosil na srcu, bodisi z dovtipom ali kleno besedo, se je Šimac dotaknil njegovega značaja. »Mogoče je reči, da je bil gorenjska grča, zavzet za slovenstvo, ki ni nič dal na slavo in čast tega sveta, pa tudi uklanjati se ni želel nikomur,« je med drugim povedal.

Po besedah dr. Janeza Mlinarja je bil Simon Robič mož različnih talentov in mnogih interesov. Radovedni duh ga je vodil vsepovsod. Zbiral in preučeval je rastline, zlasti mahove, lišaje, glive, žuželke, polže, fosile, zanimali so ga tudi vretenčarji ... Mnogi viri navajajo, da ga je za botaniko navdušil Franc Hladnik, pobudnik ustanovitve Botaničnega vrta v Ljubljani in predavatelj na gimnaziji, a je bolj verjetno, je dejala Špela Pungaršek iz Prirodoslovnega muzeja Slovenije, da je poslušal predavanja njegovega naslednika Ivana Nepomuka Biatzovskega. Znano je, da je Simon kot gimnazijec začel prepisovati in prerojati učbenik nemškega botanika Gottlieba Wilhelma Bischoffa, ki je imel blizu štiristo strani in okoli petsto ilustracij. Zahtevno delo je dokončal po šestih letih.

Pri raziskovalnem delu je sodeloval z različnimi domačimi in tujimi strokovnjaki, med drugim z Wilhelmom Vossom, profesorjem na višji realki v Ljubljani, ki se je kot prvi na Kranjskem začel sistematično ukvarjati z glivami. Pošiljal mu je predvsem primerke mikroskopskih gliv, med njimi vsaj štiri, ki jih je Voss opisal kot nove vrste, dve od njih pa celo poimenoval po Robiču, je pojasnila Špela Pungaršek. Spomnila je tudi, da je objavljala prispevke v tedanjih časopisih. S tem je želel nad botaniko in naravo nasploh navdušiti splošno javnost. Zagovarjal je rabo slovenščine, tako pri pisanju člankov kot v naravoslovnih terminologiji. Zaradi tega je prišel navzkriž s Karlom Dežmanom, kustosom Deželnega muzeja za Kranjsko.

Materialna in duhovna dediščina

Robič je nabrano gradivo deloma izmenjeval z drugimi naravoslovci, nekatere zbirke je prodal, mnoge podaril, predvsem šolam. Na Gimnaziji Novo mesto je ena izmed dveh še ohranjenih zbirk fosilov, druga, obsežnejša, je v Prirodoslovnem muzeju. Kot je pojasnil mag. Matija Križnar, je prve primerke ohranjenih fosilov našel v okolici rojstne Kranjske Gore. Na priloženih lističih z letnico 1850 je zapisan še prvotni družinski



Simon Robič / Foto: Tina Dokl



Izbor fosilov iz zbirke Simona Robiča, ki jo danes hrani Prirodoslovni muzej Slovenije. Prikazani so fosilni morski ježek (levo) z izvornim lističem, zobje miocenskih morskih psov z zapisom o najdišču (zgoraj desno) in kameno jedro miocenskega polža. V zbirki so ohranjeni mnogi lističi z Robičevim rokopisom. / Foto: Matija Križnar

priimek Robič. »Bolj aktivno in sistematično je začel proučevati in zbirati fosile ob prihodu na Šenturško Goro. Od tam je zahajal v nekatere jame Kamniško-Savinjskih Alp ter raziskoval grebene in grape Tunjškega gričevja in širše okolice Kamnika.« Med njegovimi fosili po Križnarjevih besedah zagotovo izstopata kranjska rakovica (gre za eno izmed fosilnih vrst, ki jo je prvi odkril prav Robič) in večji fosilni polž.

Odkritja in zbirke vsestranskega naravoslovca, po katerem so poleg že omenjenih gliv poimenovale še nekatere druge najdbe, so na simpoziju, ki je potekal v župnijski dvorani Jožefa Kvasa v Cerkljah, osvetlili še Tea Knapič in Mojca Jernejc Kodrič iz Prirodoslovnega muzeja ter doc. dr. Simona Strgulc Krajšek z Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. V muzeju hranijo dovršen del Robičevega gradiva – zbirke je odkupil Kranjski deželni muzej –, nekaj pa ga je na ogled tudi v Jamarskem domu na Gorjuši, kjer domuje društvo za raziskovanje jam, poimenovano po Simonu Robiču.

Večji del denarne zapuščine je Robič v svoji oporoki namenil za ustanovitev neke vrste štipendijskega sklada, ki je kar nekaj kranjskogorskim rojakom omogočil ali vsaj olajšal izobraževanje, je na simpoziju med drugim še poudaril zgodovinar dr. Janez Mlinar. Poleg tega je rodnemu kraju zapustil svoje knjige. Srečanje z Robičem – pri učnih urah in z razstavo nekaterih eksponatov, ki so jo na cerkljanski šoli pripravili v sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem in omenjenim društvom – so predstavili tudi osnovnošolci. Daniela Močnik iz Kulturnega kluba Liberius je spregovorila o šoli in cerkvi na Šenturški Gori, dr. Katja Rebolj o vlogi Robiča pri nabiralništvu. Z obiskom sta organizatorje prijetno presenetila Robičevo daljno sorodstvo, ki je s seboj prineslo njegove fotografije, očala in knjigo, ter Francišek Stare, ki je delil svoje navdušenje nad raziskovanjem narave, navdahnjeno prav z Robičem. Pobudnik simpozija, ki ga bo zaokrožila izdaja zbornika, in vodja organizacijske ekipe, v kateri so združili moči krajanje Šenturške Gore, tamkajšnje kulturno društvo in Župnija Cerklje, je bil David Rupnik. S kulturnim programom so dogodek obogatili Šenturški oktet, mladinski pevski zbor cerkljanske šole in Anton Preložnik iz Dramske skupine Pod Stražo.



Dr. Janez Mlinar s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani pred polno cerkljansko župnijsko dvorano Jožefa Kvasa / Foto: Tina Dokl



Doc. dr. Miha Šimac s Teološke fakultete Univerze v Ljubljani, mag. Matija Križnar iz Prirodoslovnega muzeja Slovenije in dr. Katja Rebolj (Zavod Raspro), ki se ukvarja z nabiralništvom in je skupaj z Dvorom Jezeršek tudi poskrbela, da so obiskovalci simpozija okusili delček narave. / Foto: Tina Dokl

Zgodba

Lahko ti uspe šele petdesetič ali pa stotič

Ana Koprivnikar iz Gorenje vasi je študentka petega letnika ljubljanske Medicinske fakultete. Zanima jo specializacija iz otroške in mladostniške psihiatrije, že od otroških let pa se ukvarja s športom. Na lanskem državnem prvenstvu v olimpijskem dviganju uteži v kategoriji do 59 kilogramov je osvojila naslov državne prvakinje. Kako obvlada omenjeni šport, bo moč videti tudi to nedeljo na tekmovanju v Športni dvorani Domžale.

KLARA MRAK

V središče Ljubljane, kjer sva dogovorjeni za pogovor, prikolesari s Kodeljeverga. Tam stanuje s fantom in še tremi »cimri«. »Zelo dobro funkcioniramo, fantje so zelo redoljubni, na hladilniku imamo spisek z navodili in vse naredijo tako, kot se domenimo,« se zasmeje Ana. Energičen pozdrav, močan stisk roke, že v prvih minutah se zaveš, da ima mlada dama lepo zarisano tako karierno kot špor-

Martin Janžekovič iz Weightliftinga Dolgi most predstavi olimpijsko dvigovanje uteži, šla sem poskusit in me je čisto pritegnilo,« se začetkov športa, v katerem je po komaj letu treniranja postala državna prvakinja, spominja Ana. »Res sem vesela, ker tako napredujem, tudi na tekmah dosegam dobre rezultate v primerjavi z drugimi tekmovalkami, je pa res, da v Sloveniji v olimpijskem dviganju uteži ni veliko žensk. Bi bilo res lepo videti tudi kakšno dekle več

videti, ko primeš drog, pa se kar noče odlepiti od tal. A ga le nekako pobereš. Nasploh moraš biti zelo vztrajen in trmast. Mi je pa zelo všeč to tudi, da se moraš osredotočiti na dvig, na tehniko, s katero ga izvajaš, tako da je na neki način to tudi odklop od vsega drugega.« Na tekmovanjih, pove Ana, tekmujejo v dveh dvigih. »Pri potegu dvignemo drog z enim gibom od tal nad glavo, medtem ko ima nalog in sunek dve potezi, in sicer: drog najprej dvignemo s tal in

ob drogu. »Tu sem ugotovila, da potrebujem več moči in tudi malce več eksplozivnosti. Oba športa zahtevata kar precejšnjo mero trme in koncentracije. Pri obeh športih poskušam stvari, ki ti zagotovo ne bodo uspele v prvem poskusu, tako da moraš poskušati vedno znova, morda ti uspe petdesetič ali stotič. Mentalna kondicija je skupna obema športoma,« razmišlja. »Mi je pa pri dviganju uteži všeč tudi to, da mi ne kvarijo gibljivosti, ki sem je pri plesu ob drogu pridobila precej. Zato sem vesela, da sem našla vadbo za moč, ki se s tem ne tepe. Pri olimpijskem dviganju uteži so gibi res v tako velikih obsegih, da se gibljivost ohranja. Marsikdo, ki prej tega ni treniral, pa se loti tega športa, poveča svojo gibljivost. Tudi s tega vidika je to zelo koristen šport.« Vsekakor sta oba športa na pogled zelo estetska, poročem. »Tudi meni se zdi tako. Se pravi, eno je ples z lepimi figurami, drugo je pa ta gib in ko vidiš, kako se drog z utežmi popolno usede na roke, kako ga človek uspešno ujame. Prav lepo je videti, kot poezija ...«

Vleklo jo je v medicino

»Vso srednjo šolo me je vleklo v medicino. Raziskovala sem tudi druge fakultete, a samo zato, da bi res potrdila, da se bom prav odločila. Glede medicine se nisem zmotila, saj me študij še vedno zanima in zelo vleče in tudi zaradi tega je marsikdaj lažje. Dela je ogromno, veli-



Ana je aktualna državna prvakinja v olimpijskem dviganju uteži v kategoriji do 59 kilogramov. / Foto: osebni arhiv



Ples ob drogu tudi poučuje, sicer pa tako dvigovanje uteži kot ples ob drogu zahtevata precejšnjo mero trme in koncentracije. / Foto: osebni arhiv



Ana Koprivnikar združuje ljubezni do študija medicine, dvigovanja uteži ter plesa ob drogu.

/ Foto: osebni arhiv

tno pot. Z dvigovanjem uteži se je začela ukvarjati šele pred dobrim letom, v novembru 2022. »V osnovni šoli sem se začela ukvarjati s plavanjem, trenirala sem ga šest, sedem let, potem sem v prvem letniku gimnazije začela iskati drug šport. Našla sem ples ob drogu, ki sem se ga hitro priučila, saj sem imela že od plavanja kar veliko moči. Pri plesu pa sem pridobila še gibljivost. Sčasoma, sploh zdaj na fakulteti, pa se je pokazalo, da potrebujem še nek dodaten trening za moč. Že prej sem delala funkcionalne treninge in treninge z lastno težo, potem pa je v Gorenjo vas prišel moj zdajšnji trener

...« (nasmeh) Marsikdo ima predsodek, da dvigovanje uteži ni šport, ki bi ga lahko preizkusil vsakdo. Ana pravi, da ni tako. S tem športom se lahko ukvarja kdor koli in začne kadar koli. »Teža uteži se prilagaja človekovim sposobnostim in moči. Na začetku se tehnike uči z leseno palico, za vrhunsko treniranje na svetovni ravni pa začnejo že pri osmih do desetih letih. Jaz sem začela trenirati relativno pozno, za rekreativce pa sploh ni pomembno, kdaj začnejo.«

Trma in koncentracija

Ana potrdi, da je dvigovanje uteži včasih vseeno naporno. »Včasih je kar grozno

ga naložimo nad prsni koš, šele nato pa ga sunemo nad glavo. Trenutno imam potega 45 kilogramov, naloga in sunka pa 62 kilogramov.« Čeprav gre za šport, ki je bil včasih bolj namenjen moškemu, Ana pravi, da so ženske zelo dobro sprejete. »Nikakršne stigme, da bi bil to le moški šport, ne občutimo. Pa tudi med prijatelji, kolegi vedno čutim le neko spoštovanje do tega, da delam, da se trudim. Še nisem doživela negativnega odziva.«

Podobnosti s plesom ob drogu

Ana je po osnovnošolskih treningih plavanja v gimnaziji začela trenirati ples

pri volontiranju, ki nam ga je že uspelo opraviti na pediatričnem oddelku, sem dobila potrditev, da je to tisto, kar želim delati v življenju. Se mi zdi, da je ta smer že kar začrtana,« v prihodnost zre Ana, ki zase meni, da je discipliniran človek. »Je bilo treba uvesti neko disciplino, da je moje športno udejstvo vanje šlo skupaj s fakulteto.

Hvaležna za vzorce in navade

Ana Koprivnikar ima še dva starejša brata in mlajšo sestro. »Zdi se mi, da smo vsi tako 'gor zrasli', da ni bila nikoli na prvem mestu zgolj šola, ampak tudi druge dejavnosti, jaz sem recimo igrala klavir in pela, šport pa je bil tako ali tako v naši družini prisoten ves čas. Hvaležna sem, da sem od staršev dobila takšne vzorce in navade. Zdi se mi, da mi je marsikaj zdaj lažje zaradi tega,« se svojega odraščanja spominja Ana, ki je v času osnovnošolskih dni stanovala čisto blizu šole v Gorenji vasi. »Že takrat smo tudi z učitelji ogromno hodili v naravo, pa tudi Gorenja vas je tako zelo športno razvit kraj. Zdi se mi, da imamo nadpovprečno veliko ustanov in aktivnosti, kar se tiče športa, glede na to, kako majhen kraj je to. Večinoma vsi, ki jih poznam iz Gorenje vasi, nekdanji sošolke in sošolci, vsi nekaj 'športajo'. To se nas je prijelo, ko smo bili še majhni, in se nas še kar drži.«



»Zdi se mi, da smo vsi tako 'gor zrasli' da ni bila nikoli na prvem mestu zgolj šola, ampak tudi druge dejavnosti, jaz sem recimo igrala klavir in pela, šport pa je bil tako ali tako v naši družini prisoten ves čas. Hvaležna sem, da sem od staršev dobila takšne vzorce in navade, se mi zdi, da mi je marsikaj zdaj lažje zaradi tega.«

ko se je treba naučiti in res je mnogo lažje, če v tem uživaš. Zanima me specializacija iz otroške in mladostniške psihiatrije. Že od vedno si želim delati z otroki, tudi

Po drugi strani pa mi ni težko najti časa za to, v čemer res uživam, dvigovanje uteži in ples ob drogu sta zame dober odklop od študija in drugih zadev.«

Zanimivosti

Stara in nova spoznanja o pasijonih

Publikacija Pasijonski doneski s svojim izhajanjem bogati tako slovenski kot mednarodni prostor, njihovem rojstvu v letu 2006 pa je botrovala želja ponesti pomembno vest in spoznanja o Škofjeloškem pasijonu v svet.

VILMA STANOVNIK

Pasijonske doneske pripravlja Muzejsko društvo Škofja Loka skupaj s Kulturno-zgodovinskim društvom Lonka Stara Loka, izdajo pa omogočata Zavod 973 in Občina Škofja Loka. V njih najdemo strokovne prispevke o pasijonskih temah, ki se dotikajo tako Škofjeloškega kot tudi drugih slovenskih in evropskih pasijonov. Letošnja, že 19. številka na dobrih dvesto straneh prinaša tradicionalna poglavja: Pasijonska beseda, Pasijonski doneski, Pasijonski razgledi in Pasijonske podobe, uvodni nagovor pa je napisal brat Jožko Smukavec.

»Glas pasijonskim besedam je tokrat dal Vladimir Kos, pesnik in esejist, ki bi letos dopolnil sto let, njegov v verze stkan Križev pot prosečih pa je nastal v tujini, kjer je preživel veliko večino svojega življenja. Spremlja jo ga podobe križevega pota iz slovenske cerkve sv. Rafaela v Sydneyju, katerega



Publikacijo Pasijonski doneski je ob pasijonskem dnevu v Sokolskem domu predstavila urednica Helena Janežič. / Foto: Gorazd Kavčič

avtor je pred 110 leti rojeni arhitekt in slikar Robert Cveto Mejač. Barvit in sodoben križev pot je nastajal v času vojne za Slovenijo. O njem piše pater Ciril Božič, ki je bil tudi pobudnik nastanka tega križevega pota,« je povedala

urednica Pasijonskih doneskov in predsednica Muzejskega društva Škofja Loka Helena Janežič.

Rubrika Pasijonski doneski prinaša šest prispevkov. Dr. Ana Lavrič se posveti motivu upodobitev Kristusa v stiskalnici, dr. Matija

Ogrin in dr. Luka Vidmar pa pišeta o svetih stopnicah pri Sv. Joštu nad Kranjem. Urša Kocjan iz NUK je skrbnica slikovne zbirke v naši narodni knjižnici. Ta hrani številne nenavadnosti, med drugim bogato zbirko podob. V prispevku se osredotoča

na podobe z motivi Kristusovega pasijona.

»Pater dr. Andraž Arko nadaljuje s predstavljanjem filmov s pasijonsko tematiko. Iz obdobja nemega filma, ki smo ga spoznali že v prejšnjih številkah, se podamo v svet zvoka. V prispevku piše o filmu Golgota iz leta 1935,« je povedala Helena Janežič in pojasnila, da sta Alojzij Pavel Florjančič in dr. Andrej Misson združila moči in pišeta o prvih povojnih uprizoritvah Škofjeloškega pasijona v letih 1981, 1987 in 1992, ki jih je režiral domačin Peter Jamnik.

V Pasijonskih razgledih se je moč razgledati po lanske letnem pasijonskem dogajanju v Škofji Loki in Sloveniji. Ema Nunar je predstavila lanske Dneve Škofjeloškega pasijona, dr. Urška Florjančič Pasijonski večer v Stari Loki, skupaj z Agato Pavlovec pa še razstavo v Galeriji Cngrobsk turn.

O uprizoritvi pasijona po Mateju, ki ga že vrsto let na cvetno nedeljo uprizarjajo

v župniji sv. Vida pri Ptujju, piše Jožef Kozel, v prispevku Franza Miehla, pasijonca iz Avstrije, pa je moč izvedeti, kako so v čeških Horicah na Šumave tudi s pomočjo evropskih pasijoncev ponovno obudili tradicijo uprizarjanja, ki je bila prekinjena po koncu druge svetovne vojne.

Zanimivi sta tudi poročili s konference združenja Europassion in delovnega obiska Vatikana, ki se ju je udeležila mag. Andreja Ravnihar Megušar, koordinatorica pasijonskega združenja Pasijonski veter in članica predsedstva mednarodnega združenja Europassion. Jernej Tavčar je predstavil lani izšlo delo Alojzija Pavla Florjančiča Iz parađiža – Tri stoletja Škofjeloškega pasijona.

Rubrika Pasijonske podobe je v letošnji izdaji namenjena grafiku in slikarju Črtomirju Frelihu. Predstavlja se s ciklom Križev pot, monotipijami na papirju, ki so od minulega torka pa do 21. aprila na ogled tudi v Galeriji Sokolskega doma.

Kronološki spomini krniške vasi

Jože Kosmač, upokojeni učitelj likovne vzgoje in tehnike, je z namenom, da ohrani spomin na prednike in sovaščane, napisal delo Kronologija vasi Krnica, v katerem je predstavil zgodovinske, geološke, kulturološke ter naravoslovne razsežnosti domače vasi, hkrati pa osvežil spomin na pomembne Krničane.

MAŠA LIKOSAR

»Včasih je bilo vse zelo drugače. Razmere nemirnih časov obeh vojn, med njima in po njej so ob današnjem razumevanju sveta tako nepojmljive, da se našim vnukom pogosto zdijo kot neverjetna pravljica,« razmišlja Krničan Jože Kosmač, ki je v želji, da se zavedanje o težkem življenju prednikov ohrani za prihodnje rodo, spisal delo Kronologija vasi Krnica. Kot pravi, zapis ni ne zgodovinsko ne strokovno niti literarno delo. »Je le skromen poskus obuditi spomin na minule čase, na nekdanje sovaščane ter ohraniti nekatere drobce iz preteklosti.«

Delo s 174 stranmi je plod Kosmačevega večletnega raziskovanja in zbiranja raznih zapisov o gorjanski občini in dolini Radovne. Uporabil je lažje dostopne vire, podatke iskal v župnijskih kronikah, zemljiški in oklicni knjigi ter na nagrobnih in drugih spomenikih. Prislulnil je tudi pripovedim

starejšim vaščanov in vaščank, ki so bili pomemben vir informacij. Njegovi zapisi o dogajanju na območju današnje Krnice segajo v leto 1500, osrednji poudarek pa je na obdobju po letu 1900. »Med prebiranjem zemljiških knjig sem spoznal, da je nekoč na moža, ki se je priženil na domačijo, nevesta prepisala lastništvo svojega celotnega imetja, ker se mi je zdelo nenavadno zanimivo,« je bila ena izmed zanimivosti, ki jo je Kosmač odkril med raziskovanjem preteklosti.

Avtor v delu opozori na nekatere osnovne značilnosti in posebnosti vasi ter lepote okolice. Med drugim izvedemo, da je Krnica površinsko največja vas v gorjanski občini, k njej namreč spada še sedem večjih ali manjših zaselkov. »O tem, kdaj so ljudje poselili območje Krnice, lahko le ugibamo, do natančnega podatka se mi namreč ni uspelo dokopati. Vsekakor pa kasneje kot Spodnje Gorje, Višelnico, Zgornje Gorje in Poljšico. V tram naše



Jože Kosmač, avtor dela Kronologija vasi Krnica / Foto: Maša Likosar

stare hiše je bila vrezana letnica 1730, čas njene postavitve. Hiša je bila ena od starejših, a najverjetneje ne prva na tem območju,« je pojasnil Kosmač.

Dotakne se tudi pomena fužine v Radovni in železarnstva za Krnico in okolico, popiše nekatere hiše v Krnici in njihovo notranjo opremo,

predstavi kulturne (kapele oziroma znamenja) in naravne znamenitosti, kjer ima osrednje mesto Poključska soteska. Ob koncu meso nameni gasilcem, čebelarjem in obrti v vasi, bralca pa seznanja tudi s pomembnejšimi dogodki, upravno organiziranostjo in vaškimi ledinskimi imeni.

Vključil je živahne anekdote o Krničanih in pomembnih osebah, čigar korenine segajov Krnico in so, kot navaja Kosmač, zapustile vidne sledi v dediščini vasi in se uveljavile v širšem evropskem prostoru ter dosegle pomembne položaje v politiki, gospodarstvu in vojski. Med njimi so

denimo: avstro-ogrski generala iz Figovčevega rodu Blaž in Janez Žemva, baron Jožef Švegl in njegov brat Andrej Švegl, doktor prava Josip Poklukar, načelnik Hranilnice in posojilnice ter zadruge v Gorjah Janez Poklukar, pisatelj Anton Kocjančič, duhovnik in pisatelj Tone Polda in drugi.

Kronologija je opremljena s fotografijami, ki prikazujejo krniške panorame v različnih letnih časih in razvoj območja. Večina fotografskega gradiva, kar 125 fotografij, izhaja iz Kosmačevega arhiva, peščico so prispevali drugi avtorji. »Delo, ki nosi lokalni pečat, odpira vrata preteklosti mlajšim generacijam, hkrati pa bodo starejši domačini lahko prebrali zgodbe o ljudeh, s katerimi so delili življenjske poti,« je sklenil Jože Kosmač, ki je hvaležen vnukinjama Neži in Urši ter ženi Lojzki za pomoč in spodbudo pri pisanju ter Občini Gorje, ki je omogočila izdajo knjige.

Jaz, midva in mi

Ombudsman

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine



Ombudsman je vsesplošni izraz za varuha človekovih pravic. Beseda je švedskega izvora in pomeni predstavnik. Je predstavnik ljudstva in je institucija, ki varuje človekove pravice. Prvi so to funkcijo ustanovili na Švedskem leta 1809, približno sto let kasneje na Finskem, sledita ji Danska in Norveška. Ko je Slovenija postala samostojna država, je to institucijo uvrstila tudi v svojo ustavo. 159. člen ustave Republike Slovenije govori o vlogi in funkciji varuha

človekovih pravic. Obiskuje številne občine, šole, urade in obiskal je tudi nas. Izvolijo ga poslanci v državnem zboru z ustavno večino, kar pomeni dve tretjini vseh glasov poslancev. Peter Svetina je bil izvoljen s stoodstotno podporo v državnem zboru. Pravi, da je to lepa potnica za njegovo delovanje, nihče mu ne more reči, da je bil izvoljen z njegovimi glasovi ali da je komu dolžan kakšno posebno uslugo. Najprej je predstavil svoje delovanje. Zastopa ljudi v odnosu do državnih organov, ki se lahko odzovejo počasi ali se sploh ne ali se odzovejo napačno. Na primer, nekdo je podal vlogo za študentsko, ki ni bila ugodena. Posameznik je vložil pritožbo, ki je bila obravnavana v štirih letih, ko je kandidat že zaključil šolanje. Poudaril

Zastopa ljudi v odnosu do državnih organov.

je, da je nedopustno, da državljani vložijo vlogo ali vlogo, odgovor nanjo pa dobi v več letih ali ga sploh ne dobi. Po različnih krajih, občinah in vaseh želijo vzpostaviti navadne, analogne koticke z vprašanji in pobudami za varuha človekovih pravic. Te koticke opremijo z več različnimi jeziki,

ki jih govorimo v Republiki Sloveniji, tudi v več romskih jezikih. Vsak, ki se tako ali drugače znajde na območju naše države, je najprej človek, ki ga obravnavamo enako, kot bi želeli, da drugi ravnajo z nami, če bi se znašli kjerkoli. Kaj je prav in kaj je pravo, sta dve različni kategoriji, ki ju pogosto ne ločimo, pa bi ju morali. Glas so dobili tudi mladi. Vprašali so ga, kako gleda na dejstvo, da pogosto svet in institucije delujejo z različnimi merili. Običajno zmaga tisti, ki je močnejši, bogatejši in vplivnejši. Na primer, ruski športniki tekmujejo pod belo zastavo, izraelski pa ne, pa je Izrael praktično nenehno v vojni. Vprašanje mu je bilo vseč, odgovor na to pa bi lahko podala kakšna evropska športna institucija. Potem smo ga vprašali glede tujcev in šolarjev, ki vstopajo v šolo brez predznanja slovenskega jezika. Zaveda se, da je to velik problem, in poziva šole in šolnike, da bolj apelirajo na šolske institucije, ki so dolžne to urediti. Zastavili smo še vprašanja v zvezi s podnebnimi spremembami, socialnim podjetništvom in povedal je še marsikaj. Na koncu smo ga vprašali, kako naj vzgajamo otroke, kot je prav ali po pravu? Odgovoril je, »tako kot je prav in v skladu s pravom«.

Ubogi otroci

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt



V zadnjih dveh mesecih razmišljamo o štirih nivojih človeka – razumu, čustvih, notranjih telesnih občutkih in duhovnosti – ter o zakonitostih, ki veljajo v našem notranjem svetu. In naštele smo zakonitosti, ki veljajo v našem psihičnem svetu. Ponovimo jih: 1. Čustva bolijo. 2. Čustva so avtomatski in naravni procesi v našem telesu. 3. Vsa čustva, ki se jih ne zavedamo, ali se jih nečemo zavedati, so potisnjena v naše telo. 4. Čustva in naši notranjetelesni občutki so del narave. 5. Naučili so nas, da čustva lahko še delno z razumom upravljamo. 6. Notranjetelesni

občutki so izven dosega razuma. 7. Vsi ti notranjetelesni občutki so stari in so del naše zgodovine. 8. Ko je ustvarjeno čustvo neizživeto, gre v naše telo in začne živeti svoje življenje. 9. Potlačena čustva imajo svoje življenje in njih nič ne zanima, ali smo mi srečni ali nesrečni. 10. Lastnost našega notranjega sveta je, da nima časa. 11. In te naše čustvene bombe v nas ne reagirajo na stanje na TRR-ju in na premoženje. 12. Narava vedno teži k (samo)ozdravitvi, tudi naše psihe. 13. Naš notranji svet vedno privlači podobne ljudi in dogodke. 14. Naš notranji svet nam diktira tempo življenja, saj je del podzavesti. 15. Tisto, kar nosimo v sebi (in je skrito zavesti), strahotno vpliva na naše psihično in telesno zdravje.

Ostane še ena ne najbolj poštena zakonitost. 16. Medgeneracijski prenos. Kar mi nečemo čutiti, o čemer se mi nečemo pogovarjati, tisto, kar vztrajno odpravimo od sebe stran, s čimer se nečemo soočiti, kar vztrajno zanikamo in se pretvarjamo, da ne obstaja (čustveni svet, namreč) – vse to bodo v neverjetni natančnosti dobili naši otroci. Npr. molk ob prihodu iz vojn, neizžalovani splavi, nikoli naslovljeni tepeži, ločitev naših staršev, zamolčani samomori,

zanikano očetovstvo, nezvestoba, ukradeni otroci ... vse to so strahotna čustvena bremena, ki jih nočemo imeti ob sebi. Zvesto jih zamolčimo, se izogibamo tem temam in mislim, ker nas spominjajo na bolečo zgodovino. »Pusti pri miru, ne omenjaj, bodi tiho, o tem se ne govori ...« Še kako boli in z leti vedno bolj in preveč boli. Ne zavedamo se, da bodo iste čustvene bolečine

Naše izogibanje ni pošteno do naših otrok!

brez izjeme dobili naši otroci. Zato – če se mi izogibamo lastni boleči zgodovini, je to v odnosu do naših otrok egoizem. Včasih niso vedeli, niso imeli znanja o tem, danes vemo – vse bodo dobili otroci. Ja, oni bodo trpeli namesto nas. To ni pošteno do naših otrok, za katere pravimo, da jih imamo najrajši na svetu. Torej jih razbremenimo čustvenih vsebin. Ni več izgovorov. Ne bomo presenečeni, če nam bodo pogledali v oči in rekli: »Imam te rad, ker si moj oče, veliko si dobrega naredil zame, vendar pa ni pošteno, da nisi uredil samega sebe. Sedaj moram jaz to početi namesto tebe. Ni pošteno.« V resnici je to samo še ena velikanska moč staršev.

Volilna pravica vsem polnoletnim

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje



Slovenija se je pred kratkim pridružila 14 državam Evropske unije, v katerih je volilna pravica pojmovana kot človekova pravica, ki je enako priznana vsem polnoletnim državljanom. Poslanci Državnega zbora RS so namreč 30. januarja brez glasu proti potrdili novelo Zakona o volitvah v državni zbor. Ta za osebe, ki so zaradi intelektualnih in psihosocialnih ovir postavljene pod skrbništvo, odpravlja omejitve tako aktivne kot pasivne volilne pravice. Gre za nekaj manj kot štiri tisoč oseb, ki jim je bila doslej volilna pravica odvzeta. Novela ustrezno opredeljuje tudi pravico do pomočnika osebi, ki bo na volišču potrebovala pomoč. Nova ureditev bo veljala že na letošnjih volitvah poslancev Republike Slovenije v Evropski parlament, ki bodo 9. junija.

Novelo zakona je zakonodajni postopek vložila koalicija, spremembe in rezultata glasovanja pa so se zelo razveselili tudi v treh nevladnih

organizacijah: Zvezi Sonček, Zavodu Risa in Društvu za kulturo inkluzije. Povezali so se v skupnem projektu, ki se imenuje Volilna pravica ni kaprica, Gibanje za odpravo odvzema volilne pravice osebam z invalidnostjo. Kot so poudarili, je zakonodajna sprememba plod vseh njihovih naporov

Slovenija se je pridružila tistim državam Evropske unije, v katerih je volilna pravica pojmovana kot človekova pravica, ki je enako priznana vsem polnoletnim državljanom, tudi tistim, ki so zaradi oviranosti postavljeni pod skrbništvo.

ter konstruktivnega sodelovanja med državnim svetom in državnim zborom ter vsemi poslankami in poslanci.

»Odločitev državnega zbora je izjemno pomembna za celotno državo, še zlasti pa seveda za ljudi, ki so do zdaj lahko volilno pravico izgubili zaradi svoje oviranosti oz. invalidnosti. Za Republiko Slovenijo sprejetje novele pomeni, da smo več kot 15

let po uzakonitvi Konvencije o pravicah ljudi z invalidnostmi dali figo iz žepa in kot država priznali enako človekovo in državljansko pravico vsem odraslim državljanom, državljanke. Sedaj se moramo deležniki, med katerimi so seveda najpomembnejši volivke in volivci z oviranostjo, še tesneje po-

vezati in zagotoviti dostopne volilne procese, med drugim z razvojem kognitivno dostopnih gradiv in zagotovitvijo druge ustrezne podpore pri odločanju, glasovanju,« je po sprejetju novele Zakona o volitvah v državni zbor povedala Tatjana Knapp, direktorica Zavoda Risa. Da se je Slovenija s tem dejanjem na tem področju pridružila skupini naprednih držav



Nova ureditev bo veljala že na letošnjih volitvah poslancev Republike Slovenije v Evropski parlament, ki bodo 9. junija.

/ Foto: Tina Dokl

Evropske unije, sta zadovoljstvo izrazila tudi Boštjan Kotnik, predsednik Društva za kulturo inkluzije, in Iztok Suhadolnik, direktor Zveze Sonček. Slednja je, kot pravi Suhadolnik, pred dvema letoma podala pobudo za spremembo Zakona o volitvah v državni zbor.

Vsa tri omenjena društva v sredo, 20. marca, v Hiši Evropske unije v Ljubljani pripravljajo pogovor in okroglo mizo o morebitnih

dilemah in izzivih, ki jih je prinesla ta sprememba. Posvetili se bodo pravnemu vidiku zagotavljanja enake volilne pravice vsem odraslim državljanke in državljanom ter strategijam zagotavljanja dostopnosti volitev ljudem z oviranostmi. Prikazali bodo tudi primere dobrih praks iz drugih držav. Na okrogli mizi bodo sodelovali predstavniki različnih strok in institucij ter osebe z izkušnjo oviranosti.

Iz sveta Petra Colnarja

Luna nagajiva (13. del)

PETER COLNAR



Jože Pučnik – srečni Slovenec

Od časa do časa je mogoče v medijih zaslediti ugotavljanje posameznikov, da gre pri nekdanjem predsedniku Socialdemokratske stranke Slovenije in prvem in edinem predsedniku Demosa (Demokratska opozicija Slovenije) dr. Jožetu Pučniku za nekakšno tragično osebnost slovenske pomladi. Gre za človeka, ki predstavlja nekakšnega slovenskega Havla, neupogljivega intelektualca, ki je bil v odločilnih trenutkih naroda sposoben povezati slovensko demokratično opozicijo proti nasilju komunistov in za ustanovitev samostojne države Slovenije.

Zato pa še živimo:

Mihajlo Rostohar je začetnik empirične psihologije. Rekel je: »Sem najprej Slovenec in le kot Slovenec hočem biti Jugoslovan.« Bil je med glavnimi pobudniki ustanovitve slovenske univerze, vendar ga ni bilo med imenovanimi profesorji ob ustanovitvi leta 1919. Rodil se je 30. julija 1878 na Bregah.

Dr. Jože Pučnik se ni priklonil nobeni ekstremni strani. Ni se strinjal s samoproglašeno ekskluzivnostjo in ustavno proglašeno »resnico«, da »posvečeni« predstavljajo avantgardo drugih, da lahko edino oni odločajo o tem, kako misli in razsoja večina »neposvečenih«. Zato so ga nekateri (ki jih je vse manj) razglašali za revanšista, nevarnega antikomunista, ki prinaša gorje, kri in nesrečo slovenskemu narodu ...

Zakaj naj bi bil dr. Jože Pučnik nesrečen človek? V resnici gre za najsrečnejšega Slovenca.

Uresničile so se njegove najbolj drzne sanje. Slovenija je samostojna mednarodno priznanja država. Za to se je javno zavzemal takrat, ko je večina drugih vodilnih politikov še govorila o najrazličnejših oblikah ohranjanja Slovenije v balkanskem kotlu. Takrat so mu očitali, da pelje s svojimi stališči v katastrofo, medtem, ko se danes vsi kitijo z doseženim. Dr. Jože Pučnik tudi zaradi tega ni (bil nikoli?) nesrečen. Gre za najsrečnejšega človeka. Človeka, ki je dočkal uresničitev svojih sanj,

ki je ponosen na to, kar smo Slovenci naredili.

Sociolog in politik dr. Jože Pučnik se je rodil v Črešnjevcu pri Slovenski Bistrici 9. marca 1932. Zaradi sodelovanja v dijaškem glasilu Iskanja na klasični gimnaziji v Mariboru je bil izključen iz gimnazije in je maturiral šele po odsluženem vojaškem roku leta 1953. Leta 1958 je diplomiral na Filozofski fakulteti v Ljubljani iz filozofije in svetovne književnosti ter se na fakulteti zaposlil kot asistent.

Zaradi kritičnih razprav v Reviji 57 so ga leta 1958 aretirali, obtožili sovražne propagande in obsodili na devet let zapora. Po petih letih so ga pogojno izpustili. Takoj je začel dopisovati v Perspektive in bil leta 1964 znova aretiran ter zaprt. Po prenehanju zapora je odšel v Zvezno republiko Nemčijo, kjer se je preživljal s priložnostnimi deli. Ker so mu ob aretaciji odvzeli diplomu, je od leta 1967 študiral na univerzi v Hamburgu sociologijo, pedagogiko in filozofijo ter leta 1971 doktoriral. Na univerzi v Lüneburgu je delal do leta 1989 kot višji akademski svetnik.

Leta 1889 je sodeloval pri ustanovitvi Socialdemokratske stranke Slovenije. Bil je tudi njen predsednik. Od jeseni 1989 do 1991 je bil predsednik Demosa ter leta 1990 njegov kandidat za predsednika Slovenije. Bil je zagovornik osamosvojitve in vodilna osebnost pri osamosvojitvi Slovenije.

Vaš razgled



Včasih so se dekleta kar malo »zagrizeno« ozirala za vojaki in si jih želela za fante. Verjetno zato, ker so bile uniforme v nasprotju z »običajnimi« oblačili videti kot modni hit, čeprav je bilo jasno, da fantje ne bodo na modni stezi, ampak v trdi vojaški postelji. Dandanes ta vojaška romantika morda ni več tako izrazita, vendar pa dekleta še vedno uživajo v družbi vojakov – predvsem ko se lahko z njimi fotografirajo. N. T. / Foto: Tina Dokl



Kako mačka čuva hišo? Čeprav se zdi, da je popolnoma nezainteresirana za dogajanje okoli sebe, je njena pozornost na najvišji ravni in vedno lahko računate nanjo, da bo zagnala paniko, ko bo zaslišala sumljiv šum. Ne moremo sicer reči, da vas bo štirinožna kosmatinka branila in rešila pred vlomilci, vsekakor pa je njena prisotnost dovolj, da se izognemo glodalcem. Ali bolje rečeno, da se glodalci izognejo nas. N. T. / Foto: Tina Dokl

Gorenjski priimki

Uštar je prišel iz Ušt (1. del)

TINO MAMIĆ

Priimek Uštar je izvorno slovenski in gorenjski. Nastal je konec srednjega veka zaradi prišleka iz kraja Ustje ali Ušte. Prvotno gnezdo je v okolici Moravč, kjer še danes živi večina vseh ljudi, ki nosijo ta priimek. Priimek ima dve različici, Ustar in Uštešič, ki pa je že izumrla.

Priimek Uštar nima nobene zveze z indijskim priimkom Ustar, pa tudi ne z indijsko boginjo Ištar ali s slovenskim priimkom Šuštar.

Priimek Uštar nosi 97 ljudi, dve tretjini v osrednji Sloveniji. Število je stabilno, v zadnjega pol stoletja je naraslo za 10.

Zunaj Slovenije priimka ne najdemo. Priimek Ustar je redkejši, nosi ga 29 ljudi,

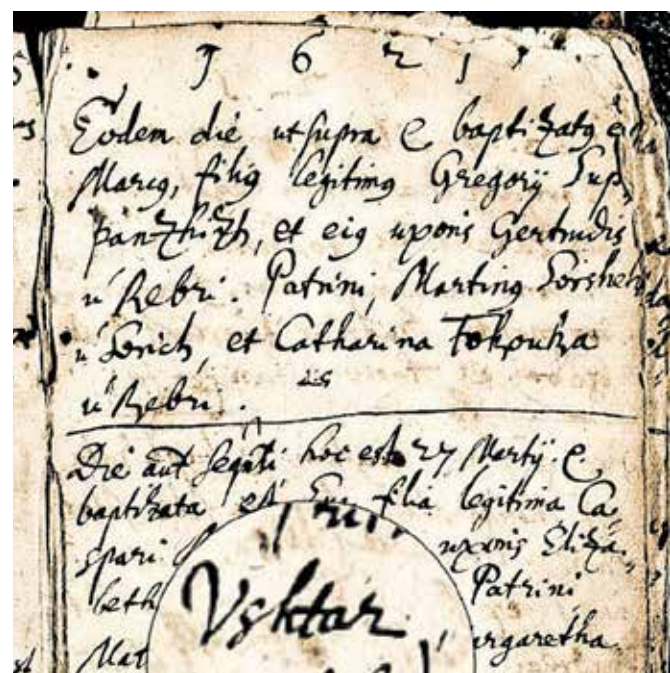


Marija Uštar iz Velike vasi pri Moravčah je v New York, natančneje na otok Ellis Island, prispela 15. februarja 1901. Pri vstopu v ZDA so mejni uradniki zapisali, da je stara 23 let. Potovala je k svojemu ženinu. V prvi polovici 20. stoletja se je iz okolice Moravč čez ocean odpravilo vsaj pol ducata mladih Slovencev. Dokument hrani arhiv neprofitne organizacije Kip svobode, Fundacija Ellis Island v New Yorku (The Statue of Liberty, Ellis Island Foundation); Ustar, Maria, številka potnika: 605248050073, 390, 13).

štirje več kot leta 1971. Na svetu živi skupaj 254 Ustarjev, večina v Indiji (155). Kot smo že poudarili, ne gre za isti priimek. So pa v preokceanskih državah (ZDA in Argentini) številni Ustarji slovenskega izvora, eni tudi zato, ker so izgubili strešico.

Priimek je dobil prebivalec kraja Ustje, Uštje ali Ušte. Tako pravijo jezikoslovci. V srednjeveških zapisih na Kranjskem ne najdemo nobenega kraja s tem imenom. Se pa kasneje v virih pojavi ime zaselka Ušte.

Ušte so del današnje vasi Dešen (nekoč Dešnje). Na staro ime pa še vedno spominja ime planinskega doma Ušte (658 metrov nad morjem). Prebivalec Ušt je ob preselitvi v drugo vas, mogoče v Zgornji Prekar,



Ena od najstarejših omemb priimka Uštar v matičnih knjigah sega v leto 1621. Priimek Ushtar se pojavi v vasi Prekar nad Moravčami. Knjiga je v Nadškofijskem arhivu Ljubljana (K 1621–1626, Moravče, zv. 1., str. 3).

dobil priimek Uštar. To dokazuje tudi ime dveh zaselkov oziroma domačij v katastru iz leta 1867 – Uštar. Ena kmetija s tremi stavbami je

zahodno od vasi Dešen, druga, manjša z eno stavbo, pa vzhodno. Na mestu prve domačije danes stoji planinski dom.



RAZVEDRILU

GG

POGUMNO NA ODRU

Na Osnovni šoli Antona Tomaža Linhart Radovljica so na čisto zadnji februarSKI dan spet pripravili festival deklamacij in pripovedništva. Prvič so ga organizirali lani in poimenovali Zven Linhartovega mesta.

Marjana Ahačič

Tudi tokrat so se na njem predstavili osnovnošolci, ki so deklamirali pesmi in pripovedovali zgodbe slovenskih avtorjev.

»Vsi, ki ste že samo stopili na oder, ste zmagovalci,« je bil nad nastopajočimi navdušen igralec Gaber Trseglav, ki je bil na prireditvi eden od članov žirije. Mladim je priznal, da je bil sam v njihovih letih na odru bistveno manj pogumen, kot so bili oni.

Pred občinstvom, ki je pripovedovalce in deklamatorje spodbujalo, trepetalo zanje in navdušeno ploskalo, so se tokrat v Linhartovem mestu predstavili učenci šestih gorenjskih osnovnih šol. Poleg gostiteljice so sodelovale še šole iz Lipnice, z

Bleda, iz Gorij, Koroške Bele in Železnikov. Nastopajoči, najmlajši iz komaj drugih razredov in najstarejši iz devetih, so bili najprej izbrani v svojih razredih, nato pa na šolskih izborih v štirih starostnih kategorijah.

»Njihovi nastopi na festivalu v Radovljici so bili na izredno visoki ravni ter za občinstvo, otroško in odraslo, pravi umetniški užitek,« je bila nad slišanim in vidnim navdušena sopobudnica in organizatorica prireditve, učiteljica slovenščine Suzana Adžič. Prava mala predstava je bilo tudi njeno povezovanje prireditve. Med njenim uvodnim vodenjem skozi »ogrevalne vaje« za nastop so se neznansko zabavali tako mladi, ki so se pripravljali na svoje nastope, kot odrasli, ki so jih prišli poslušati.

Vse nastope je spremljala strokovna žirija, v kateri so bili Božena Kolman



Najmlajša zmagovalka, drugošolka Julija Mavec, je odlično interpretirala Borovo Kravo v trgovini. Za doživet nastop sta ji čestitala igralec Gaber Trseglav in voditeljica prireditve Suzana Adžič.

Finžgar, upokojena dolgoletna direktorica Knjižnice A. T. Linhart Radovljica, Mira Stušek, upokojena učiteljica slovenščine in dolgoletna mentorica otroškega gledališča, Ivica Gracelj, upokojena šolska psihologinja, Katja Stušek, vodja Linhartove dvorane Radovljica, in poklicni igralec, domačin iz Radovljice Gaber Trseglav.

Radovljiška osnovna šola je festival deklamacij in pripovedništva pripravila na pobudo učiteljic Jane Pristavec, ki tovrstno delo z mladimi pozna iz Slovaške, od koder prihaja, in Suzane Adžič.

»Glavni namen festivala umetniške interpretacije leposlovnih besedil je razvijati večino dobrega pripovedovanja proze oziroma

deklamiranja poezije,« poudarjata obe.

»Medtem ko je gledališka dejavnost za mlade dokaj razširjena, je zlasti umetniško pripovedovalstvo zastopljena večina. Festival spodbuja prav to, poleg tega pa širi poznavanje slovenske književnosti in odkrivanje lepote slovenščine v umetnosti. Priprava otrok na takšen kulturni dogodek je ena od najučinkovitejših dejavnosti za domovinsko vzgojo mladih in hkrati ukvarjanje z nadarjenimi otroki.«

In ker je bila prireditev res prijeten dogodek za vse, tako za nastopajoče kot za občinstvo, jim je bilo žal, da se povabilu k sodelovanju ni odzvalo še več gorenjskih osnovnih šol.

dialoga, sproščenostjo med igralkama, ki nas popeljeta v intimne iskrene trenutke med dvema osebamama, gledalcu daje občutek, kot da je prisoten v tej zgodbi in v tem trenutku,« so zapisali v obrazložitvi.

Film Škatla spremlja brata, ki odraščata v šestdesetih in sedemdesetih letih 20. stoletja v nekdanji državi, v obdobju, prepojenem z vsakdanjimi ritmi skupnosti in ideologijo časa. »Film, ki z montažo in naracijo preseže vrednost domačih videoposnetkov in s tem postane zanimiv tudi za širšo javnost ter nas popelje v čas in državo, ki ne obstajata več,« so pojasnili.



Julija Koren, zmagovalka v najstarejši starostni skupini, je navdušila z zgodbo Pavleta Zidarja Vrana, ki je imela dost.

PODELILI DVE ZLATI RIBICI

Marca je v veliki dvorani Doma kulture Kamnik potekal že enajsti Festival svobodne video produkcije, ki ga organizira Mladinski center Kotlovnica iz Kamnika.

Maša Likosar

Na festivalski projekciji so letos predvajali 28 izbranih videodel od skupno 41, ki so jih prejeli na razpis. »Festival, ki ni žanrsko opredeljen, je tako letos ponudil pisan nabor filmov, od animiranih, eksperi-

mentalnih, videospotov pa do igranih filmov, med katerimi je bil en celovečerni film. Sodelovanje na festivalu je tradicionalno izjemna priložnost za ustvarjalce, saj lahko izmenjajo izkušnje s področja video produkcije,« so pojasnili organizatorji. Letos sta priznanje zlata ribica prejela dva avtorja videodel, in sicer Vid Merčun za film Desire in You

ter Tomaž Pavkovič za film Škatla.

Desire in You pripoveduje o dveh mladih prijateljicah, ki skupaj preživljata poletne dni, v katerih se mora ena od njiju soočiti s spremembami. Skozi gostobesedno vsakdanje kramljanje se gledalcu odkrivajo globlje plasti hrepenenja in skriti kotički človeške duše. »Film prepriča s pristnostjo

PEVEC POZABLJENIH PESMI

Na literarnem večeru v Knjižnici Antona Tomaža Linhart v Radovljici so gostili vsestranskega ustvarjalca Jerneja Dirnbeka.

Samo Lesjak

Jernej Dirnbek - Dimek ni le cenjen glasbenik, ustanovni član, pisec besedil, kitarist in pevec priljubljene skupine Miz, pač pa v zadnjih letih pušča prepoznaven pečat tudi v literarnih krogih. Svoja knjižna dela je skozi kopico zabavnih anekdot predstavil v radovljiški knjižnici v zanimivem pogovoru z Urško Kljajič.

Odraščal je v Rogatcu, klavir kmalu zamenjal s kitaro in bobni, dolga leta glasbeno kariero kombiniral z de-

prevečkrat pozablja na pomen medsebojne povezanosti, roman Tramp je dokaj bizarna kriminalna komedija z močnimi socialnimi podtoni, njegov tretji roman Ledena kraljica pa preko elementov črne komedije predstavi večplastnost značaja glavnega (anti)junaka, ki kljub moralno spornim dejanjem bralcu priraste k srcu.

Pogosto dajemo namreč čustva pred razum, marsikaj odpustimo in pozabimo. Najboljši dokaz za to so – poleg ljubezenske zvezde – gotovo vsakokratne volitve. Sam v politiko ne bo šel, ideja je sicer nekoč bila,



Od glasbe h knjigam in nazaj: Jernej Dirnbek - Dimek po pogovoru z Urško Kljajič v radovljiški knjižnici / Foto: Samo Lesjak

lom državnega uslužbenca, nato pa je pred sedmimi leti dozorela dokaj tvegana odločitev za vlogo samozaposlenega v kulturi. Ta ga je pripeljala na sicer negotovo pot, ki pa mu punuja več svobode in časa, ki ga Dirnbek namenja ne zgolj kovanju verzov, temveč se je lotil tudi pisanja literature. Kot pravi, pesem lahko nastane relativno hitro, v nekaj dneh ali celo urah, medtem ko je pisanje knjige veliko bolj dolgotrajen proces. Posebnih tečajev pisateljevanja sicer nima, rajši prisega na metodo filmske vizualizacije situacij, ki jih nato prelije na papir.

Za pasom ima tako že pesniško zbirko Pripovedke o vinu in ljubezni ter tri nadvse berljive romane. V Pevcih pozabljenih pesmi na živahen in pronicljiv način analizira slovensko družbo, ki žal vse

pa nato izzvenela, zna pa ceniti javni prostor in svoj položaj, ki mu ponuja možnost nagovarjati tako bralce kot poslušalce, opozarjati na mnoge probleme današnje družbe, od socialne in ekonomske neenakosti do homofobije, ozkosti mišljenja, obenem pa pozivati k toleranci in solidarnosti.

Skupna lastnost in veličina Dirnbekovih del, tako romanov kot pesmi, je morda prav v tem, da uspe avtorju najti tako rekoč idealno ravnovesje med osebnostno-izpovednimi zgodbami ter občim družbenokritičnim razmislekom. Kot v briljantni Visoki pesmi, ki jo je Dirnbek v zadovoljstvo vseh zbranih v dvorani radovljiške knjižnice med drugimi tudi zaigral – kot odlično vabilo tako k branju kot obisku koncertov.

ZANIMIVOSTI

KAVČ FESTIVAL

Med 18. in 23. marcem odprite okna in vrata umetnosti in kulturi.

Alenka Brun

Deveti subkulturni Kavč festival 2024 bo zavzel 150 nekonvencionalnih prizorišč v vseh večjih slovenskih mestih in tudi na podeželju. V domove ter v druge prostore, kjer umetnost navadno ne poteka, bo pripeljal 140 skupin s celega sveta. Od etna do džez, od performansa do lutkovnih predstav. Gostitelj dogodka lahko postane vsak, ki želi za eno uro spremeniti svoj prostor v prizorišče.

Poleg intimnih dogodkov se Kavč festival odvija tudi v glavnih klubih Ljubljane, poteka kot intervencija v javni prostor (Halo muska), kot radio (Kavč live) ter kot socialno angažirana platforma (Kavč za vse).

Kavč festival pa prihaja tudi v Škofjo Loko, in sicer 21. marca ob 19.30 Samo Kutin, dan kasneje pa ob isti uri Bossanoga, A Tapestry of Brazilian Melodies and Slovenian Soul. Z rezervacijo si zagotovite mesto na prireditvi, točno lokacijo pa izveste pred dogodkom. Več o rezervacijah in Kavč festivalu pa na kavcfestival.si

Diamanti z gosti

V nedeljo, 17. marca, ob 19. uri bo Športna dvorana Medvode gostila koncert ob dnevu žena, kjer boste na odru lahko prisluhnili Diamantom z gosti. Med slednjimi bodo Miran Rudan, Vili Resnik, Nika Zorjan, Nastja Gabor, Uroš in Tjaša, Erosi, Gregor Ravnik, Nuša Derenda, Saša Lešnjak, Vzrock in Poskočni muzikanti.

Recept za srečo

Danes, 15. marca, zvečer v Zgornjo Besnico z glasbeno monokomedijo Recept za srečo prihaja Rok Škrlep. V dvorani PGD Besnica bo nastopil ob 19. uri.

LOVI TRENUTKE

Čeprav jih šteje komaj štiriindvajset, se naš zunanji sodelavec, fotograf Nik Bertoncej, trenutno lahko pohvali že s svojo 26. samostojno fotografsko razstavo.

Nika Toporiš

V razstavnem prostoru Viktorja Gregorača na Slovenskem Javnostniku je razstavljenih trideset del Nika Bertonceja, ki so združena v razstavo, naslovljeno Minljivost trenutka. Avtor razstavlja fotografije, s katerimi je lani prejel najvišji naziv Fotografske zveze Slovenije in postal najmlajši fotografski mojster pri nas. Razstava obsega fotografije v črno-beli in barvni tehni-

ki, občudovati pa je mogoče umetniške portrete, pokrajine ter klasične reportaže in športne fotografije. »Tematsko se v razstavi prepletajo tri glavne teme: glasbeni portreti ter koncerti, Černobil in samostojne fotografije. Vse motive in lokacije fotografij sem izbral spontano, vsekakor pa se od mojih prejšnjih del razlikujejo. Denimo za fotografije s hokejske tekme bi pričakovali, da so klasične reportažne, z uporabo različnih časov osvetlitve pa postanejo nekako posebne,« je dejal Bertoncej.



Nik Bertoncej na že 26. samostojni razstavi / Foto: Bine Mekina

Kot je pojasnil fotograf, za naslovom razstave ne stoji posebna zgodba ali skriti pomen. »So pa vsa fotografska dela vsekakor ujeti trenutki, ki se ne bodo več ponovili. So minljivi in brez fotografij lahko tudi hitro pozabljeni,« je dejal. Čeprav razstavljenata dela dokazujejo, da ima Nik Bertoncej veliko znanja in izkušenj, pa priznava, da so določene fotografije dobre zaradi posrečenega spleta okoliščin. »Včasih vsega ne moreš načrtovati in predvideti. Tako je na primer s

fotografijo košarkarja, kjer sem lovil njegovo silhueto. Vsekakor nisem načrtoval, da bo žoga prekrila sonce in ustvarila imitacijo sončnega mrka.« Avtor je pojasnil še, da bi rad, da ljudje ob ogledu njegove razstave občutijo raznolikost njegovega fotografskega opusa ter njegovo iznajdljivost – ne glede na situacijo. Odprtje razstave je na harmoniki popestrila Mia Tomič iz Glasbene šole Jesenice, fotografije pa si lahko ogledate vse do 27. marca.



Na razstavi je na ogled trideset Bertoncejevih del. / Foto: Bine Mekina

BOGATA LJUBITELJSKA POMLAD

V marcu in aprilu v okviru območnih izpostav Javnega sklada za kulturne dejavnosti potekajo številna območna srečanja s področja zborovskega petja, folklorne, plesne, gledališke in drugih ljubiteljskih dejavnosti. V kranjski izpostavi na vrsti dva konca tedna mlade ustvarjalnosti.

Igor Kavčič

Prva pomladna meseca sta že tradicionalno namenjena letnim pregledom delovanja na področju ljubiteljske kulturne dejavnosti. Temu so namenjena območna srečanja, s katerih selektorji najboljše zborove, folklorne, plesne gledališke in lutkovne skupine izberejo za regijska srečanja, na nekaterih področjih pa v zaključku sezone potekajo tudi državne revije.

Območna izpostava JSKD Kranj to soboto, 16. marca, ob 17. uri v Kulturnem domu v Predosljah organizira Območno srečanje otroških folklornih skupin Ringaraja. Nastopile bodo mlajša in starejša otroška folklorna skupina Iskraemeco Kranj, mlajša in srednja otroška skupina FS Podkuca, v

spremljevalnem programu pa se bo predstavila mladinska skupina FS Podkuca. Srečanje bo strokovno spremljala Nina Mažgon Müller.

Da smo Slovenci pevski narod, pa zagotovo dokazuje Območna revija otroških in mladinskih pevskih zborov, ki bo na sporedu konec meseca, 27. in 28. marca, obakrat ob 17. uri v Kulturnem domu Primskovo. Na območni reviji bo namreč nastopilo kar 370 otrok in mladih v 13 pevskih zborih. Prvi dan bodo nastopili: Mladinski pevski zbor OŠ Naklo, Otroški pevski zbor OŠ Davorina Jenka Cerklje - Podružnična šola Zalog, Otroški pevski zbor OŠ Naklo, Otroški pevski zbor Višarji OŠ Šenčur, Otroški pevski zbor OŠ Davorina Jenka Cerklje, Otroški pevski zbor Podružnične šole Olševek - OŠ Šenčur in Mladinski pevski zbor Davorina Jenka Cerklje.

Drugi dan pa se bodo predstavili: Mladinski pevski zbor OŠ Matije Čopa Kranj, Otroški pevski zbor Podružnične šole Voklo in Podružnične šole Trboje, Otroški pevski zbor OŠ Matije Čopa Kranj, Fantovski pevski zbor Gimnazije Kranj, Otroški pevski zbor Jakoba Aljaža in Dekliški pevski zbor Gimnazije Kranj. Revijo bo strokovno spremljala Janja Dragan Gombač.

Gledališče, zbori, folklor

Že konec februarja so se v Predosljah predstavile otroške gledališke skupine s področja kranjske izpostave JSKD. Na srečanju je sodelovalo kar 122 otrok iz petih gledaliških skupin. Nastopile so gledališke skupine: Dramski gib, OŠ Naklo, Dramska skupina JAK, OŠ Jakoba Aljaža Kranj, otroška gledališka skupina KUD Predoslje in



Dramska skupina JAK z Osnovne šole Jakoba Aljaža Kranj je nastopila s predstavo Pu in njegovi prijatelji. / Foto: Gorazd Kavčič

otroška gledališka skupina Dramatikon, CKD Kranj. Skupine je ocenila strokovna spremljevalka Aleksandra Blagojević.

Prvi marčevski dan je na Primskovem potekala Območna revija odraslih pevskih zborov in vokalnih

skupin, v dveh večerih pa se je zvrstilo 13 zborov. Nastopili so: Moški pevski zbor Maj, Mešani pevski zbor DU Šenčur, Mešani pevski zbor Petra Liparja DU Kranj, Komorni zbor Galus, Mešani pevski zbor Svoboda Stražišče, Komorni

moški pevski zbor Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem, Ženski pevski zbor Dupljanke, Komorni zbor De profundis Kranj, KUD Regine, Mešani pevski zbor Musica viva, Ženski pevski zbor Josipine Turnograjske DU Preddvor, Moški pevski zbor Triglav Duplje. Revijo je strokovno spremljal in ocenil Tomaž Habe.

Prvo nedeljo v marcu pa je v Predosljah potekalo Maroltovo območno srečanje odraslih folklornih skupin, na katerem so se predstavili: Kulturno društvo Akademsko folklorna skupina Ozara Kranj, Kulturno društvo Sava Kranj, Kulturno društvo Folklor Cerklje, Folklorno društvo Šenčur, Kulturno društvo Dobrava Naklo, Kulturno društvo Folklorna skupina Iskraemeco Kranj in Društvo upokojencev Naklo. Srečanje je strokovno spremljala Anja Verderber.



HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA



Oven (21. 3.–21. 4.)
Glavna zvezda svoje okolice boste, počutili se boste odlično in kar žareli boste od energije, kar bodo okoli vas še kako zaznali. Čas je pravi, da posežete po zvezdah oziroma stvarih, ki si jih že dolgo želite, pa nekako niste iztegnili rok proti njim.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Nenadoma boste imeli jasen pregled nad prijateljskimi odnosi v svoji okolici in prav dobro boste videli, kdo je na vaši strani in kdo se samo sonči v vaši orbiti. Vzemite si nekaj časa samo zase, ni pomembno koliko, lahko samo za konec trdna.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Veliko se boste družili, saj je veselje trenutno postavilo v vaše ospredje družabnost, predvsem prijateljstva, kar za dvojčke seveda ni težava. V tem druženju boste odkrili tudi precej zavisti, ki je niste ravno pričakovali.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Intuicija bo delala s polno paro in odkrili boste informacije, ki so vam bile doslej bolj ali manj prikrite. Ko ne boste vedeli, kako se odzvati, upoštevajte svoje občutke in zgoraj omenjeno intuicijo, da vas uspešno popelje naprej.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Optimizem vas bo navdajal in lotili se boste novih projektov ali pa opravili večji nakup, ki ste ga načrtovali že nekaj časa. Prav tako boste razmišljali o novih načrtih in korakih, ki bi vas popeljali do novih doživetij v življenju.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Prisluhnite si in preučite svoje želje in potrebe. Preglejte svoje odnose in razmislite, kateri od vaših znancev in prijateljev so tukaj samo zaradi vaše podpore in od katerih vi nimate nobenih koristi. Opravite neprijetne razgovore.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
V ospredje boste postavili ljudi, ki jih imate radi. Samski boste mogoče našli nekoga, ki vam bo ogrel srce oziroma boste pristopili k nekemu, ki vam že nekaj časa vzbuja zanimanje. Vezani boste uživali v toplini domačega gnezda in ponovno razpihali žerjavico.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Kot plamen večče boste vi privabljali ljudi okoli sebe in pripravljene boste žrtvovati čisto vse za ljudi, ki jih imate radi. Toda imejte v mislih, da če je nekaj videti predobro, da bi bilo res, potem verjetno to ni resnično. Premislite.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Tokrat boste imeli toliko energije, da vas bo kar razganjalo. Iskali boste nove projekte in si postavljali nove cilje. Počutili se boste dovolj pogumne, da boste zasledovali svoje sanje, ki ste jih postavili malce na stranski tir. Ne čakajte.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Vaš um je odprt in pripravljen na novo učenje, zato je čas pravi za pridobivanje novih znanj in sposobnosti. Prav tako je zdaj pravi čas, da se posvetite težavam, ki vam že nekaj časa težijo na duši, in odkrito spregovorite o njih.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Več pozornosti boste namenili svojim idejam, ciljem in načrtom. Pri vsem skupaj upoštevajte tudi svojo intuicijo, saj z njeno pomočjo ne boste zgrešili. Delite svoje misli z okolico, vendar hkrati ne dovolite, da bi drugi posegali v vas.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Tokrat vam bo uspelo obnoviti samozavest, ki ste jo iskali že dlje časa. Energije vam bodo naklonjene pri pridobivanju moči, za katero niste niti slutili, da jo premorete. V odnosu se postavite za svoje potrebe in želje in ne popustite.



TA JE DOBRA

Pokvarjeno vozilo

Avtomehanik, električar in informatik se peljejo iz Kranja v Koper. Ko se ustavijo na postajališču Lom, se avto nenadoma pokvari.

Prvi se oglasi avtomehanik: »Mislim, da je nekaj narobe z motorjem.«

Nakar reče električar: »Po mojem mnenju je nekaj narobe z elektroniko.«

Informatik posluša in nato predlaga: »Fanta, kaj pa, če bi šli vsi ven iz avta in nato spet sedli nazaj vanj. Mogoče bo pa potem spet delal.«

Preveč rib

Žena možu, ki se zjutraj odpravlja na ribolov, reče: »Veš, kaj, Jože, rib imamo že polno skrinjo. Danes ulovi kaj drugega, prosim.«

»Kaj pa bi lahko drugega ujel?«

»No, kakšen zrezek, mogoče pršut ...«

Le kako bi se dogovorila

Policist med kontrolo prometa ustavi blondinko: »Vozniško dovoljenje, prosim.«

Blondinka brska po torbici: »Ojoj, pozabila sem ga v drugi torbici.«

»Potem vam bom pa moral napisati kazen,« s prijaznim glasom pojasni policist in začne pisati kazen.

»Joj, a veste, da sem tudi denarnico pozabila doma.«

»Potem bo pa najpametneje, da se nekako dogovoriva,« predlaga policist.

Blondinka razočarana: »Le kako se bova midva kaj pametnega dogovorila? Vi ste policist, jaz pa blondinka.«

LAŽJI SUDOKU

5			3		8	7	4	6
3	7			5			8	
9				4				
6		1	2		5			4
	4			7			2	
2			4		6	9		1
			9					8
	3			4			6	2
4	6	8	5		1			7

Rešitev:

2	6	8	1	3	9	7	4	5
3	9	2	7	5	8	6	1	4
8	1	7	6	9	5	2	3	4
1	6	9	8	2	1	9	5	7
5	2	9	6	7	1	8	3	4
7	3	9	5	2	1	6	8	4
6	8	1	2	5	9	7	3	4
9	7	6	8	3	2	1	5	4

TEŽJI SUDOKU

9		4	7		3	2		
				8		9		
7	1							8
8			1	6				3
	2						9	
5			2	9				4
1							6	2
		8		7				
		9	6		8	3		

Rešitev:

2	5	8	1	9	6	7	3	4
6	7	2	3	5	8	9	1	4
2	9	7	6	5	2	1	8	3
7	8	2	6	3	1	9	5	4
1	6	9	2	5	8	7	3	4
3	2	9	7	1	4	6	8	5
8	5	2	6	9	1	3	7	4
9	7	6	1	9	7	2	5	8
5	1	2	6	9	4	7	8	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil N. F.

Sončki praznovali petnajstletnico

Plesna skupina Sončki bogati življenje oseb s posebnimi potrebami, njihovih družin in širše skupnosti.

ANA JAGODIC DOLŽAN

Mengeš – Sprva je plesna skupina delovala v okviru Centra za Downov sindrom Kranj. Ustanovljena je bila namreč na pobudo staršev, ki so si želeli več možnosti za vključitev otrok z Downovim sindromom v različne zunajšolske in vrtčevske dejavnosti, s katerimi bi pripomogli k njihovemu celovitejšemu razvoju, predvsem na gibalnem področju.

Zadnjih devet let Sončki plešejo pod okriljem Medobčinskega društva Sožitje za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju občin Domžale, Komenda, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin; vmes so bili nekaj časa samostojni, so spomnili na praznovanju 15-letnice. V Kulturnem domu Mengeš so se jim ob tej priložnosti pridružile društvene skupine Plavčki, Strune in Face, sopranistka Mojca Bedenik,

Kvintet Dori, Prifarski muzikanti in Tilen Artač; pri izvedbi ene od plesnih točk so oder rade volje napolnili tudi obiskovalci.

Gibanje in ples pripomoreta k boljšemu počutju ter koordinaciji in natančnosti v gibanju otrok s posebnimi potrebami, je v svojem nagovoru dejal predsednik državnega sveta Marko Lotrič. Društvu Sožitje se je zahvalil za dejavnosti, v katerih se lahko udeležujejo osebe

s posebnimi potrebami, saj omogočajo polnejše življenje, posameznika opolnomočijo in prispevajo k spoštovanju njihovega dostojanstva. Poudaril je tudi pomen sprejemanja drugačnosti in uveljavitev novele zakona o volitvah v državni zbor, ki odpravlja omejitve volilne pravice za osebe pod skrbništvom.

Plesno skupino Sončki danes sestavljajo mladi z Downovim sindromom in osebe z motnjami v duševnem razvoju v starosti od 12 do 22 let iz Kranja, Šenčurja, Naklega, Cerkelj, Tržiča in drugih občin. Kot so še pojasnili na torkovem dogodku, večji del članov – vseh je 14 – plesni ritmi povezujejo že od vsega začetka. Trdne vezi so se tako stakale tudi med družinami. Vsa leta skupino organizacijsko prostovoljno vodi Franci Rozman, strokovna mentorica je v zadnjem obdobju Petra Lušina, za gibalne dejavnosti, s katerimi so plesne korake nadgradili pred štirimi leti, skrbi Klemen Dolenc.

Na praznovanje, s katerim so zaznamovali tudi svetovni



Organizacijski vodja plesne skupine Sončki je vsa leta Franci Rozman. / Foto: Primož Pičulin



Slavljenci na odru Kulturnega doma Mengeš / Foto: Primož Pičulin



Kvintet Dori s sopranistko Mojco Bedenik / Foto: Primož Pičulin

dan Downovega sindroma, sicer njihovo vodilo, predvsem pa širijo sporočilo, da majhne stvari lahko prebudijo veliko veselje.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglaševanja in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630, www.rozmanbus.si

TRST: 9. 4., MORAVSKE TOPLICE: 20.–24. 5., RADENCI: 20.–24. 5., STRUNJAN: 25.–30. 10., ŠMARJEŠKE TOPLICE: 10.–15. 11., BERNARDIN: 17.–20. 11., MADŽARSKE TOPLICE: 1.–5. 4., MEDŽUGORJE: 20.–22. 4., 11.–13. 5., AKCIJA 2024: BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI, MAREC – VEČ TERMINOV, BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: 27. 4. – 4. 5., 29. 4. – 6. 5., 8.–15. 5., 10.–17. 5., 23.–30. 5., BANJA VRUČICA S SARAJEVOM: 28. 4. – 1. 5., 2.–5. 5., LADJICA OKOLI KRKA: 10. 6., 12. 6., MORJE: DUGI OTOK, KORČULA, OREBIČ – VEČ TERMINOV

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Goropeke v času vojne in revolucije

Žiri – V Muzeju Žiri bo v petek, 15. marca, ob 19. uri predstavitve knjige Goropeke v času vojne in revolucije, v kateri so zbrana pričevanja starejših, ki so preživeli vojne in povojne grozote.

Cerklje smučamo – pokal občine 2024

Cerklje – Društvo obrtnikov in podjetnikov Cerklje vabi na tradicionalni smučarski dan na Kravcu, ki ga organizira v soboto, 16. marca. Na veleslalomskih progah bodo tekme občanov (v več starostnih kategorijah), podjetnikov in njihovih zaposlenih ter vaških skupnosti. Dogajanje bo spremljal bogat zabavni program. Prijave bodo zbirali na spodnji postaji kabinske žičnice od 7.15 do 8.30; za otroke so brezplačne.

PREDAVANJA

Vaje za ohranjanje gibalne sposobnosti

Begunje – Društvo upokojencev Begunje v sredo, 20. marca, ob 9. uri vabi na predavanje kineziologinje Vaje za ohranjanje gibalne sposobnosti. Dopolnili ga bodo z meritvami krvnega tlaka, sladkorja in holesterola.

IZLETI

Planinski izlet DU Cerklje

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje člane vabi na prvi planinski izlet, ki ga organizira v torek, 19. marca. Zbirno mesto bo pred AMD Cerklje ob 8. uri. Udeleženci se bodo odpeljali do Begunj, od tam pa odpravili na grič Sveti Peter in Smokuški vrh. Hoje je približno tri ure in pol. Zaradi lažje organizacije svojo udeležbo sporočite na 031 375 190. V primeru slabega vremena bo izlet v četrtek v istem tednu.

Planinsko-pohodniški izlet DU Kranj

Kranj – V četrtek, 21. marca, Društvo upokojencev Kranj vabi v Krajinski park Debeli rtič. Pot je lahka, hoje bo tri ure. Odhod izpred Globusa bo ob 8. uri, vstopni postaji bosta še na Laborah in Orehku. Vrnitev v Kranj je predvidena do 18. ure. Prijave zbirajo do ponedeljka, 18. marca, v društveni pisarni.

OBVESTILA

Letna skupščina TD Lesce

Lesce – Turistično društvo Lesce vabi člane na 66. redno letno skupščino, ki bo v prostorih restavracije kampa Šobec v petek, 15. marca, ob 18.30. V kulturnem programu bodo nastopale Dinamitke. Več informacij je na spletni strani društva www.td-lesce.si.

Križev pot na Ajdno

Koroška Bela – Farno kulturno društvo Koroška Bela v nedeljo, 17. marca, vabi na tradicionalni Križev pot na Ajdno. Začel se bo ob 15. uri pod Zaveljcinovim rovtom na odcepu za Ajdno. Za tiste, ki ne poznajo poti, bo odhod ob 13.30 izpred cerkve sv. Ingenuina in sv. Albuina na Koroški Beli. Udeleženci potrebujejo dobro obutev in primerno obleko. Za otroke je obvezno spremstvo odrasle osebe.

Umovadba, muzicirajmo skupaj, tombola

Šenčur, Preddvor – V Domu krajanov Šenčur bo v ponedeljek, 18. marca, ob 9. uri v okviru programa medgeneracijskega sodelovanja umovadba, v torek, 19. marca, ob 16. uri pa delavnica muziciranja. V Društvu upokojencev Preddvor je 19. marca ob 17. uri na sporedu tombola. Za vse dejavnosti so obvezne prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Preventivne meritve

Goriče – Krajevna organizacija Rdečega križa Goriče vabi na preventivne meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola. Izvajala jih bo v soboto, 16. marca, od 7. do 8. ure v prostorih doma KS Goriče.

PREDSTAVE

Spustite me pod kovter, gospa Markham

Predoslje, Stražišče – KUD Predoslje vabi na ponovitvi komedije zmešnjav Spustite me pod kovter, gospa Markham. V soboto, 16. marca, ob 19. uri bo uprizoritev v dvorani kulturnega doma v Stražišču, v nedeljo, 17. marca, ob 19. uri pa v dvorani kulturnega doma v Predosljah.

Čarodej Jan

Breznica – Dramska skupina Julke Dovžan v nedeljo, 17. marca, ob 17. uri vabi v kulturni dom na Breznici, kjer bo gledališka matineja za otroke Škratovanje. Tokrat bodo obiskovalci lahko spremljali čarovniške trike čarodeja Jana.

PETKOVA PRIREDITEV
Izjava: Lutkovno gledališče Nebo PTIČ

Petek, 15. marec 2024, ob 17.30
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izjava: Zavod Dagiba
MIŠJA GLASBENA HIŠA

Sobota, 16. marec 2024, ob 10.00
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE MESTNA OBČINA KRANJ Gorenjski Glas triglav

Perutnina
reja kokoši, pur, gosi, rac, prepelic

V knjigi so predstavljeni različni načini reje. Uvodna poglavja so osredotočena na izbiro ustrezne pasme oz. križanca ter ureditev in opremo hlevov za rejo posameznih vrst perutnine, osrednji del pa je namenjen opisu tehnologij rej od valjenja, preko vzreje, reje za nesnost ter pitanja za meso do kakovosti mesa in jajc. Veliko pozornosti so avtorji namenili tudi prehrani.

256 strani, brošura, 17 x 23,5 cm

15⁵⁰ EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 13. 3. 2024
8, 9, 16, 20, 30, 34 in 39

Loto PLUS: **8, 14, 22, 39, 40, 43 in 24**
Joker 6: **1 6 5 8 9 9**

Predvideni sklad 17. 3. 2024 za Šestico: **1.670.000 EUR**
Predvideni sklad 17. 3. 2024 za 6 plus: **650.000 EUR**
Največji dobitnik za Joker 6: **1.000.000 EUR**

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav

Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čutarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

radio GORENC | Širim veselje!

Osrednje slovenska 93,8 MHz | Jesenice 92,1 MHz | Tržič 95,1 MHz

RADIO KRANJ 97.3
tvoji najljubši hiti

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.siMale oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sredi od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

POSESTI

PRODAM
GOZD, cena po dogovoru, tel.: 031/621-821 24000703

ODDAM

SEVERNO od Kranja oddam zemljišče za vrt, tel.: 051/370-801 24000707

fesst

FESST, d.o.o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

MOTORNÁ VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

PEUGEOT 2008, letnik 2019, 45.000 km, 1.2, bencinski motor, tel.: 041/375-441 24000688**RENAULT** Scenic 1.5 DCi, letnik 2014, 127.000 km, odlično ohranjen, 2. lastnica, tel.: 031/374-706 24000711

MOTORNÁ KOLESÁ

PRODAM

MOTORNO kolo Suzuki V-Strom 650, letnik 2007, lepo ohranjen, z veliko dodatne opreme, 3.300 EUR, tel.: 031/329-207 24000710**LETNE** gume, prevoženih 800 km, Continental 205/60/R16H, ugodno, tel.: 040/773-212 24000690

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

4 letne gume 185 x 65 x 14, tel.: 031/223-756 24000701**LETNE** gume Goodyear za T Cross, 205/60 R16, prevoženo 9.000 km, tel.: 051/202-963 24000667**NOSILEC** za kolesa Thule, za na kljuko, za 2 kolesi, cena 220 EUR, tel.: 051/302-375 24000676

STROJI IN ORODJA

PRODAM

ELEKTRIČNO verižno žago Oregon, cena po dogovoru, tel.: 031/352-096 24000691**MANJŠO** kosilnico in vidia kline za les, fi 400 in 500, tel.: 041/364-504 24000704

GRADBENI MATERIAL

PODARIM

140 kosov rdeče opeke, primerne za zunanji kamin, tel.: 051/302-375 24000670

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 24000488**SUHA** bukova in mešana drva, možna dostava, tel.: 031/676-235 24000484**SUHA** jesenova ali mešana drva, lahko razrezana, možna dostava, tel.: 041/504-662 24000682**SUHA** mešana drva, Kranj, razžagana, možna dostava, tel.: 031/555-134 24000683**SUHA** hrastova in mešana drva, tel.: 051/226-639 24000694

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PODARIM

FRANCOSKO ležišče, 160 x 200, lepo ohranjeno, tel.: 041/758-325 24000671

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

KOMBINIRAN hladilnik in zamrzovalnik Gorenje, tel.: 041/364-504 24000705

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

PREDELANO žensko električno kolo Cult v velikosti S/M, baterija 750 W, tel.: 031/840-290 24000669

TURIZEM

ODDAM

APARTMA v bližini Pule (Valbandon - Fažana), www.apartma-ivi.com, tel.: 041/990-258, Silva 24000659

HOBI

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430 24000556

V priložniku je strnjeno in praktično opisala rejo ovc in koz pri nas. Poglavja v knjigi: zakaj reja drobnice, osnovne fiziološke značilnosti ovc in koz, obnašanje ovc in koz, izbira pasme ovc, nakup in obnova plemenske črede, pridelava krme za zimo, posebnosti v prehrani drobnice, prehrana mesnih in mlečnih ovc in koz, opravila pri ovcah in kozah, ...

REJA OVC IN KOZ
Marjeta Ženko

14 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

STARINE: mizarski ponk, poslikane skrinje, manjšo kaščo, drobnarije, kipe ..., tel.: 051/258-936 24000492

KNJIGE, PUBLIKACIJE

IŠČEM

PODARITE odvečne knjige. Pokličite, pridem z veseljem, jih odpeljem in ohranim, tel.: 030/996-225 24000673

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

DELE otroške narodne noše, 6-10 let, za deklico ali fanta, tel.: 040/525-758 24000662

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA kot na napotnico s popustom do 101 EUR. Qlandia Kranj, Qlandia Kamnik, Deteljica Tržič, Spar center Jesenice. Kličite brezplačno 080 1331, www.optika-aleksandra.si 24000494

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

MLADIČKE nemški ovčar, dolgodlaki, z rodovnikom, tel.: 041/375-406 24000654

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv, tel.: 031/812-210 24000659**DIZEL** kosilnico Rugerini, kosa 140 cm, hidravlični dvig grebena, tel.: 040/850-750 24000699**KOMPLET** sušilno napravo za seno, z rešetkami, tel.: 031/330-425 24000695**PUHALNIK** Eolo z motorjem in cevmi ter slamoreznicco s cevmi, ugodno, tel.: 040/800-278 24000692**TRAKTOR** Torpedo 48 ks in zračno puško, tel.: 041/364-504 24000706**TROSILEC** umetnega gnojila 300-litrski, cena 50 EUR, tel.: 031/652-310 24000666**ZGRABLJALNIK** Sip 470/13 in pajek Sip 615 ter železna kolesa za BCS, tel.: 041/807-416 24000713

KUPIM

IZKOPALNIK krompirja, tel.: 068/150-640 24000664**SADILEC** krompirja, rotacijsko kosilnico od 2 do 3 m in frezo, lahko starejšo, tel.: 031/343-177 24000712**TRAKTOR** in kosilnico, tel.: 041/597-984 24000652

PRIDELKI

PRODAM

200 kg rdečega krompirja, dezire, tel.: 040/800-278 24000687**DOMAČI** gozdni in cvetlični med, tel.: 040/419-366 24000685**JEDILNI** in krmni krompir marabel, rudolf, evora, tel.: 031/513-678 24000633**JEDILNI** krompir, beli evrora, rumeni dezire in rdeči. Cena po dogovoru, tel.: 031/216-581 24000700**KROMPIR**, jedilni in krmni dezire, tel.: 040/355-865 24000679**SILAŽNE** bale, tel.: 041/590-667 24000668

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste in bele, pred nesnostjo, in KG piščance za dopitanje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113 24000491**BIKKA** simentalca, starega 10 dni, tel.: 041/335-514 24000693**CIKO**, staro 18 mesecev, in bikka LM mesne pasme, starega eno leto, tel.: 040/206-003 24000681**ČEBELJE** družine na 7 ali 10 AŽ satovih, tel.: 031/694-913 24000680**NESNICE** – rjave, grahaste, črne, pred nesnostjo. Brezplačna dostava. Prodaja tudi na Vranskem. Vzreja nesnic Tibaot Svatinja Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 24000463**RJAVE** jarkice in bele piščance za dopitanje. Stanonik, Log 9, Šk. Loka, tel.: 041/694-285 24000674**TELICO**, lisasto, brejo štiri mesece, tel.: 041/504-662 24000684**KUPIM****BIKKA** križanca ali ČB, starega do 3 tedne, tel.: 040/355-865 24000678**BIKKE** in teličke od 14 dni do 250 kg ter pašno kravo ali telico, tel.: 051/372-468 24000665**BIKKE** in teličke, od 14 dni naprej, ter kravo, tel.: 051/372-468 24000709**ODKUP ŽIVINE** – KOGLER. Plačilo v treh dneh, eko plus. V rejo oddamo pittance – teličke, bikke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, naročila na tel.: 064/130-081 24000490**OSTALO****PRODAM****60 l** nerjaveči sod za mošt ali vino, tel.: 04/25-11-045, 068/933-135 24000702**BALE**, suhe, večjo količino, ugodno, tel.: 031/304-351 24000698**PRST** (zemljo), kvalitetno, nepresejano, lokacija Naklo, tel.: 041/744-142 24000697

NOVO

Knjiga »Še enkrat, prosim!« je namenjena glasbenim učiteljem, učencem in staršem. Jasmina Pogačnik, izvrstna učiteljica klavirja na Glasbeni šoli Kranj, jo je napisala srčno, duhovito in navihano, zato vam knjigo toplo priporočamo.

Ob obhajanju petdesetletnice poučevanja klavirja se spodobí, da kaj zapišemo!

21 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjski-glas.si



Obsežna knjiga predstavlja širok nabor zdravilnih rastlin v naravi ali na domačem vrtu. Naveden je opis in rastišče, kako se nabira in pripravi, kako učinkuje na naše zdravje, njeno uporabo v ljudskem zdravilstvu, ne manjkajo niti nasveti, opozorila in zanimivosti. V rubriki Čaj in šekaj, pa vas čakajo uporabni recepti za naravno pomoč pri lažšanju različnih boleznih in tegob.

21 x 26 cm, 212 strani, trda vezava

33
EUR

* poštšina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštšina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

SENO v rifuzi in kocke, druge košnje, okolica Tržiča, tel.: 051/360-582
24000689

SILAŽNE bale 2. in 3. košnje, tel.: 041/571-150
24000708

ULEŽAN hlevski gnoj, tel.: 041/901-888
24000686

STORITVE

NUDIM

SEŇČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net
24000489

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163
24000493

BARVANJE napuščev in fasad, do višine 25 m, z lastnimi dvigali – možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166
24000672

OPRAVLJAM notranja in zunanja slikopleskarska dela. Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909
24000479

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636
24000112

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246
24000111

IŠCEM

IŠČEMO žensko za pomoč pri lažjih delih v gospodinjstvu na relaciji Škofja Loka-Kranj, tel.: 069/702-680
24000575

MLAJŠEGA upokojenca za brušenje in barvanje lesene ograje na balkonu, Stražišče, tel.: 070/870-959
24000696

ZASEBNI STIKI

SAMSKA, stara 65 let, iščem prijatelja, brez obveznosti, nekadilca in nealkoholika, tel.: 040/855-472
24000677

RAZNO

PRODAM

INOX posodo za vino, 50 litrov, tel.: 040/232-230
24000663

NASELJENI prevozni čebeljnjak, satnice, romiče, med, vosek, tel.: 041/721-625
24000661

OKRASNE sekance, tel.: 031/330-425
24000675

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

V 71. letu nas je zapustil reprofotograf in turistični vodnik

FRANCI ERZIN

iz Šenčurja



Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancom in pohodnikom za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovali od njega in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Še posebna zahvala Turističnemu društvu Šenčur, Društvu upokojencev Šenčur, osebju Splošne bolnišnice Jesenice, osebju Zdravstvenega doma Kranj, zdravnici Barbari Vavken, pogrebni službi Navček, župniku Janku Potisku, Cirilu Sitarju in Petru Zormanu za nagovor, pevskega kvarteta Ultima in trobentaču Antonu Habjanu za v pogrebno slovo zaigrano skladbo Pesem sužnjev iz opere Nabucco.

Še enkrat vsem iskrena hvala.

Žaljuči vsi njegovi

ZAHVALA

V 99. letu se je od nas poslovila draga mama, stara mama, prababica, tašča in teta

PAVLA GALJOT

roj. Mlakar, iz Vogelj



Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sovaščanom in znancom za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in darove za svete maše in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Hvala gospodu p. Andreju Piršu za lepo opravljen obred slovesa, pevcem za zapete žalostinke in pogrebni službi Navček. Prav tako hvala zdravnici dr. Barbari Vavken za dolgoletno zdravljenje ter vse nasvete in skrb ob njenem odhodu.

Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat hvala.

Žaljuči vsi njeni
Vogljec, marec 2024

V SPOMIN

JOŽE ZUPAN

(28. 7. 1942 – 13. 3. 2019)



*Vesta le duša in srce, kako boli,
ko te več z nami ni.
Že pet let v grobu spiš.
V naših srcih je praznina
in bolečina, ki zelo boli.*

Vsi tvoji

ZAHVALA

ob izgubi dragega moža, očeta, dedka in pradedka

ADOLFA PUFIČA

Hrastje 68

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancom in prijateljem za darovano cvetje in sveče.

Žena in hčerki

V SPOMIN

*Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in vprašala, kje si ti.
Sedla bo na rosna tla
in jokala, ker te ni.*

TJAŠI KASTELIC

(1992–2008)

iz Čirč pri Kranju

Mineva šestnajst let, odkar si odšla v nebesa med angelčke. Zelo te pogrešamo. Za vsako svečko, za vsak cvet in lepo misel ob njenem grobu iskrena hvala.

Mami, ati in vsi njeni
Čirče, 12. marca 2024

V SPOMIN

*Ni te več na vrtu,
ne v hiši,
nič več glas
se tvoj ne sliši,*

*če lučko na grobu
upihnil bo vihar,
v naših srcih
je ne bo nikdar.*



Danes, 15. marca 2024, mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil dobri mož, ati, stari ata, brat in tast

STANE TIRINGER

s Trstenika

Vsem, ki obiskujete njegov prerani grob in se ga v mislih spominjate, iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V večnost je odšel dragi mož, oče, dedek, tast, stric

FRANC KOŠIR

s Trstenika



V besedah zahvale bi se radi z velikim spoštovanjem dotaknili vseh, ki ste in so v času njegovega življenja, v času, ko se je poslovil, in na njegovi zadnji poti bili z njim. Za izražena sožalja, darovano cvetje in sveče, darove za svete maše in obnovo župnijske cerkve, ves potek kropljenja in pogrebni obred, župnikove in Petrove ganljive besede, za Janezovo čutno glasbeno popotnico. Hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancom, negovalkam Doma upokojencev Kranj, Paliativni enoti Splošne bolnišnice Jesenice, nekdanjim sodelavcem Iskre Telekomunikacij in Telekom Slovenije, sodelavcem Zavarovalnice Sava Re in Slovenskih železnic, Pogrebni službi Navček, duhovnikom župniku gospodu Francu Brečku, gospodom somaševalcem Francu Kavašu, Tonetu Krncu in Mirku Simončiču.

Hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu.

Njegovi najbližji

Ploh na filmskem platnu

V radovljiškem kinu so pred kratkim predvajali kratki dokumentarni film Vleka ploha v Begunjah na Gorenjskem režiserja Janija Kolmana.

NIKA TOPORIŠ

Radovljica – »Za film sem se odločil v prvi vrsti ravno zato, ker sem imel to možnost. Po drugi strani ima na primer Ptuj zelo znano kurentovanje in tudi drugi kraji imajo močno razvite pustne šege, v Begunjah pa imamo res pristno in tradicionalno vleko ploha, ampak se o tem premalo ve. Fantje se brez odstopanja držijo zelo stare tradicije, zato je prav, da se ta tradicija ohrani tudi v video zapisu. Dandanes gre vse v video format in to je zagotovo stvar, ki ne bo šla v pozabo. Ko si bo na primer čez petdeset let nekdo ogledal film, bo vedel, kako in zakaj,« je pojasnil Jani Kolman, režiser filma.

Vleka je povrnitev časti

Vleka ploha v Begunjah na Gorenjskem je vpisana v Register nesnovne kulturne dediščine pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije. Običaj je povezan z dejstvom, da se v določenem časovnem obdobju v vasi ni zgodila nobena poroka. Vleko ploha venomer izpeljejo neporočeni fantje, vsekakor pa je dogodek mnogo več kot le vleka. Kot je pojasnil tudi film, je včasih v Begunjah veljalo,



Begunjski fantje, režiser Jani Kolman, avtor besedila Sašo Gašperin in moderatorka večera Urša Mlakar / Foto: Gorazd Kavčič

da poročeni in neporočeni moški v gostilnah niso sedeli za isto mizo. Poročeni so namreč mladim zavidali mladost in svobodo, zato so jih zbadali, da niso pravi moški, če se do pusta ne poročijo. Neporočeni fantje so si ugled lahko povrnili s tako imenovano vleko ploha. Gre za najlepšo smreko, posekano na roke z žago amerikanko, ki jo na pustni torek okrašeno odvlečejo skozi vas. Film na izvirni in verodostojen način prikazuje celoten postopek, od samih začetkov priprav do iskanja in

izbora smreke, njenega žaganja, odstranjevanja lubja, pletenja vencev in vleke skozi vas. Manjkala ni niti šrangga, s katero se simbolno zaključijo spor med »oddanimi« in »neoddanimi«, filmsko izkušnjo so dopolnila pričevanja Begunjcev o preteklih vlekah ploha, gledalce pa so presenetili tudi Divji prašiči, ki se jim je tokrat na harmoniki pridružil Sašo Avsenik.

Avtentična šega

Predloga za film je nastala, preden je nastal končni izdelek. Avtor besedila Sašo

Gašperin se je vleke begunjskega ploha namreč lotil v svojem diplomskem delu. »Fantje so se vleke ploha lotili točno tako, kot veli tradicija. Šega je zato avtentična in izredno sem vesel, da se na tak način tradicija prenaša na mlajše generacije,« je dejal Gašperin. Dogodka so se kakopak udeležili tudi begunjski fantje, ki so lani poskrbeli za izvedbo vleke ploha. Denis Ambrožič, vodja organizacijskega odbora lanske vleke, je dejal, da ga nadvse veseli dobro sodelovanje, ki se je pokazalo v času priprav in izvedbe. Spregovoril je tudi o organizaciji dela. »Najprej je malo skrivanja, dogovarjanja in poizvedovanja. Ne sme se takoj vedeti, ali vleka ploha bo ali ne bo, treba je ugotoviti, ali se je kdo poročil oziroma se še bo. Dogovarjanje se začne nekje novembra, beseda je dala besedo in ploh smo potegnili,« je dejal Ambrožič. Letos vleke ploha v Begunjah sicer ni bilo, vendar so neporočeni Begunjski obljubili, da ob naslednji priložnosti smreko ponovno potegnijo skozi vas.



Takole so neporočeni lani odvlekli najlepšo smreko iz doline Drage skozi Begunje in si povrnili ugled. / Foto: Tina Dokl

Na vrsti prve čistilne akcije

A. Š., A. SE., A. J. D.

Železniki, Kamnik, Medvode – Občina Železniki, krajevne skupnosti, vaški odbori in društva vabijo na spomladansko čistilno akcijo, ki bo jutri, v soboto, med 9. in 12. uro. Udeleženci se bodo zbrali na zbirnih mestih, ki so navedena na spletni strani www.zelezniki.si. Organizatorji jih prosijo, naj s seboj prinesejo pripomočke: rokavice, grablje, motiko ...

Čistilne akcije v organizaciji društev in krajevnih skupnosti se začnejo tudi v Kamniku. Na večjem delu občine bodo potekale že to soboto, na nekaterih območjih pa jih bodo organizirali prihodnjo soboto, 23. marca. Zbori krajanov na dogovorjenih mestih bodo med

8. in 9. uro zjutraj, natančne ure in lokacije pa so na voljo na spletni strani kamniške občine. Vsi občani, ki se bodo udeležili čistilnih akcij, bodo na zbirnih mestih dobili rokavice in vrečke za zbiranje odpadkov ter ustrezna navodila.

Če bo vreme dopuščalo, se bodo jutri čiščenja okolja lotili tudi v občini Medvode. V primeru dežja tradicionalno čistilno akcijo nameravajo izvesti 6. aprila. V večini krajevnih in vaških skupnosti je začetek predviden ob 9. uri; natančnejši termini in zbirna mesta so objavljeni na spletni strani občine. V režijskem obratu so pripravili vrečke in rokavice, ki jih predstavniki krajevnih skupnosti in organizatorji akcije lahko prevzamejo še danes v času uradnih ur.

Razgrnitev sprememb za območje Livada Žovšče

Škofja Loka – Od včeraj poteka Javna razgrnitev Predloga sprememb in dopolnitev Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Livada Žovšče v Škofji Loki. Javna razgrnitev bo potekala do vključno 25. marca, gradivo pa je v času javne razgrnitve na vpogled v pritličju Občine Škofja Loka na Mestnem trgu 15. Dostopno je tudi na spletni strani Občine Škofja Loka. V času javne razgrnitve ima javnost pravico dajati pripombe in predloge, ki se lahko dajo pisno kot zapis v knjigo pripomb in predlogov na mestu javne razgrnitve, lahko pa se pošljejo na Občino Škofja Loka.

Festival cvetnonedeljskih butar

Železniki – Turistično društvo Železniki vabi jutri, v soboto, med 10. in 16. uro v Kulturni dom Železniki na festival cvetnonedeljskih butar. Razstavljene bodo butare iz različnih koncev Slovenije. Potekala bo delavnica izdelovanja butaric, sicer pa bo te možno tudi kupiti, prav tako oljke in velikonočne hostije. Na ogled bodo tudi velikonočni prti, na voljo bodo Unicefove punčke iz cunj, čipke, spominki, dražgoški kruhki, suha roba, suhomesnati izdelki ...

Začasno zaprtje Krajevnega urada Preddvor

Preddvor – Na spletni strani Občine Preddvor obveščajo, da bo zaradi povečanja bolniških odsotnosti uslužbencev Uprave enote Kranj od 11. do vključno 23. marca Krajevni urad Preddvor zaprt. Vse storitve v pristojnosti krajevnega urada lahko občani opravijo na sedežu upravne enote v Kranju.

Finančna pomoč družini Golmajer

Šenčur – Šenčurski svetniki so odobrili finančno pomoč v višini 1500 evrov družini Golmajer iz Hotemaž, ki jo je konec januarja prizadel požar v stanovanjskem objektu. Ob tem je bilo uničeno celotno ostrešje, del stavbnega pohištva in ograja na balkonu. Župan Ciril Kozjek je imenoval komisijo za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah v Občini Šenčur, ki si je ogledala prizorišče požara in predlagala, da se družini nameni finančna pomoč pri obnovi stanovanjskega objekta.

NA GLAS

aforizem

Sem mislil, da je žena avto desnostransko zveržila med dirkanjem po garažni hiši, pa je le bočno parkirala pred trgovino.

Milan Fridauer - Fredi

vremenska napoved

Danes bo zmerno do pretežno oblačno, čez dan bo pihal jugozahodni veter. Jutri bo dopoldne oblačno z dežjem, popoldne se bo postopno delno zjasnilo. V nedeljo bo sprva precej jasno, ponekod bo lahko megla. Čez dan se bo zmerno pooblačilo.

PETEK

0/17 °C

SOBOTA

3/13 °C

NEDELJA

-1/17 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

